

ABRYŚ

ul. Daleka 33, 60 – 124 Poznań

tel. (+48 61) 65 58 100

fax: (+48 61)65 58 101

www.abrys.pl

e – mail: projekty@abrys.pl

GMINA GORZYCE

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY GORZYCE
NA LATA 2013-2016
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Luty 2013

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY GORZYCE
NA LATA 2013-2016
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020**

Zespół autorski:

mgr Joanna Witkowska
mgr Michał Grek
mgr Magdalena Ferfet

1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO.....	42
1.1. PODSTAWA PRAWNA I CEL OPRACOWANIA PROGNOZY.....	42
ART. 51 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.) NAKŁADA NA ORGANY ADMINISTRACJI OPRACOWUJĄCE PROJEKTY POLITYK, STRATEGII, PLANÓW LUB PROGRAMÓW OBOWIĄZEK PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SKUTKÓW REALIZACJI TYCH DOKUMENTÓW. ZWIĄZANE JEST TO Z PRZENIESIENIEM DO PRAWODAWSTWA POLSKIEGO POSTANOWIEŃ DYREKTYWY 2001/42/WE z 27 CZERWCA 2001 ROKU W SPRAWIE OCENY WPLYWU NIEKTÓRYCH PLANÓW I PROGRAMÓW NA ŚRODOWISKO.....	42
GŁÓWNYM CELEM NINIEJSZEJ PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (ZWANEJ DALEJ PROGNOZĄ) JEST OKREŚLENIE MOŻLIWYCH SKUTKÓW W ŚRODOWISKU, JAKIE MOGĄ WYSTĄPIĆ W WYNIKU REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020. PROGNOZA PRZEDSTAWIA ZALECENIA DOTYCZĄCE PRZECIWDZIAŁANIA EWENTUALNYM NEGATYWNYM SKUTKOM ORAZ PRZEDSTAWIA SPOSOBY ICH MINIMALIZACJI.....	42
W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE, PODOBNIENIE JAK W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018, ORAZ W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WODZISŁAWSKIEGO, WYODRĘBNIŁO DZIEWIĘĆ GŁÓWNYCH PRIORYTETÓW:.....	42
ZAŁOŻONO, ŻE ICH OSIĄGNIĘCIE BĘDZIE MOŻLIWE POPRZECZ REALIZACJĄ CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH I ZADAŃ REALIZACYJNYCH.....	42
CEL SZCZEGÓŁOWY.....	42
ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I JEJ RACJONALNE UŻYTKOWANIE ORAZ STWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	42
RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW LEŚNYCH.....	43
OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE POWIERZCHNI ZIEMI ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH.....	43
ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW KOPALIN ORAZ OCHRONA ŚRODOWISKA W TRAKCIE I PO ICH EKSPLOATACJI.....	43
WZROST EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA SUROWCÓW, WODY I ENERGII ORAZ ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE POWSTAWANIA ODPADÓW.....	43
PROMOCJA I WSPIERANIE WYKORZYSTANIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH.....	43
RACJONALNE KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ.....	43
OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU EKOLOGICZNEGO I CHEMICZNEGO WÓD.....	44
POPRAWA I OCHRONA JAKOŚCI POWIETRZA, POPRZECZ SUKCESYWNĄ REDUKCJĄ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ.....	44
MINIMALIZACJA RYZYKA SKUTKÓW NADZWYCZAJNYCH ZAGROŹEŃ ŚRODOWISKA W RAZIE ICH WYSTĄPIENIA.....	44
ZMNIEJSZENIE ZAGROŹENIA MIESZKAŃCÓW GMINY PONADNORMATYWNYM HAŁASEM.....	44
OGRANICZENIE WPLYWU PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO NA MIESZKAŃCÓW GMINY.....	45
RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI.....	45
WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY.....	45
1.2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROGNOZY	45

ZAKRES PROGNOZY WYNIKA Z ART. 51 UST. 2 USTAWY O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 ze zm.) I W ZWIĄZKU Z TYM POWINIEN:	45
1) ZAWIERAĆ:	45
A) INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI,	45
B) INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY,	45
C) PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA,	45
D) INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO,	45
E) STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	45
2) OKREŚLAĆ, ANALIZOWAĆ I OCENIAĆ:	45
A) ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU,	45
B) STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM,	45
C) ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY,	45
D) CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU,	45
E) PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA:	46
– RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA,	46
– LUDZI,	46
– ZWIERZĘTA,	46
– ROŚLINY,	46
– WODĘ,	46
– POWIETRZE,	46
– POWIERZCHNIĘ ZIEMI,	46
– KRAJOBRAZ,	46
– KLIMAT,	46
– ZASOBY NATURALNE,	46
– ZABYTKI,	46
– DOBRA MATERIALNE.	46
– Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY	46
3) PRZEDSTAWIAĆ:	46
A) ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU,	46
B) BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG DOKUMENTU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU – ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	46
ANALIZIE PODDANO AKTUALNY I PROGNOZOWANY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY GORZYCE ORAZ PROPONOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ W TYM ZAKRESIE. WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY WNIOSKI ODNIESIONO DO STANU ŚRODOWISKA W GMINIE I PRZEANALIZOWANO MOŻLIWE SKUTKI ŚRODOWISKOWE REALIZACJI PROGRAMU	46
1.3. POWIĄZANIE PROGNOZY Z INNYMI DOKUMENTAMI	46
PROJEKT PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE ORAZ NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SĄ POWIĄZANE Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM, NA POZIOMACH KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM I LOKALNYM	46

<p>PODSTAWOWYM I NAJWAŻNIEJSZYM DOKUMENTEM KRAJOWYM W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA JEST POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA W LATACH 2009 - 2012 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2016 (PEP). ZGODNIE Z USTAWĄ PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA POLITYKA OPIERA SIĘ NA ZASADZIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU, DLATEGO JEJ ZALECENIA MUSZĄ BYĆ UWZGLĘDNIANE WE WSZYSTKICH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH ORAZ PROGRAMACH, KTÓRYCH REALIZACJA MOŻE MIEĆ WPŁYW NA STAN ŚRODOWISKA (ART. 17). NALEŻY PODKREŚLIĆ, ŻE CELE I OBSZARY PRIORYTETOWE WYTYCZONE W PROJEKCIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE SĄ ZBIEŻNE Z CELAMI POLITYKI EKOLOGICZNEJ PAŃSTWA... 46</p> <p>CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓLNE ORAZ POSZCZEGÓLNE ZADANIA REALIZACYJNE PRZYJĘTE W PROJEKCIE POŚ DLA GMINY GORZYCE ZOSTAŁY ZAPLANOWANE Z UWZGLĘDNIENIEM WYTICZNYCH I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018. TREŚCI ZAWARTE W TYM DOKUMENCIE SĄ Z KOLEI ZBIEŻNE Z AKTUALNĄ PEP, KRAJOWYM PROGRAMEM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH, KRAJOWYM PLANEM GOSPODARKI ODPADAMI 2014 ORAZ INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI NA TYM POZIOMIE. 46</p> <p>PODCZAS PRAC NAD PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA UWZGLĘDNIONO RÓWNIEŻ USTALENIA I WYTICZNE ZAWARTE W OPRACOWANIACH PLANISTYCZNYCH NA POZIOMIE LOKALNYM OKREŚLAJĄCYCH WIZJĘ I KIERUNEK ROZWOJU DLA GMINY GORZYCE, M. IN. W STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZYCE DO 2015 R.....46</p> <p>1.4. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTU PROGRAMU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM.....47</p> <p> 1.4.1. <i>Polityka Unii Europejskiej</i>.....47</p> <p> PODSTAWOWYM DOKUMENTEM OKREŚLAJĄCYM CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU UNII EUROPEJSKIEJ JEST VI WSPÓLNOTOWY PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO. NA NAJBARDZIEJ OGÓLNYM POZIOMIE ZOSTAŁY W NIM OKREŚLONE NASTĘPUJĄCE PRIORYTETOWE POLA AKTYWNOŚCI:.....47</p> <p> ZMIANY KLIMATU;.....47</p> <p> PRZYRODA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA;.....47</p> <p> ŚRODOWISKO I ZDROWIE;.....47</p> <p> ZRÓWNOWAŻONE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI NATURALNYMI I ODPADAMI.....47</p> <p> SYSTEM PRAWNY UNII EUROPEJSKIEJ OBEJMUJE SZEROKI ZESTAW PRZEPISÓW Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA, KTÓRYCH REALIZACJA, W ZWIĄZKU Z TRWAJĄCYM PROCESEM DOSTOSOWYWANIA SIĘ POLSKI DO WYMOGÓW UNIJNYCH, POWINNA TAKŻE BYĆ TRAKTOWANA JAKO PRIORYTET. O ILE VI WSPÓLNOTOWY PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO, PODOBNIIE JAK POPRZEDNIE PROGRAMY, SPEŁNI ROLĘ KATALIZATORA DLA DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNEJ I LEGISLACYJNEJ WSPÓLNOTY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA, TO PROCES HARMONIZACJI POLSKIEGO PRAWA I STANDARDÓW ŚRODOWISKOWYCH Z REGULACJAMI UNIJNYMI TRWA JUŻ WIELE LAT I BĘDZIE W PRZYSZŁOŚCI PRZEBIEGAĆ W DRODZE DALSZEJ IMPLEMENTACJI ZAPISÓW DYREKTYW UNII EUROPEJSKIEJ. NAJPOWAŻNIEJSZE KONSEKWENCJE DZIŚ I W PRZYSZŁOŚCI DLA OCHRONY ŚRODOWISKA, ALE I DLA FUNKCJONOWANIA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, SAMORZĄDÓW, ADMINISTRACJI MAJĄ DYREKTYWY ODNOŚĄCE SIĘ DO:.....47</p> <p> STANDARDÓW IMISJI SO₂, NO_X, PYŁÓW ZAWIESZONYCH I DOPUSZCZALNYCH EMISJI TYCH SUBSTANCJI PRZEZ INSTALACJE PRZEMYSŁOWE, ENERGETYCZNE (W TYM SPALARNIE ODPADÓW) ORAZ TRANSPORT,.....47</p> <p> ZANIECZYSZCZEŃ EMITOWANYCH PRZEZ SILNIKI (SAMOCHODÓW, POCIĄGÓW, SAMOLOTÓW),.....47</p> <p> JAKOŚCI WODY PITNEJ,.....47</p> <p> REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH PRZEZ NAWOZY I PESTYCYDY,.....47</p> <p> OCHRONY ZASOBÓW WODNYCH I EKOSYSTEMÓW OD WODY ZALEŻNYCH,.....47</p> <p> OCZYSZCZANIA I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW,.....47</p> <p> INSTALACJI DO PRZEROBU LUB UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW,.....47</p> <p> GOSPODAROWANIA ODPADAMI PRZEMYSŁOWYMI,.....47</p> <p> UŻYTKOWANIA I SKŁADANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH I TOKSYCZNYCH,.....47</p> <p> OPAKOWAŃ I GOSPODARKI ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI,.....47</p> <p> OGRANICZANIA RÓŻNYCH RODZAJÓW HAŁASU,.....47</p> <p> ZINTEGROWANEGO ZAPOBIEGANIA I KONTROLI ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ ZARZĄDZANIA RYZYKIEM EKOLOGICZNYM,.....47</p> <p> OCHRONY PRZYRODY, W TYM POWSTRZYMANIA UTRATY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ, M. IN. UTWORZENIA EUROPEJSKIEJ SIECI OBSZARÓW NATURA 2000.....47</p> <p> TRAKTAT AKCESYJNY NAWIĄZUJE DO PRIORYTETÓW POLITYKI ŚRODOWISKOWEJ UNII EUROPEJSKIEJ, ALE W WIELU PRZYPADKACH WYKRACZA POZA TEN ZAKRES. W DZIEDZINIE ZRÓWNOWAŻONEGO WYKORZYSTANIA SUROWCÓW, PODSTAWOWYM PROBLEMEM W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ JEST MAŁA DOSTĘPNOŚĆ WODY O DOBREJ JAKOŚCI. PERSPEKTYWICZNYM ZAGROŻENIEM MOGĄ NATOMIAST STAĆ SIĘ ZJAWISKA O CHARAKTERZE GLOBALNYM, Z MOŻLIWYM, WPŁYWEM ZMIAN KLIMATYCZNYCH NA</p>	
---	--

DYSPOZYCYJNOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH. ZUŻYCIE NOŚNIKÓW ENERGII OBNIŻA SIĘ, LECZ NIE UDA SIĘ OSIĄGNAĆ WZROSTU GOSPODARCZEGO BEZ PRZYROSTU ZUŻYCIA ENERGII.	47
W ODNIESIENIU DO PRIORYTETU DOTYCZĄCEGO RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ BĘDZIE ROSNAĆ NACISK NA ZWIĘKSZONĄ OCHRONĄ OBSZARÓW O ZNACZENIU WSPÓLNOTOWYM I WŁĄCZANIE CENNYCH OBSZARÓW DO EUROPEJSKIEJ SIECI NATURA 2000. PRZEWIDUJE SIĘ KONIECZNOŚĆ OCHRONY OBSZARÓW WODNO-BŁOTNYCH ORAZ SKUTECZNEJ REKULTYWACJI TERENÓW ZDEGRADOWANYCH. W PRZYPADKU PRIORYTETU DOTYCZĄCEGO WPLYWU ŚRODOWISKA NA ZDROWIE KONIECZNE BĘDZIE DOSTOSOWANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA DO OSTRYCH LIMITÓW EMISJI DWUTLENKU SIARKI, TLENKÓW AZOTU, AMONIAKU I PYŁU ZAWIESZONEGO Z OBIEKTÓW ENERGETYCZNYCH, PRZEMYSŁU I TRANSPORTU DROGOWEGO. KONIECZNE BĘDZIE PRZESTRZEGANIE LIMITÓW EMISYJNYCH GAZÓW CIEPLARNIANYCH ORAZ WĘGLOWODORÓW Z PRZELADUNKÓW PALIW PŁYNNYCH. ZE WZGLĘDU NA WPLYW ZASOBÓW WODNYCH NA RÓWNOWAŻENIE ROZWOJU, ZAPEWNIENIE POPRAWY JAKOŚCI ZASOBÓW WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ EKOSYSTEMÓW OD WODY ZALEŻNYCH NALEŻY UWZGLĘDNIĆ WYMAGANIA ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM USTALEŃ RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ.....	47
1.4.2. <i>Polityka Ekologiczna Państwa</i>	48
CELE I ZADANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI ODPADAMI, WSKAZUJĄCE Z REGUŁY NA KONIECZNOŚĆ ZMNIJSZENIA PRESJI NA ŚRODOWISKO, ZAWARTE SĄ W SZEREGU KRAJOWYCH I REGIONALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, OBEJMUJĄCYCH SZEROKO ROZUMIANE KWESTIE PLANOWANIA GOSPODARCZEGO, PRZESTRZENNEGO I SPOŁECZNEGO. NAJWAŻNIEJSZYM DOKUMENTEM, Z KTÓRYM MUSI BYĆ ZGODNA AKTUALIZACJA PROGRAMU JEST POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA W LATACH 2009 – 2012 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2016 (M.P. z 2009 r., Nr 34, poz. 501).	48
POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA W LATACH 2009-2012 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2016 BIERZE POD UWAGĘ ZOBOWIĄZANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ. PRZY JEJ OPRACOWYWANIU UWZGLĘDNIONO NIE TYLKO STRATEGICZNE I PROGRAMOWE DOKUMENTY RZĄDU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ, ALE TAKŻE WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ. POLSKA POLITYKA EKOLOGICZNA OPIERA SIĘ NA KONSTITUCYJNEJ ZASADZIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.....	48
CELE POŚREDNIE, TO PRZED E WSZYSTKIM NACISK NA OCHRONĘ POWIETRZA I PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM KLIMATU, A PRZED E WSZYSTKIM SPEŁNIANIE STANDARDÓW OKREŚLONYCH PRZEZ UE W TYM TEMACIE. DLA TERENÓW, KTÓRE ICH NIE SPEŁNIAJĄ MUSZĄ ZOSTAĆ OPRACOWANE I WYKONANE PROGRAMY NAPRAWCZE. POLSKA POWINNA TAKŻE POŁOŻYĆ DUŻY NACISK NA PROMOCJĘ ENERGII POZYSKIwanej Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII (OZE), A TAKŻE MODERNIZACJĘ JUŻ ISTNIEJĄCEGO PRZEMYSŁU ENERGETYCZNEGO.	48
WYPEŁNIANIE ZAŁOŻEŃ POLITYKI EKOLOGICZNEJ STAŁO SIĘ BODŹCEM DO POWOŁANIA NOWYCH ORGANÓW – GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA I REGIONALNYCH DYREKTORÓW OCHRONY ŚRODOWISKA. JEST TO KROK MAJĄCY NA CELU UPROŚCIĆ I PRZYSPIESZYĆ PROCEDURY ŚRODOWISKOWE.....	48
PRIORYTETEM JEST WERYFIKACJA LISTY OBSZARÓW NATURA 2000, JAK RÓWNIEŻ KONTYNUACJA ZALESIEŃ I ZADRZEWIEŃ W CELU TWORZENIA KORYTARZY EKOLOGICZNYCH ŁĄCZĄCYCH KOMPLEKSY LEŚNE. MA TO OGROMNE ZNACZENIE DLA ZACHOWANIA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ FAUNY I FLORY. WSZYSTKIE PAŃSTWA, W TYM TAKŻE POLSKA, MUSZĄ PAMIĘTAĆ O RACJONALNYM GOSPODAROWANIU ZASOBAMI NATURALNYMI, W SZCZEGÓLNOŚCI WODĄ. POLITYKA EKOLOGICZNA KŁADZIE NACISK NA RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH I POPRAWĘ GOSPODARKI ODPADAMI, ZWŁASZCZA KOMUNALNYMI. GOSPODAROWANIE PIENIĘDZMI POZYSKANymi Z UNII EUROPEJSKIEJ POWINNO BYĆ BARDZIEJ EFEKTYWNE I W DUŻEJ MIERZE SKUPIĆ SIĘ NA WYPOSAŻANIU KOLEJNYCH AGLOMERACJI W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I SYSTEMY WODNO-KANALIZACYJNE.....	48
POLITYKA EKOLOGICZNA KŁADZIE TEŻ DUŻY NACISK NA PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA ZGODNIE Z ZASADĄ - „MYŚL GLOBALNIE, DZIAŁAJ LOKALNIE”. POLSKA POWINNA ZADBAĆ RÓWNIEŻ O OPRACOWANIE RYZYKA POWODZIOWEGO, OCHRONĘ GLEB, REKULTYWACJĘ TERENÓW ZDEGRADOWANYCH I OCHRONĘ PRZED HAŁASEM.....	48
1.4.3. <i>Dokumenty regionalne</i>	49
DO NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW Z JAKIMI SPÓJNY MUSI BYĆ PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NA POZIOMIE LOKALNYM ZALICZYĆ NALEŻY:.....	49
<i>Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018;</i>	49
AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU POWIATU WODZISŁAWSKIEGO 2008 – 2015,	49
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018,	49
PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2014	49

<i>1.4.4. Priorytety wyznaczone w programach szczebla wyższego</i>	49
CELE W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA WYZNACZONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA MUSZĄ POZOSTAWAĆ W ŚCISŁEJ KORELACJI Z PRIORYTETAMI WYZNACZONYMI W PROGRAMACH OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU WYŻSZYM, W TYM PRZYPADKU Z PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018, ORAZ PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WODZISŁAWSKIEGO. CELE WYNIKAJĄCE Z PROGRAMU WOJEWÓDZKIEGO I POWIATOWEGO:	49
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018.....	50
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WODZISŁAWSKIEGO.....	50
CELE.....	50
CEL DŁUGOTERMINOWY DO ROKU 2018.....	50
KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE WODZISŁAWSKIM.....	50
POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	50
KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ OGRANICZENIE ZUŻYCIA ENERGII I WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH.....	50
OCHRONA POWIETRZA.....	50
ZASOBY WODNE.....	50
PRZYWRÓCENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH I RACJONALIZACJA ICH WYKORZYSTANIA.....	50
OCHRONA WÓD.....	50
GOSPODARKA ODPADAMI.....	50
MINIMALIZACJA ILOŚCI POWSTAJĄCYCH ODPADÓW, WZROST WTÓRNEGO WYKORZYSTANIA I OGRANICZENIE SKŁADOWANIA POZOSTAŁYCH ODPADÓW.....	50
GOSPODARKA ODPADAMI.....	50
OCHRONA PRZYRODY.....	50
ZACHOWANIE, ODTWORZENIE I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ NA RÓŻNYCH POZIOMACH ORGANIZACJI: NA POZIOMIE WEWNĄTRZGATUNKOWYM (GENETYCZNYM), GATUNKOWYM ORAZ PONADGATUNKOWYM (EKOSYSTEMOWYM) ORAZ GEORÓZNOBODNOŚCI.....	50
OCHRONA PRZYRODY.....	50
TERENY POPRZEMYSŁOWE.....	50
PRZEKSZTAŁCENIE TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH I ZDEGRADOWANYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z WYMAGANIAMI EKOLOGICZNYMI ORAZ UWARUNKOWANIAM I SPOŁECZNO - EKONOMICZNYMI.....	50
-.....	50
HAŁAS.....	50
ZMNIEJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI HAŁASU DLA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I ŚRODOWISKA POPRZEC OBNIŻENIE JEGO NATĘŻENIA DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW.....	50
OCHRONA PRZED HAŁASEM.....	50
ELEKTROMAGNETYCZNE PROMIENIOWANIE NIJONIZUJĄCE.....	50
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM.....	50
OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI.....	50
ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH.....	50
OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW.....	50
-.....	50
ZASOBY NATURALNE.....	50
ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI.....	50
RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW NATURALNYCH.....	50
GLEBY UŻYTKOWANE ROLNICZO.....	51
RACJONALNE WYKORZYSTYWANIE ZASOBÓW GLEBOWYCH.....	51
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY.....	51
-.....	51
-.....	51
EDUKACJA EKOLOGICZNA.....	51
W KAŻDYM Z POWYŻSZYCH DOKUMENTÓW ZNAJDUJE SIĘ SZEREG ZAPISÓW, KTÓRE BYŁY BAZĄ DLA POTRZEB NINIEJSZEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE. ZE WZGLĘDU NA RÓŻNORODNOŚĆ TEMATYKI I MNOGOŚĆ ZAPISÓW, STOSOWNE ODNIIESIENIA POCZYNIŁO W KONKRETNYCH MIEJSCACH NINIEJSZEGO DOKUMENTU.....	51

CELE OCHRONY ŚRODOWISKA I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADANIACH PROGRAMU. ZAKŁADAĆ NALEŻY, ŻE SKUTECZNA REALIZACJA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE POZWOLI NA SKUTECZNE OSIĄGANIE CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA. REALIZACJA ZADAŃ PROGRAMU BĘDZIE SKUTKOWAĆ MIĘDZY INNYMI: POPRAWĄ STANU POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO, GLEB, POPRAWA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH,.....	51
1.5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	51
PROGNOZĘ SPORZĄDZONO PRZY ZASTOSOWANIU: METOD OPISOWYCH, ANALIZ JAKOŚCIOWYCH OPARTYCH NA DANYCH DOSTĘPNYCH Z PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA, DANYCH LITERATUROWYCH.....	51
W PROGNOZIE ANALIZOWANO ODDZIAŁYWANIE ZAPROPONOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA, W TYM NA ZDROWIE CZŁOWIEKA, Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI KOMPONENTAMI.....	51
DO OPRACOWANIA PROGNOZY WYKORZYSTANO DANE POZYSKANE Z NASTĘPUJĄCYCH INSTYTUCJI:.....	51
URZĄD GMINY GORZYCE,.....	51
STAROSTWO POWIATOWE W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM,.....	51
NADLEŚNICTWO RYBNIK,.....	51
ŚLĄSKI ZARZĄD MELIORACJI I URZĄDZEŃ WODNYCH W KATOWICACH,.....	51
GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD, ODDZIAŁ W KATOWICACH,.....	51
POWIATOWY ZARZĄD DRÓG W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM,.....	51
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH (WIOŚ),.....	51
REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH,.....	51
PAŃSTWOWY INSTYTUT GEOLOGICZNY (IKAR, MIDAS),.....	51
CENTRALNY OŚRODEK DOKUMENTACJI GEODEZYJNEJ I KARTOGRAFICZNEJ (GEOPORTAL),.....	51
GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY (GUS),.....	51
INSTYTUT METEOROLOGII I GOSPODARKI WODNEJ (IMI GW).	51
1.6. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	51
USTALA SIĘ, IŻ PROGNOZA POWINNA OBEJMOWAĆ OBSZAR GMINY, WRAZ Z OBSZARAMI POZOSTAJĄCYMI W ZASIĘGU ODDZIAŁYWANIA WYNIKAJĄCEGO Z REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA. JEST ZATEM OCZYWISTE, ŻE OBSZAR OBJĘTY PROGNOZĄ NIE MOŻE BYĆ MNIEJSZY OD OBSZARU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM TEGO DOKUMENTU, CO JEST KONIECZNE ZWAŻYWSZY NA WZAJEMNE POWIĄZANIA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA.....	51

W CELU DOKONANIA OBIEKTYWNEJ WERYFIKACJI I MODYFIKACJI CELÓW I PROJEKTÓW PROPONOWANYCH W RAMACH PROGRAMU KONIECZNE JEST PROWADZENIE MONITORINGU, KTÓRY DOSTARCZY DANYCH NIEZBĘDNYCH DO REALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ. MONITORING TEN – ZE WZGLĘDU NA CZĘSTOTLIWOŚĆ GROMADZENIA, A W SZCZEGÓLNOŚCI UDOSTĘPNIANIA DANYCH – POWINIEN BYĆ PROWADZONY W CYKLU ROCZNYM, A SPRAWOZDANIA Z POSTĘPÓW REALIZACJI USTALEŃ PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA POWINNY BYĆ UDOSTĘPNIANE, ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA, CO NAJMNIEJ W CYKLU DWULETNIM, W POSTACI RAPORTÓW.

NADRZĘDNĄ ZASADĄ REALIZACJI NINIEJSZEGO OPRACOWANIA POWINNA BYĆ REALIZACJA WYZNACZONYCH ZADAŃ PRZEZ OKREŚLONE JEDNOSTKI, KTÓRYM POSZCZEGÓLNE ZADANIA PRZYPISANO. Z PUNKTU WIDZENIA AKTUALIZACJI W REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ BĘDĄ UCZESTNICZYĆ:.....

<i>podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,.....</i>	52
<i>podmioty realizujące zadania programu,.....</i>	52
<i>podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,.....</i>	52
<i>społeczność gminy, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.....</i>	52

REALIZACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE TO POPRAWA STANU ŚRODOWISKA GMINY. ZMIANY WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW I MIERNIKÓW CHARAKTERYZUJĄCYCH ELEMENTY ŚRODOWISKA BĘDĄ STANOWIŁY WYMIERNY EFEKT REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU.....

Ponadto zgodnie z art. 18 ustawy POŚ organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie gminy.....

<i>W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu.</i>	52
<i>Wdrażanie programu ochrony środowiska powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:.....</i>	52
<i>efektywności wykonania zadań,.....</i>	52
<i>aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,.....</i>	52
<i>stopnia realizacji programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,...</i>	52
<i>rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,.....</i>	52
<i>przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,.....</i>	52
<i>niezbędnych modyfikacji programu.....</i>	52
<i>Dla prawidłowego przebiegu monitoringu realizacji celów i zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce niezbędna jest okresowa wymiana informacji, dotycząca stanu środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.</i>	52
<i>Monitoring obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:.....</i>	52
<i>monitoring ilościowy,.....</i>	52
<i>monitoring jakościowy.....</i>	52
<i>Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.....</i>	52
<i>Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące jakości środowiska. Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania konkretnych celów POŚ.....</i>	52
<i>W poniższej tabeli zaproponowano istotne wskaźniki, przyjmując że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.....</i>	53
<i>Źródło: Opracowanie własne</i>	53
<i>Wskaźniki powinny być co dwa lata weryfikowane i podawane w Raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Za prowadzenie większości z nich odpowiedzialne będzie gmina, która ze swoich gminnych rejestrów i ewidencji powinna wyodrębnić odpowiednie wskaźniki.</i>	53

2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE GORZYCE.....54

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY GORZYCE.....54

GMINA GORZYCE JEST USYTUOWANA W POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO PRZY GRANICY Z REPUBLIKĄ CZESKĄ. JEST NAJWIĘKSZĄ TERYTORIALNIE GMINĄ POWIATU WODZISŁAWSKIEGO (64,47 KM²). GMINĘ ZAMIESZKUJE BLISKO 20 TYS. MIESZKAŃCÓW. W SKŁAD GMINY GORZYCE WCHODZI 12 SOŁECTW. SĄ TO: BEŁSZNICA, BLUSZCZÓW, CZYŻOWICE, GORZYCE, GORZYCZKI, KOLONIA FRYDERYK, ODRA, OLZA, OSINY, ROGÓW, TURZA ŚLĄSKA I UCHYLKO. LICZNE AKWENY WODNE I KOMPLEKSY LEŚNE POWODUJĄ, ŻE GMINA STANOWI CZĘŚĆ TZW. „ZIELONEGO ŚLĄSKA”, ZAŚ ZASOBY NATURALNE STANOWIĄ POWAŻNY POTENCJAŁ DLA ROZWOJU TURYSTYKI. JEJ MOCNĄ STRONĄ JEST DOBRZE ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, A POŁOŻENIE W POBLIŻU MIAST - WODZISŁAWIA ŚLĄSKIEGO, RYBNIKA, JASTRZĘBIA ZDROJU I RACIBORZA - SPRAWIA, ŻE JEST TO ATRAKCYJNE MIEJSCE RÓWNIEŻ DLA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....54

PODSTAWĄ DO INTENSYWNEJ WSPÓLPRACY TRANSGRANICZNEJ SĄ PODPISANE UMOWY MIĘDZYNARODOWE Z CZESKĄ GMINĄ LUTYNIA DOLNA, Z MIASTEM BOGUMIN ORAZ WSPÓLPRACA Z OSTRAVĄ SVINOV I CZESKĄ OSTRAVĄ. NA BAZIE WSPÓLPRACY KULTURALNEJ I GOSPODARCZEJ UDAŁO SIĘ ZORGANIZOWAĆ KILKA WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ. W OSTATNIM CZASIE INTENSYWNIE ROZWIJA SIĘ TAKŻE WSPÓLPRACA ZE SŁOWACKĄ GMINĄ STARA BYSTRICA ORAZ Z KAMIEŃCEM PODOLSKIM NA UKRAINIE.54

POD KONIEC 2012 R. NA TERENIE GMINY GORZYCE MIESZKAŁO 20 398 OSÓB, Z CZEGO PONAD 50,80% LUDNOŚCI GMINY STANOWIŁY KOBIETY. LUDNOŚĆ GMINY GORZYCE STANOWIŁA 19,79% MIESZKAŃCÓW POWIATU WODZISŁAWSKIEGO. W STOSUNKU DO 2008 R. LICZBA LUDNOŚCI WZROSŁA O 2,09%.....54

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE NA PODSTAWIE DANYCH Z GUS, * - DANE Z URZĘDU GMINY W GORZYCACH.....54

ZAUWAŻALNE SĄ NIEKORZYSTNE ZMIANY W STRUKTURZE WIEKOWEJ SPOŁECZEŃSTWA GMINY M.IN. WZROST WSKAŹNIKA STARZENIA DEMOGRAFICZNEGO ORAZ SPADEK LICZBY LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM. OBECNIE ATUTEM GMINY JEST DUŻY UDZIAŁ OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W STRUKTURZE WIEKOWEJ LUDNOŚCI.	54
Z DANYCH GUS WYNIKA, ŻE W 2011 R. 19,7% LUDNOŚCI GMINY ZNAJDOWAŁA SIĘ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, 63,5% W WIEKU PRODUKCYJNYM A 16,8% W WIEKU POPRODUKCYJNYM. Z ROKU NA ROK SPADA LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, WZRASTA NATOMIAST LICZBA OSÓB W POZOSTAŁYCH GRUPACH WIEKOWYCH.....	54
OBSERWOWANYM NA TERENIE GMINY GORZYCE PROCESEM, JEST DYNAMICZNY ROZWÓJ MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI. POTWIERDZENIEM TEGO ZJAWISKA JEST LICZBA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, WYNOŚĄCA 909 PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH (STAN NA 20.02.2013 R.). WŁADZE GMINY GORZYCE OD KILKU LAT PODEJMUJĄ INTENSYWNE DZIAŁANIA W CELU STWORZENIA OPTYMALNYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW. DUŻYM OSIĄGNIĘCIEM BYŁO UTWORZENIE STREFY PRZEMYSŁOWEJ W CZYŻOWICACH ORAZ BUDOWA KOLEJNEJ - W GORZYCZKACH (W SĄSIEDZTWIE AUTOSTRADY A-1).....	54
W 2011 ROKU NA TERENIE GMINY GORZYCE W REJESTRZE REGON ZAREJESTROWANYCH BYŁO 1325 PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ, Z CZEGO 33 TO PODMIOTY SEKTORA PUBLICZNEGO, A 1292 - PODMIOTY SEKTORA PRYWATNEGO. W PORÓWNIANIU DO ROKU 2008 ZANOTOWANO 4,25% WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.	54
SPOŚRÓD WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW PRACUJĄCYCH W GOSPODARCE NARODOWEJ, NAJWIĘCEJ ZATRUDNIONYCH JEST W HANDLU HURTOWYM I DETALICZNYM, ORAZ NAPRAWIE POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, KTÓRZY STANOWIĄ 26,4%. DRUGĄ NAJBARDZIEJ LICZNĄ SEKCJĄ JEST BUDOWNICTWO – 17,6%, A NASTĘPNIE POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ORAZ GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW, GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY – 12,0%.....	54
2.2. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNA.....	55
2.2.1. Infrastruktura transportowa.....	55
<i>Gmina Gorzyce posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 78, fragment autostrady A1, oraz sieć dróg powiatowych, które wymieniono i scharakteryzowano w poniższej tabeli.....</i>	55
<i>Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zarządu Dróg w Wodzisławiu Śląskim</i>	55
<i>Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 158 relacji Katowice – Chałupki – Bohumin. Na całym swoim przebiegu biegnie niemalże równoległe do drogi krajowej nr 78, którą kilkakrotnie przecina. Na odcinku Wodzisław Śląski – Chałupki odbywa się wyłącznie ruch towarowy. W najbliższych latach PKP planuje modernizację tej linii.....</i>	55
2.2.2. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę.....	55
Na terenie gminy Gorzyce istnieje obecnie kilka ujęć wód podziemnych. Ujęcia te są zarządzane przez Spółkę Wodociągową w Turzy Śl. Obejmuje ona swoim obszarem działania znaczną część miejscowości Turza Śl.	55
Sieć wodociągowa jest rozbudowana w pełnym zakresie. Zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę objęci są wszyscy mieszkańcy gminy Gorzyce (ok. 100%). Poniżej znajduje się charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2008 – 2012.....	56
2008.....	56
2009.....	56
2010.....	56
2011.....	56
2012.....	56
Długość czynnej sieci wodociągowej [km].....	56
161,4.....	56
159,5.....	56
160,0.....	56
161,7.....	56
163,38.....	56
Ilość przyłączy wodociągowych [szt].....	56
4755.....	56
4783.....	56
4841.....	56
4896.....	56
4959.....	56
Źródło: GUS oraz Urząd Gminy w Gorzycach.....	56

Na podstawie powyższej tabeli można zauważyć, że ilość powstających odcinków sieci wodociągowej z roku na rok rośnie. W 2012 r. powstało 1,03 km sieci, oraz 62 przyłącza do sieci. W przeciągu pięciu ostatnich analizowanych lat, na terenie gminy powstało ponad 200 przyłączy wodociągowych, co związane jest z intensywnym rozwojem mieszkalnictwa w gminie Gorzyce. Uzbrajanie nowych terenów ma na celu umożliwienie powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej i budynków działalności gospodarczej. Inwestycje w tym zakresie są koordynowane z dokumentami planistycznymi gminy Gorzyce i zamierzeniami inwestorów.

.....	56
2.2.3. Infrastruktura dotycząca sieci kanalizacyjnej.....	56
Całkowita długość sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami na terenie gminy Gorzyce wynosi ok. 89,04 km(stan na 31.12.2012 r.). Do sieci podłączonych jest obecnie 1153 odbiorców.....	56
Pozostała ilość ścieków sanitarnych na terenie Gminy gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożona wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków „KARKOSZKA” PWiK Sp. z o.o w Wodzisławiu Śląskim, oraz Oczyszczalni Ścieków w Belsznicy. Na terenie gminy funkcjonują również indywidualne oczyszczalnie ścieków, których liczba wynosi 27 (stan na 31.12.2012 r.).....	56
2008.....	56
2009.....	56
2010.....	56
2011.....	56
2012.....	56
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km].....	56
35,1.....	56
38,2.....	56
41,2.....	56
77,3.....	56
89,04.....	56
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt].....	56
340.....	56
340.....	56
505.....	56
761.....	56
1153.....	56
Źródło: GUS oraz Urząd Gminy w Gorzycach.....	56
Na podstawie powyższej tabeli można wywnioskować, że na terenie gminy Gorzyce zachodzi dynamiczny rozwój w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej. W przeciągu pięciu ostatnich analizowanych lat nastąpił wzrost długości sieci kanalizacyjnej aż o 153,7%. Natomiast liczba połączeń aż o 239,1%. Tylko w roku 2012 wykonano przyłączenia do 304 budynków.....	56
2.2.4. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w gaz ziemny.....	56
Część gminy Gorzyce przynależy do strefy dystrybucyjnej gazu „Rybnik Gorzyce”. Strefa obejmuje odbiorców przyłączonych do sieci średniego ciśnienia na obszarze sołectw: Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Belsznica, Osiny i Rogów Gorzyce.....	56
Operatorem oraz właścicielem sieci gazowej niskiego oraz średniego ciśnienia na terenie Gminy Gorzyce jest Górnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. w Zabrze. Obrotem gazu ziemnego zajmuje się spółka Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA – Górnośląski Oddział Obrotu Gazem w Zabrze.....	56
Przez teren gminy przebiega przesyłowa sieć gazowa wysokoprężna relacji Oświęcim - Radlin (odgałęzienie Godów, odgałęzienie do stacji gazowej pierwszego stopnia w Gorzycach), eksploatowana przez Operatora Gazociągów przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach. Dla sieci gazowych wysokiego ciśnienia obowiązują strefy ograniczonego użytkowania, wielkość tych stref określają przepisy odrębne.	
Gazociąg charakteryzuje się następującymi parametrami:.....	57
ciśnienie nominalne gazu - 2,5 [MPa],.....	57
DN: 300/200/150 mm, na terenie Gminy tylko DN 150,.....	57
rok budowy - 1993/2010 - gdzie rok 2010 dotyczy przekładki gazociągu DN150 pod autostradą A1.....	57
Paliwo gazowe do odbiorców w Gminie Gorzyce dostarczane jest poprzez sieć rozdzielczą średniego ciśnienia zasilaną ze stacji redukcyjno – pomiarowej pierwszego stopnia, w Gorzycach, przy ul. Kopalnianej, o przepustowości nominalnej Q=6000 nm ³ /h. Wykorzystywana obecnie przepustowość to 25% przepustowości nominalnej.	57
Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosi 59,337 km i w stosunku do roku 2007 długość sieci wzrosła o 3,5%. W 2011 r. było 320 odbiorców gazu. Odbiorcy ogrzewający mieszkania gazem stanowili 48,4% wszystkich odbiorców. Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej, zwłaszcza w nowych budynkach.....	57
2.2.5. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w energię cieplną.....	57

W Gminie Gorzyce nie funkcjonuje typowy scentralizowany system ciepłowniczy. Budynki mieszkalne w gminie zasilane są głównie z przydomowych kotłowni indywidualnych.....	57
Podstawowym nośnikiem energii wykorzystywanym w gminie do celów grzewczych są paliwa stałe, głównie węglowe i drewno, następnie olej i gaz płynny oraz w niewielkim stopniu energia elektryczna. Struktura zużycia paliwa do celów grzewczych wynika z kilku elementów, przede wszystkim paliwa stałe są paliwami najtańszymi i dostępnymi na obszarze całej gminy.....	57
Gmina Gorzyce opracowała pierwszy „Program Ograniczenia Niskiej Emisji w Gminie Gorzyce” w 2009 r. Program ten został uchwalony przez Radę Gminy Gorzyce.....	57
W Programie przewidziano wymianę pieców węglowych i tradycyjnych kotłów węglowych na bardziej sprawne kotły proekologiczne. Obecnie gmina kontynuuje swoje działania na rzecz wymiany kotłów na bardziej proekologiczne źródła. Wśród przedsięwzięć znajduje się również modernizacji instalacji wytwarzania ciepłej wody użytkowej poprzez montaż instalacji solarnej.....	57
2.2.6. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w energię elektryczną.....	57
Koncesję na obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na omawianym terenie posiada spółka Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach.....	57
W układzie normalnym zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie gminy Gorzyce odbywa się na średnim napięciu 20 kV liniami napowietrznymi i kablowymi oraz sieciami niskiego napięcia, zasilanymi ze stacji elektroenergetycznej WN/SN zlokalizowanych poza terenem gminy. Są to:.....	57
stacja 110/20 kV Wodzisław (WOD),.....	58
stacja 110/20/6 kV Jodłownik (JDW).....	58
Obie stacje zlokalizowane są na terenie miasta Wodzisław Śląski.....	58
Sieć elektroenergetyczna 110 kV (napowietrzna) łącząca stacje WN/SN obsługiwana jest przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach i pracuje w układzie zamkniętym. W związku z czym, w przypadkach awaryjnych istnieje możliwość wzajemnego połączenia stacji WN/SN.....	58
Ponadto istnieją również powiązania sieci na średnim napięciu między stacjami transformatorowymi, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od układu awaryjnego sieci.....	58
Na terenie Gminy Gorzyce zlokalizowane są także:.....	58
linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN) 20 kV,.....	58
linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nN),.....	58
linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego niskiego napięcia (nN),.....	58
stacje transformatorowe SN/nN.....	58
Ponadto na terenie gminy zlokalizowana jest również linia napowietrzna najwyższych napięć (NN) 400 kV relacji Dobrzeń - Albrechcice, Wielopole - Noszowice, których właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator S.A.....	58
W poniższej tabeli zestawiono długości linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN będących własnością TD GZE zlokalizowanych na terenie Gminy Gorzyce.....	58
2.3. GOSPODARKA ODPADAMI.....	58
Odpady komunalne powstają przede wszystkim w gospodarstwach domowych oraz w obiektach infrastruktury, takich jak: handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, szkolnictwo, targowiska, zakłady produkcyjne w części socjalnej i inne.....	58
Główny strumień odpadów komunalnych stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, które pod względem składu morfologicznego często zawierają różne rodzaje odpadów niebezpiecznych. W 2012 r. z terenu gminy Gorzyce zebrano 1198,16 Mg odpadów komunalnych zmieszanych.....	58
Według danych Urzędu, 76,07% mieszkańców gminy objętych jest zorganizowaną zbiórką odpadów, natomiast ok. 100% objętych jest selektywna zbiórką odpadów.	59
Ogólna ilość odpadów zebranych, odzyskanych i nieszkodliwionych na terenie gminy Gorzyce w latach 2011-2012 wyniosła odpowiednio:.....	59
Zbiórka odpadów opakowaniowych, takich jak opakowania z tworzyw sztucznych (150102), metali (150104) i ze szkła (150107) prowadzona jest w systemie workowym i pojemnikowym. Selektywnie zbierane są również odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory.....	59
Na terenie gminy Gorzyce selektywnie zbierane są następujące odpady:.....	59
Odpady opakowaniowe, szkło, papier, metal – zbiórka prowadzona jest w workach na terenie zabudowy jednorodzinnej, w pojemnikach typu „dzwon” na terenie zabudowy wielorodzinnej, w pojemnikach lub kontenerach u podmiotów gospodarczych.....	59
Zużyte baterie – w obiektach użyteczności publicznej (placówki oświatowe, placówki handlowe, urzędy, itp.) odpady przekazywane są do zakładu przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów. Poniżej znajduje	

się wykaz miejsc obioru i punktów zbierania zużytych baterii i akumulatorów prowadzony przez Marszałka Województwa Śląskiego.....	59
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – zbiórka odbywa się dwa razy do roku poprzez: odbiór w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych,	59
Przeterminowane leki – zbiórka prowadzona jest w specjalnych pojemnikach, które znajdują się w aptekach. Odbiór przeterminowanych leków odbywa się na zgłoszenie, a następnie przekazywane są do unieszkodliwiania.....	59
Zużyte opony – sposób odbioru: od 2012 r. Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy organizuje bezpłatną zbiórkę opon od mieszkańców gminy.....	59
Zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie gminy przez specjalistyczne firmy posiadające zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zajmują się one przede wszystkim opróżnianiem pojemników służących zbiórce odpadów zmieszanych, a także prowadzą działalność w zakresie zbiórki selektywnej „u źródła” z wykorzystaniem zestawów worków.	59
W związku ze zmianami w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy powstanie Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gorzycach przy ulicy Bogumińskiej 13, w którym bezpłatnie będzie istniała możliwość oddania „nadwyżki” selektywnie zebranych odpadów komunalnych. Otwarcie punktu zostało zaplanowane na 01.07.2013 r.....	59
Na terenie gminy funkcjonują cztery instalacje do odzysku odpadów:.....	60
2.3.1. Projektowany system gospodarki odpadami	60
Dnia 1 lipca 2011 r. znowelizowano ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2012. poz 361 j.t.z późn. zm.). W świetle zmian w ustawie, mieszkańcy nie będą już zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady. Tym samym to gminy będą przeprowadzały przetargi na odbiór odpadów, jak i również gospodarowały środkami, które będą pobierane od mieszkańców za odpady. Gminy będą mogły również egzekwować od firm odpowiednią jakość usług. Ustawa weszła w życie z początkiem 2012 r., jednakże z określonymi okresami przejściowymi dla poszczególnych rozwiązań.....	60
Znowelizowane przepisy odnoszące się do tworzenia systemów organizacyjno-prawnych w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zakładają, że powinny być one dwuszczeblowe. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy zostanie zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana. Gmina Gorzyce została przypisana do Regionu III.....	60
Do 31 stycznia 2012 r. rady gmin miały obowiązek przyjąć uchwały wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie. Rada Gminy Gorzyce podjęła uchwały:.....	60
2.4. FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	61
NA TERENIE GMINY OPRÓCZ JEDNEGO POMNIKA PRZYRODY, NIE ZLOKALIZOWANO INNYCH FORM OCHRONY PRZYRODY. POMNIKIEM PRZYRODY USTANOWIONO GLAZ NARZUTOWY W MIEJSCOWOŚCI CZYŻOWICE, PRZY UL. GORZYCKIEJ 39. PODSTAWĄ PRAWNĄ JEST ROZPORZĄDZENIE NR 35/98 WOJEWODY KATOWICKIEGO Z DNIA 07.12.1998 R. - (Dz. URZ. NR 37 POZ. 595).....	61
GMINA GORZYCE GRANICZY JEDNAK OD STRONY PÓŁNOCNEJ Z OBSZAREM NATURA 2000 „STARY WIELIKĄT I LAS TWORKOWSKI”, NATOMIAST OD STRONY POŁUDNIOWEJ, NA TERENIE CZECH Z OBSZAREM „GRANICZNY MEANDER ODRY”. RÓWNIEŻ W SĄSIADUJĄCEJ GMINIE KRZYŻANOWICE ZNAJDUJE SIĘ OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „MEANDRY RZĘKI ODRY”, KTÓREGO CELEM OCHRONY JEST NIEUREGULOWANY ODCINEK RZĘKI ODRY CENNY ZE WZGLĘDÓW PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH.....	61
2.4.1. Ochrona gatunkowa.....	61
PRZYKŁADEM OCHRONY GATUNKOWEJ JEST JERZYK (APUS APUS), KTÓRY OBJĘTY JEST OCHRONĄ ŚCISŁĄ NA MOCY USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY (Dz. U. NR. 92, POZ. 880, Z PÓŹN. ZM.) ORAZ ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 28 WRZEŚNIA 2004 R. W SPRAWIE GATUNKÓW DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ (Dz. U. NR 220, POZ. 2237).....	61
ZGODNIE Z ART. 52 UST. 2 PKT 2 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY, USZCZEGÓLWIONYM § 7 PKT 2 WW. ROZPORZĄDZENIA, ZEZWALA SIĘ NA USUWANIE OD DNIA 16 PAŹDZIERNIKA DO KOŃCA LUTEGO GNIAZD PTASICH Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I TERENÓW ZIELENI, JEŻELI WYMAGAJĄ TEGO WZGLĘDY BEZPIECZEŃSTWA LUB SANITARNE. WSZELKIE PRACE OGRANICZAJĄCE DOSTĘP JERZYKÓW DO MIEJSC ICH REGULARNEGO WYSTĘPOWANIA I ROZRODU NALEŻY TRAKTOWAĆ JAKO NISZCZENIE MIEJSC LĘGOWYCH I SCHRONIEŃ TEGO GATUNKU. W OKRESIE CAŁEGO ROKU CZYNNOŚCI TE SĄ ZAKAZANE WOBEC GATUNKÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ I ZGODNIE Z ART. 56 UST. 2 PKT 2 ORAZ UST. 4 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY ZEZWOLENIE NA ICH PRZEPROWADZENIE WYDAJE REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA NA OBSZARZE SWOJEGO DZIAŁANIA, W PRZYPADKU BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, JEŻELI NIE	

SPOWODUJE TO ZAGROŻENIA DLA DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH POPULACJI CHRONIONYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT.	
.....	61
ZAKAZ NISZCZENIA SCHRONIEŃ DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH PTAKÓW DOTYCZY M.IN. JERZYKA GNIEZDZĄCEGO SIĘ W SZCZELINACH SKALNYCH, DZIUPLACH, ALE PRZED WSZYSTKIM W STROPODACHACH BUDYNKÓW MIESZKALNYCH. Z TEGO WZGLĘDU PRACE ZWIĄZANE Z TERMOMODERNIZACJĄ BUDYNKÓW POWINNY BYĆ PROWADZONE W SPOSÓB UWZGLĘDNIAJĄCY POTRZEBY I BIOLOGIĘ JERZYKA.....	61
JEŻELI PRACE TERMOMODERNIZACYJNE BĘDĄ PROWADZONE W SEZONIE LĘGOWYM JERZYKA, CO NIEWĄTPLIWIE POWODUJE PŁOSZENIE OSOBNIKÓW TEGO GATUNKU, TO PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO TYCH PRAC INWESTOR POWINIEN ZWRÓCIĆ SIĘ Z WNIOSEM DO GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA O WYDANIE ZEZWOLENIA NA UMYŚLNE PŁOSZENIE I NIEPOKOJENIE OSOBNIKÓW JERZYKA.....	61
PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC REMONTOWYCH, TERMOMODERNIZACYJNYCH ZARZĄDCA BUDYNKU POWINIEN ZLECIĆ DOŚWIADCZONEMU ORNITOLOGOWI INWENTARYZACJĘ PRZYRODNICZĄ W ZAKRESIE WYSTĘPOWANIA PTAKÓW GATUNKÓW CHRONIONYCH, W CELU UNIKNIĘCIA NIEUMYŚLNEGO ZNISZCZENIA SCHRONIENIA JERZYKA PODCZAS PRAC BUDOWLANYCH. W SYTUACJI, GDY ZNISZCZENIE SCHRONIENIA JERZYKA PODCZAS PRAC BUDOWLANYCH JEST KONIECZNE, NALEŻY ZWRÓCIĆ SIĘ DO REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA O WYDANIE STOSOWNEGO ZEZWOLENIA ORAZ ZAPEWNIĆ TEMU GATUNKOWI ZASTĘPCZE MIEJSCA LĘGOWE. PODCZAS REMONTU CZY TERMOMODERNIZACJI BUDYNKU NALEŻY ZAWIESZAĆ BUDKI LĘGOWE DLA TYCH PTAKÓW W MIEJSCACH, GDZIE DOTYCHCZAS MIAŁY ONE SWOJE LĘGI.....	62
ZA NISZCZENIE SIEDLISKA JERZYKÓW UZNAĆ MOŻNA RÓWNIEŻ MONTOWANIE KRATEK W OTWORACH WENTYLACYJNYCH BUDYNKÓW, UNIEMOŻLIWIAJĄC TYM SAMYM PTAKOM POWRÓT DO MIEJSC LĘGOWYCH, Z KTÓRYCH KORZYSTAŁY W POPRZEDNICH LATACH. INWESTOR WINIEN ZAPEWNIĆ JERZYKOM BUDKI LĘGOWE W PRZYPADKU, GDY MONTOWANIE TAKICH KRATEK JEST NIEZBĘDNE. OTWORY STANOWIĄCE SIEDLISKA JERZYKÓW PO PRZEPROWADZONEJ TERMOMODERNIZACJI POWINNY ZACHOWAĆ CHROPOWATE KRAWĘDZIE, CO ZNACZNIE ULATWI PTAKOM WLATYWANIE DO NICH. WYMIENIONE DZIAŁANIA MAJĄ ZAPOBIEC ZMNIEJSZANIU SIĘ AREAŁU WYSTĘPOWANIA PTAKÓW TEGO GATUNKU.....	62
2.4.2. <i>Inne obszary cenne przyrodniczo</i>	62
<i>Do terenów zieleni urządzonej zaliczane są również cmentarze. Na terenie Gminy Gorzyce znajduje się siedem cmentarzy:</i>	62
<i>Cmentarz komunalny przy Domu Pogrzebowym, 44-362 Rogów, ul. Parkowa,</i>	62
<i>Cmentarz komunalny, 44-362 Rogów, ul. Lipowa i Raciborska, objęty strefą ochrony krajobrazu „SK”,</i> ..	62
<i>Cmentarz parafialny, 44-350 Gorzyce (Osiny), ul. Kolejowa,</i>	62
<i>Cmentarz parafialny, 44-362 Czyżowice, ul. Polna,</i>	62
<i>Cmentarz parafialny, 44-350 Gorzyce, ul. Kościelna, objęty strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”</i>	62
<i>Cmentarz parafialny, 44-353 Olza, ul. Szkolna, przy kościele parafialnym p.w. NMP Królowej Pokoju,</i> ...	62
<i>Cmentarz parafialny, 44-351 Turza Śląska, ul. Tysiąclecia, objęty strefą ochrony ekspozycji „SE”</i>	62
2.5. LASY I GOSPODARKA LEŚNA.....	62
NA TERENIE GMINY GORZYCE WYSTĘPUJĄ TERENY LEŚNE, Z KTÓRYCH NAJWIĘKSZE SKUPISTKO ZNAJDUJE SIĘ W ŚRODKOWEJ CZĘŚCI GMINY POMIĘDZY ROGOWEM A CZYŻOWICAMI. GMINA GORZYCE JEST JEDYNĄ GMINĄ W OBRĘBIE RYBNICKIEGO OKRĘGU WĘGLOWEGO, KTÓREJ TEREN NIE JEST OBJĘTY WPLYWEM SZKÓD GÓRNICZYCH ORAZ NIE JEST ZDEGRADOWANY LOKALIZACJĄ ZWAŁOWISK CZY HAŁD KOPALNIANYCH.....	62
LASY W GMINIE GORZYCE ZAJMUJĄ, WRAZ Z GRUNTAMI LEŚNYMI POWIERZCHNIĘ 844,9 HA I STANOWIĄ 12,9% JEJ OBSZARU. OBSZARY LEŚNE NA TERENIE GMINY GORZYCE PODLEGAJĄ POD NADLEŚNICTWO RYBNIK. W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA ZNAJDUJE SIĘ 521,88 HA POWIERZCHNI GMINY. W PONIŻSZEJ TABELI PRZEDSTAWIONO ZMIANY W POWIERZCHNI LASÓW NA TERENIE GMINY GORZYCE.....	62
JEDNOSTKA.....	62
2007.....	62
2011.....	62
POWIERZCHNIA LASÓW.....	62
[HA].....	62
LEŚISTOŚĆ [%].....	62
GRUNTY LEŚNE PRYWATNE.....	62
[HA].....	63
POWIERZCHNIA LASÓW.....	62
[HA].....	62
LEŚISTOŚĆ [%].....	62
GRUNTY LEŚNE PRYWATNE.....	62
[HA].....	63

ŹRÓDŁO: GUS.....	63
WSZYSTKIE LASY NADLEŚNICTWA RYBNIK, Z NIWIELKIMI WYJĄTKAMI, ZOSTAŁY ZALICZONE DO LASÓW OCHRONNYCH, TRWALE USZKODZONYCH NA SKUTEK DZIAŁALNOŚCI PRZEMYSŁU. ZGODNIE Z „ZASADAMI HODOWLI LASU” [ZHL 2003] NATURALNĄ FUNKCJĄ LASÓW OCHRONNYCH JEST OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ, KRAJOBRAZU NATURALNEGO, WODY PRZED ZANIECZYSZCZENIEM, GLEB PRZED EROZJĄ I OSUWISKAMI, ŚRODOWISKA NATURALNEGO PRZED: HAŁASEM, WIATREM, ZAPYLENIEM, PROMIENIOWANIEM, POWODZIĄ, PRZEMIESZCZANIEM SIĘ ZANIECZYSZCZEŃ. DODATKOWO „ZASADY HODOWLI LASU” UWZGLĘDNIAJĄ OCHRONĘ MIEJSC HISTORYCZNYCH, OŚRODKÓW KULTURY I PEŁNIĄCYCH FUNKCJE DUCHOWE.	63
2.6. ZASOBY NATURALNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY.....	63
2.6.1. Wody powierzchniowe.....	63
GŁÓWNYMI RZEKAMI ODWADNIAJĄCYMI REGION RYBNICKO – WODZISŁAWSKI SĄ: ODRA, OLZA, LEŚNICA, ŁĘGOŃ, PONADTO RUDA Z NACYNĄ ORAZ BIERAWKA (PRAWOBRZEŻNY DOPŁYW ODRY). NA TERENIE GMINY WYSTĘPUJE GĘSTA SIEĆ WODNA. WZDŁUŻ POŁUDNIOWEJ JEJ GRANICY PRZEPLÝWA RZKA OLZA, WZDŁUŻ ZACHODNIEJ – RZKA ODRA Z JEJ ROZLEWISKAMI, PRZEZ TURZĘ ŚLĄSKĄ PRZEPLÝWA LEŚNICA. CAŁY OBSZAR POPRZECINANY JEST GĘSTO POTOKAMI. PONADTO WYSTĘPUJE ZNACZNA IŁOŚĆ NATURALNYCH I ANTROPOGENICZNYCH JEZIOR, CZĘSTO PODZIELONYCH GROBLAMI. WAŻNĄ CECHĄ HYDROLOGICZNĄ RZEK SĄ STOINY WÓD. DWA PRZESILENIA WIOSENNE I LETNIE SĄ POWODEM GWAŁTOWNYCH WEZBRAŃ RZEK, KTÓRE MOGĄ PROWADZIĆ DO POWODZI.	63
ODRA JEST NAJWIĘKSZĄ RZEKĄ ODWADNIAJĄCĄ OBSZAR GMINY GORZYCE I STANOWI RÓWNOCZEŚNIE ZACHODNIĄ GRANICĘ Z POWIATEM RACIBORSKIM. WZDŁUŻ POŁUDNIOWEJ GRANICY GMINY PRZEPLÝWA RZKA OLZA, STANOWIĄCA JEDNOCZEŚNIE GRANICĘ POLSKO – CZESKĄ. WSCHODNIĄ CZĘŚĆ GMINY ODWADNIA LEŚNICA. CAŁY OBSZAR GMINY JEST GĘSTO POPRZECINANY POTOKAMI. Z KTÓRYCH NAJWIĘKSZY TO ŁĘGOŃ.....	63
ZACHODNIA CZĘŚĆ GMINY CHARAKTERYZUJE SIĘ WYSTĘPOWANIEM ZNACZNEJ IŁOŚCI NATURALNYCH I ANTROPOGENICZNYCH JEZIOR POPRZEDZIELANYCH GROBLAMI. ZNAJDUJE SIĘ TU SZEREG ZBIORNIKÓW, WYKORZYSTYWANYCH DO CELÓW HODOWLANYCH.	63
NAJWIĘKSZE ZBIORNIKI WÓD POWIERZCHNIOWYCH ZNAJDUJĄ SIĘ W BEZPOŚREDNIM SĄSIEDZTWIE ODRY. SĄ TO PRZED E WSZYSTKIM STAWY HODOWLANE ORAZ ZBIORNIKI W WYROBISKACH POZWIROWYCH.	63
WYKAZ CIEKÓW PRZEPLÝWAJĄCYCH PRZEZ OBSZAR GMINY, ADMINISTROWANYCH PRZEZ ŚLĄSKI ZARZĄD MELIORACJI I URZĄDZEŃ WODNYCH W KATOWICACH I RZGW GLIWICE WRAZ Z PODANIEM ICH DŁUGOŚCI PRZEDSTAWIA PONIŻSZA TABELA:.....	63
<i>Lp</i>	63
<i>Nazwa cieku</i>	63
<i>Administrator odcinka</i>	63
<i>Długość ogółem [m]</i>	63
1.....	63
<i>Olza</i>	63
<i>RZGW Gliwice</i>	63
5850.....	63
2.....	63
<i>Odra</i>	63
<i>z czego na odcinku 4480 m rzeka płynie w granicach zbiornika przeciwpowodziowego Polder Buków</i>	63
<i>RZGW Gliwice</i>	63
5320.....	63
3.....	63
<i>Łęgoń I</i>	63
<i>ŚZMiUW w Katowicach</i>	63
2940.....	63
4.....	63
<i>Łęgoń II</i>	63
<i>ŚZMiUW w Katowicach</i>	63
3500.....	63
5.....	63
<i>Łęgoń III</i>	63
<i>ŚZMiUW w Katowicach</i>	63
1680.....	63
<i>Razem cieki</i>	63

19290.....	63
ŹRÓDŁO: OPRAWOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE SZMIUW W KATOWICACH I RZGW GLIWICE	63
2.6.2. Wody podziemne	64
<i>Użytkowy charakter mają przede wszystkim wody czwartorzędowe. Piętro wodonośne czwartorzędu ma zróżnicowane warunki hydrogeologiczne oraz zmienną wodonośność, która zależy od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. Utwory czwartorzędowe tworzą tutaj główny poziom wód użytkowych Odry. Dotyczy to przede wszystkim współczesnej doliny Odry, jak i kopalnej doliny tej rzeki (GZWP 352 i 349, leżące poza granicami Powiatu Wodzisławskiego oraz UPWP. Poziom wodonośny doliny Odry stanowią piaszczysto – żwirowe i żwirowe aluwia holoceniowe oraz serie żwirowe, związane genetycznie ze zlodowaczeniem bałtyckim. Poziom ten jest dobrze rozpoznany licznymi studniami; zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny, poziom jest ciągły i rozprzestrzeniony w obrębie całej doliny.</i>	
<i>W obrębie opisywanego obszaru występuje mało zasobny i prowadzący wody o dość zróżnicowanych parametrach fizykochemicznych, czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych. Zbiornik ten został zaliczony do UPWP o typie porowym Q1 – rejonu Górnej Odry. Z uwagi na kierunek odpływu wód (zgodny z nachyleniem terenu – na zachód ku dolinie Odry) ze zbiornika czwartorzędowego Q1 jest on wyrazem wpływu na zlokalizowany w pobliżu Raciborza Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP Q6 – Racibórz.....</i>	
<i>Płytko zalegające wody gruntowe są często zanieczyszczone chemicznie, fizycznie i bakteriologicznie; ich zasilanie następuje bezpośrednio na całym obszarze przez wody opadowe, a drenaż odbywa się przez cieki powierzchniowe i infiltrację w podłoże. Natomiast wody czwartorzędowe w dolinach kopalnych są dobrej jakości; tworzą odcinkami otwarte, półotwarte, a nawet zakryte zbiorniki wodne, zasilane w drodze infiltracji lub przesączania.....</i>	
2.6.3. Kopaliny.....	64
W BUDOWIE GEOLOGICZNEJ GMINY GORZYCE BIORĄ UDZIAŁ UTWORY NALEŻĄCE DO KARBONU, TRZECIORZĘDU I CZWARTORZĘDU. UTWORY KARBONU ZALEGAJĄ POD UTWORAMI MINOCENSKIMI GRUBOŚCI OK. 3 M. TWORZĄ GO UTWORY PIASKOWCOWO – IŁOWCOWE (W GRUPIE BRZEŻNEJ) ORAZ ŁUPKI I PIASKOWCE Z POKŁADAMI WĘGLA (GRUPA ŚRODKOWA).....	
NA KARBONIE ZALEGA SERIA UTWORÓW TRZECIORZĘDOWYCH (MIOCEN) POCHODZENIA MORSKIEGO W POSTACI IŁÓW Z WKŁADKAMI PIASKÓW I ŻWIRÓW. MIOCEN ZALEGA CIĄGLĄ WARSTWĄ NA GŁĘBOKOŚCI ŚREDNIO 10-15 M POWIERZCHNI TERENU, NA OBSZARACH WYCHODNI TWORZY NACHYLENIA 10-25%. UTWORY CZWARTORZĘDOWE TWORZĄ OSADY ALUWIALNE, WODNO-ŁODOWCOWE, LESSOWE I OSADY MORENOWE.....	
ZESPÓŁ OSADÓW ALUWIALNYCH - WYSTĘPUJE W OBRĘBIE DOLIN RZECZNYCH. TWORZĄ JE GŁÓWNIIE GLINY PYLASTE, IŁY ORAZ ŻWIRY I POSPÓLKI W DOLINIE ODRY. SZCZEGÓLNIIE DOBRZE POZNANE W DOLINIE ODRY SĄ PRZEDMIOTEM PRZEMYSŁOWEJ EKSPLOATACJI I STANOWIĄ (SZCZEGÓLNIIE ŻWIRY) DOSKONAŁY MATERIAŁ JAKO KRUSZYWO BUDOWLANE.....	
PONIŻEJ ZALEGAJĄ IŁY, KTÓRE Z PUNKTU WIDZENIA BUDOWNICTWA I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO STANOWIĄ DOBRE PODŁOŻE BUDOWLANE. NA OBSZARZE DOLIN RZECZNYCH LEŚNICY I JEJ BOCZNYCH DOPŁYWÓW WARUNKI GRUNTOWE SĄ ZDECYDOWANIE MNIEJ KORZYSTNE Z UWAGI NA ZWIĘKSZONĄ WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNĄ GRUNTÓW. ZESPÓŁ OSADÓW WODNOŁODOWCOWYCH - ZAJMUJE NAJWIĘKSZE POWIERZCHNIE; TWORZĄ GO SERIE PIASZCZYSTE Z DOMIESZKĄ ŻWIRÓW, STANOWIĄCE DOBRE PODŁOŻE BUDOWLANE.....	
LEGALNA EKSPLOATACJA ZŁOŻ NA TERENIE GMINY GORZYCE ODBYWA SIĘ NA PODSTAWIE KONCESJI, W KTÓREJ OKREŚLONE SĄ JEJ WARUNKI, W TYM MIĘDZY INNYMI POWIERZCHNIA OBSZARU I TERENU GÓRNICZEGO, METODA WYDOBYCIA, GŁĘBOKOŚĆ WYROBISKA, SPOSÓB REKULTYWACJI TERENU PO ZAKOŃCZENIU WYDOBYCIA.....	
W PONIŻSZEJ TABELI ZNAJDUJĄ SIĘ WYKAZY OBECNIE OBOWIĄZUJĄCYCH KONCESJI NA WYDOBYCIE KOPALIN, UDZIELONYCH PRZEZ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I STAROSTĘ WODZISŁAWSKIEGO.....	
<i>Największe szkody w środowisku powoduje eksploatacja „dzika” surowców mineralnych, która odbywa się w miejscach przypadkowych, bez rozpoznania wielkości i zasięgu złoża. Wydobywanie w takich miejscach, bez odpowiedniego sprzętu powoduje często naruszenia stabilności skarp dolin rzecznych, rynien jeziornych czy zniszczenie cennych form geomorfologicznych oraz powoduje powstawanie szkód w krajobrazie. Często zdarza się, że nielegalne wyrobiska z czasem wykorzystywane są do nielegalnego deponowania odpadów (dzikie wysypiska śmieci). Nielegalne eksploatowanie złóż wiąże się również ze stratami finansowymi, brak opłat eksploatacyjnych to strata dla gminy wynosząca 60% wysokości naliczonej opłaty, oraz starta dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosząca 40% opłaty. Dodatkowo skutkiem nielegalnego wydobywania jest powstawanie szkód w krajobrazie związane z brakiem rekultywacji terenu po wydobyciu kopaliny.....</i>	
3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE.....	66

WSZYSTKIE DZIAŁANIA ZAPROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE Z ZAŁOŻENIA MAJĄ NA CELU POPRAWĘ STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE CAŁEJ GMINY I TYM SAMYM BĘDĄ POZYTYWNE WPLYWAĆ NA ZDROWIE CZŁOWIEKA.66

W ZWIĄZKU Z ROZWOJEM GOSPODARCZYM, WZROSTEM POZIOMU KONSUMPCJI, ZWIĘKSZAJĄCĄ SIĘ PRESJĄ NA OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO I NIEZURBANIZOWANE, ZWIĘKSZENIEM ZAPOTRZEBOWANIA NA SUROWCE BRAK REALIZACJI ZAPISÓW PROGRAMU PROWADZIĆ BĘDZIE DO ZNACZĄCEGO POGORSZENIA WSZYSTKICH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA.66

W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW AKTUALIZACJI PROGRAMU ISTNIEJE ZAGROŻENIE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA POPRZEZ M.IN.:.....66

UTRATĘ RÓŻNORODNOŚCI EKOLOGICZNEJ I CENNYCH PRZYRODNICZO TERENÓW,	66
DEGRADACJĘ WALORÓW KRAJOBRAZU,	66
POGORSZENIE JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH W ZWIĄZKU ZE ZWIĘKSZONYM WYTWARZANIEM ŚCIEKÓW, NIEWŁAŚCIWYM STOSOWANIEM NAWOZÓW I GNOJOWICY, ORAZ FUNKCJONOWANIEM DZIAŁALNOŚCI GÓRNICZEJ,.....	66
DEGRADACJĘ POWIERZCHNI ZIEMI ZWIĄZANA Z NIELEGALNĄ EKSPLOATACJĄ ZASOBÓW NATURALNYCH,.....	66
ZWIĘKSZENIE ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW,.....	66
NIEWŁAŚCIWE POSTĘPOWANIE Z WYTWORZONYMI ODPADAMI,.....	66
ZMNIEJSZANIE WIELKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH,	66
WZROST ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO,	66
ZWIĘKSZENIE SKUTKÓW WYSTĘPOWANIA SUSZY,.....	66
POGORSZENIE JAKOŚCI POWIETRZA,.....	66
ZWIĘKSZENIE SIĘ LICZBY MIESZKAŃCÓW NARAŻONYCH NA PONADNORMATYWNE NATĘŻENIE HAŁASU,	66
POGORSZENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,	66

W PRZYPADKU, GDY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NIE ZOSTANIE WDROŻONY, NEGATYWNE TRENDY BĘDĄ SIĘ POGŁĘBIAĆ, A ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA POTĘGOWAĆ. REALIZACJA PROGRAMU JEST WIĘC KONIECZNA.....66

ZAPEWNIENIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY JEST ZWIĄZANE NIEODŁĄCZNIE Z PRESJĄ NA ZASOBY I WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA W SWOIM ZAŁOŻENIU STANOWI ZBIÓR WYTYCZNYCH, KTÓRYCH UWZGLĘDNIENIE W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH DZIAŁANIA CZŁOWIEKA ZAPEWNIĆ POWINNO ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY MINIMALIZUJĄCY WIELKOŚĆ PRESJI NA KOMPONENTY PRZYRODNICZE. BRAK REALIZACJI ZAŁOŻEŃ POŚ I UWZGLĘDNIENIA WYTYCZNYCH W NIM ZAWARTYCH ZWIĘKSZA RYZYKO DEGRADACJI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ OBNIŻENIA STANDARDU ŻYCIA W GMINIE.....66

4. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....66

4.1. STAN GLEB.....66

Teren gminy Gorzyce charakteryzuje się średniej jakości glebami o znacznym rozdrobieniu gruntów, w słabym stopniu zanieczyszczonymi metalami ciężkimi. W Gminie jest szansa na rozwój rolnictwa ekologicznego i z ciekawą ofertą gospodarstw agroturystycznych.....66

W STRUKTURZE UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GMINIE GORZYCE NAJWIĘKSZY UDZIAŁ MAJĄ UŻYTKI ROLNE STANOWIĄCE 60,29 % OGÓLNEJ POWIERZCHNI GMINY. NAJWIĘKSZĄ OBSZAROWO POWIERZCHNIĘ UŻYTKÓW ROLNYCH MA OBRĘB GORZYCE - 828,4 HA I TURZA ŚLĄSKA - 635,48 HA.....66

WŚRÓD UŻYTKÓW ROLNYCH PRZEWAŻAJĄ GRUNTY ORNE – 79,93% OGÓLNEJ POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH. WYSOKIM UDZIAŁEM GRUNTÓW ORNYCH W POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH CHARAKTERYZUJĄ SIĘ WSIE GORZYCE, OLZA, TURZA ŚLĄSKA, UCHYLKO, W KTÓRYCH POWIERZCHNIA GRUNTÓW ORNYCH PRZEKRACZA 50%.....67

W 2009 R. NA TERENIE GMINY WYKONANO WALORYZACJĘ JAKOŚCI GLEB NA PODSTAWIE METODY PUNKTOWEJ OPRACOWANEJ PRZEZ INSTYTUT UPRAWY, NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA W PUŁAWACH, WEDŁUG KTÓREJ OKREŚLONEJ KLASIE BONITACYJNEJ ODPOWIADA OKREŚLONA ILOŚĆ PUNKTÓW. NAJWIĘCEJ PUNKTÓW PRZYPISANE MAJĄ KLASY GLEB NAJLEPSZYCH, NAJMNIEJ GRUNTY NAJSŁABSZE.....67

NAJWYŻSZĄ OCENĘ PUNKTOWĄ WEDŁUG TEJ METODY UZYSKAŁY OBRĘBY: ODRA- (68,0 PKT.), UCHYLKO- (66,4 PKT.), KAMIEŃ -(63,9 PKT.), BLUSZCZÓW -(61,8 PKT.), BELSZNICA -(57,9 PKT.), OLZA -(55,5 PKT.) I

ONE CHARAKTERYZUJĄ SIĘ JAKOŚCIĄ GLEB POWYŻEJ ŚREDNIEJ. PONIŻEJ ŚREDNIEJ JAKOŚCI GLEBY ZNAJDUJĄ SIĘ NA TERENIE OBRĘBÓW GORZYCE – (43,7 PKT.), ROGÓW –(46,7 PKT) CZYZOWICE –(43,7 PKT.), TURZA ŚLĄSKA –(49,8 PKT.), GORZYCZKI –(52,1 PKT.) . DLA CAŁEJ GMINY ŚREDNI WSKAŹNIK JAKOŚCI GLEB WYNOŚI 52,2 PKT.....	67
4.2. JAKOŚĆ WÓD.....	67
OCENA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH.....	67
BADANIA STANU RZEK PROWADZONO W ZAKRESIE MONITORINGU DIAGNOSTYCZNEGO. PODSTAWOWYM CELEM MONITORINGU DIAGNOSTYCZNEGO JEST USTALENIE STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH DLA UZUPEŁNIENIA IDENTYFIKACJI RODZAJÓW I WIELKOŚCI ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ ANTROPOGENICZNYCH, ZAPROJEKTOWANIA PRZYSZŁYCH PROGRAMÓW MONITORINGU ORAZ DOKONANIA DŁUGOTERMINOWYCH ZMIAN STANU WÓD W WARUNKACH NATURALNYCH ORAZ W WYNIKU ODDZIAŁYWAŃ ANTROPOGENICZNYCH. BADANIA W ZAKRESIE MONITORINGU DIAGNOSTYCZNEGO PROWADZONE SĄ 1 RAZ W SZEŚCIOLETNIM CYKLU GOSPODAROWANIA WODAMI. W CYKLU 2010-2015 BADANIA RZEK W TYM ZAKRESIE PROWADZONO W 2011 ROKU. MONITORINGIEM DIAGNOSTYCZNYM OBJĘTO 29 JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD, NA KTÓRYCH ZLOKALIZOWANO 29 PUNKTÓW POMIAROWYCH.....	67
NA TERENIE GMINY GORZYCE PRZEPROWADZONO BADANIA W DWÓCH PUNKTACH POMIAROWYCH NA ODCINKU ODRA OD OLZY DO WYPŁYWU Z POLDERU BUKÓW, ORAZ OLZA - ODCINEK GRANICZNY OD PIOTRÓWKI DO UJŚCIA. W PONIŻSZEJ TABELI ZNAJDUJĄ SIĘ WYNIKI PRZEPROWADZONYCH BADAŃ.....	67
ŹRÓDŁO: WIOŚ W KATOWICACH.....	68
BADANIA NA RZEKACH GRANICZNYCH Z REPUBLIKĄ CZESKĄ PROWADZONE BYŁY ZGODNIE Z ZASADAMI WSPÓŁPRACY DOTYCZĄCYMI OCHRONY JAKOŚCI WÓD WYBRANYCH GRANICZNYCH CIEKÓW WODNYCH ZATWIERDZONYMI NA 7 ROKOWANIACH PEŁNOMOCNIKÓW RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I RZĄDU REPUBLIKI CZESKIEJ W PAŹDZIERNIKU 2004 R. ORAZ PLANEM PRACY GRUPY OPZ NA 2011 ROK.....	68
OLZA - ODCINEK GRANICZNY OD PIOTRÓWKI DO UJŚCIA JEST PUNKTEM POMIAROWYM NA RZECIE GRANICZNEJ. WEDŁUG KLASYFIKACJI WSKAŹNIKÓW W GRANICZNYCH PRZEKROJACH POMIAROWYCH W 2011 ROKU WSKAZANO:.....	68
2 WSKAŹNIKI W KLASIE I,.....	68
6 WSKAŹNIKÓW W KLASIE II,.....	69
0 WSKAŹNIKÓW W KLASIE III,.....	69
1 WSKAŹNIK W KLASIE IV,.....	69
1 WSKAŹNIK W KLASIE V,.....	69
0 WSKAŹNIKÓW W KLASIE VI.....	69
W STOSUNKU DO ROKU 2010 DLA DWÓCH WSKAŹNIKÓW ODNOTOWANO POPRAWĘ, NATOMIAST DLA TRZECH – POGORSZENIE.....	69
OCENA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH.....	69
<i>Ocena jakości wód podziemnych została wykonana dla punktów pomiarowych w sieci krajowej i regionalnej w oparciu o rozporządzenia: Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 143, poz. 896), Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r., Nr 61, poz. 417, z późn. zm.).....</i>	69
NA TERENIE GMINY GORZYCE NIE ZLOKALIZOWANO PUNKTU POMIAROWEGO, JEDNAK W SĄSIADUJĄCEJ GMINIE KRZYŻANOWICE, W MIEJSCOWOŚCI RUDYSZWAŁD, ZNAJDUJE SIĘ PUNKT SIECI KRAJOWEJ NR 2702/K.	69
W PUNKCIE POMIAROWYM RUDYSZWAŁD PRZEPROWADZONO BADANIA JAKOŚCI W 2011 R. PUNKT ZOSTAŁ POŁOŻONY NA OBSZARZE JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NR 128, KTÓRA ZOSTAŁA ZALICZONA DO CZĘŚCI POTENCJALNIE ZAGROŻONYCH. GMINA GORZYCE CZĘŚCIOWO JEST POŁOŻONA W OBRĘBIE TEJ CZĘŚCI, ORAZ W OBRĘBIE JCWPD NR 140, KTÓRA ZOSTAŁA ZAKWALIFIKOWANA DO CZĘŚCI NIEZAGROŻONYCH. PONIŻEJ W TABELI PRZEDSTAWIONO WYNIKI POMIARÓW, NA PODSTAWIE KTÓRYCH JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH ZOSTAŁA ZAKLASYFIKOWANA DO KLASY IV, CZYLI WÓD NIEZADOWALAJĄCEJ JAKOŚCI, W KTÓRYCH WARTOŚCI ELEMENTÓW FIZYKOCHEMICZNYCH SĄ PODWYŻSZONE W WYNIKU NATURALNYCH PROCESÓW ZACHODZĄCYCH W WODACH PODZIEMNYCH ORAZ WYRAŹNEGO WPŁYWU DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA.....	69
ŹRÓDŁO: WIOŚ W KATOWICACH.....	69
4.3. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA.....	69
ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA TO WSZELKIE SUBSTANCJE (GAZY, CIECZE, CIAŁA STAŁE), KTÓRE ZNAJDUJĄ SIĘ W POWIETRZU ATMOSFERYCZNYM, ALE NIE SĄ JEGO NATURALNYMI SKŁADNIKAMI. DO ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ZALICZA SIĘ RÓWNIEŻ SUBSTANCJE BĘDĄCE JEGO NATURALNYMI SKŁADNIKAMI, ALE WYSTĘPUJĄCE W ZNACZNIE ZWIĘKSZONYCH ILOŚCIACH. ŹRÓDŁA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA MOŻEMY	

PODZIELIĆ ZE WZGLĘDU NA POCHODZENIE NA DWIE GRUPY: POCHODZENIA NATURALNEGO ORAZ ANтропоГЕНICZNEGO. WŚRÓD ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WYRÓŻNIA SIĘ MIĘDZY INNYMI: PYŁY, SADZE, AEROZOLE, GAZY I PARY, SUBSTANCJE AROMATYCZNE (ODORY), A TAKŻE RÓŻNEGO RODZAJU ENERGIE (HAŁAS I WIBRACJE, PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE).....	69
O JAKOŚCI POWIETRZA DECYDUJE WIELKOŚĆ I PRZESTRZENNY ROZKŁAD EMISJI ZE WSZYSTKICH ŹRÓDEŁ Z UWZGLĘDNIENIEM PRZEPLÝWÓW TRANSGRANICZNYCH I PRZEMIAN FIZYKOCHEMICZNYCH ZACHODZĄCYCH W ATMOSFERZE. PRZESTRZENNY ROZKŁAD EMISJI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO JEST ZRÓŻNICOWANY. NAJWIĘKSZE SKUPISKA EMITORÓW PUNKTOWYCH, JAK I ZNA CZNA EMISJA LINIOWA ZWIĄZANE SĄ Z OBSZARAMI ZURBANIZOWANYMI DUŻYCH MIAST.....	70
ŹRÓDŁEM ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA NA TERENIE GMINY SĄ: PALENISKA DOMOWE, KOTŁOWNIE LOKALNE, ŹRÓDŁA GOSPODARCZE ORAZ POJAZDY MECHANICZNE. SZKODLIWYMI SUBSTANCJAMI POCHODZENIA ANтропоГЕНICZNEGO NAJCZĘŚCIEJ EMITOWANYMI DO POWIETRZA SĄ PRZED E WSZYSTKIM: TLENEK SIARKI, TLENEK WĘGLA, WIELOPIERŚCIENIOWE WĘGLOWODORY AROMATYCZNE (WWA), BENZO-A-PIREN, SADZA, KADM ORAZ DROBNE PYŁY POWSTAJĄCE W WYNIKU SPALANIA WĘGLA, OLEJU OPAŁOWEGO ORAZ MATERIAŁÓW PĘDNYCH. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA POWYŻEJ WYMIENIONYMI SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI MA NEGATYWNY WPŁYW NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE CZŁOWIEKA, A TAKŻE ZABURZA PRAWIDŁOWE FUNKCJONOWANIE EKOSYSTEMÓW.....	70
WIELKOŚĆ EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ Z ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARZE GMINY GORZYCE PRZEDSTAWIONO NA PODSTAWIE WYDANYCH I AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCYCH DECYZJI O DOPUSZCZALNEJ EMISJI. JEDYNI E INSTALACJA ZNAJDUJĄCA SIĘ W GORZYCZKACH, PRZY UL. LEŚNEJ EMITUJE ZNA CZĄCE IŁOŚCI DWUTLENKU SIARKI I AOTU, KTÓRYCH ŁĄCZNA IŁOŚĆ WYNO SI 31,752 MG/ ROK.....	70
ZE WZGLĘDU NA IŁOŚCI EMITOWANYCH ZANIECZYSZCZEŃ, SZACUJE SIĘ, ŻE W GMINIE EMISJA ANтропоГЕНICZNA JEST JEDNYM Z GŁÓWNYCH ZAGROŻEŃ DLA WARUNKÓW ŻYCIA I ZDROWIA CZŁOWIEKA ORAZ ŚRODOWISKA. DLA TERENÓW WIEJSKICH JEJ UCIA ŹLIWOŚĆ WYNIKA GŁÓWNI E Z ROZPROSZENIA ŹRÓDEŁ EMISJI (EMISJA NISKA Z PALENISK DOMOWYCH).	70
ISTOTNYM ŹRÓDŁEM EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA NA TERENIE GMINY JEST TRANSPORT DROGOWY. NA SKUTEK CZYNNOŚCI EKSPLOATACYJNYCH DO ATMOSFEREY EMITOWANE SĄ: ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE: TLENKI AZOTU, TLENEK WĘGLA, DWUTLENEK WĘGLA I WĘGLOWODORY AROMATYCZNE ORAZ ZANIECZYSZCZENIA PYŁOWE W POSTACI ZWIĄZKÓW: OŁOWIU, KADMU, NIKLU I MIEDZI.	70
WIOŚ W KATOWICACH OPRACOWAŁ OCENĘ ROCZNĄ JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM DOTYCZĄCĄ ROKU 2011. OCENA ZOSTAŁA WYKONANA W NOWYM UKŁADZIE STREF. W ZWIĄZKU Z TRANSPOZYCJĄ DO PRAWA POLSKIEGO DYREKTYWY 2008/50/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z DNIA 21 MAJA 2008 R. W SPRAWIE JAKOŚCI POWIETRZA I CZYSTSZEGO POWIETRZA DLA EUROPY, PRZYJMUJE SIĘ, ŻE OD STYCZNIA 2011 R. DLA WSZYSTKICH ZANIECZYSZCZEŃ UWZGLĘDNIANYCH W OCENACH JAKOŚCI POWIETRZA OBOWIĄZUJE NOWY PODZIAŁ KRAJU NA STREFY. W PRZYPADKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WYRÓŻNIONO PIĘĆ STREF: AGLOMERACJA GÓRNOŚLĄSKA, AGLOMERACJA RYBNICKO – JASTRZĘBSKA, MIASTO BIELSKO – BIAŁA, MIASTO CZĘSTOCHOWA ORAZ POZOSTAŁY TEREN WOJEWÓDZTWA STANOWIĄCY TZW. STREFĘ ŚLĄSKĄ.....	70
OCENA JAKOŚCI POWIETRZA PRZEPROWADZONA Z UWZGLĘDNIENIEM KRYTERIÓW OCHRONY ZDROWIA WYKAZAŁA, IŻ WE WSZYSTKICH STREFACH WYSTĄPIŁY PRZEKROCZENIA. W STREFIE ŚLĄSKIEJ, DO KTÓREJ ZALICZA SIĘ GMINA GORZYCE, WYSTĄPIŁY PRZEKROCZENIA STĘŻENIA ŚREDNIO-DOBOWEGO DLA PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 I PM2,5. WSZYSTKIM STREFOM, ZE WZGLĘDU NA STWIERDZONE PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNEGO POZIOMU SUBSTANCJI PRZYPISANO KLASĘ C. Z PRZEBIEGU ROCZNEJ SERII POMIARÓW ODCZYTAĆ MOŻNA WYRA ŹNĄ SEZONOWĄ ZMIENNOŚĆ STĘŻEŃ PYŁU (WYŻSZE W OKRESIE ZIMNYM, NIŻSZE W SEZONIE LETNIM). MOŻNA WIĘC PRZYPUSZCZAĆ, ŻE POWODEM PRZEKROCZEŃ W SEZONIE GRZEWCZYM JEST NISKA EMISJA Z SEKTORA KOMUNALNO-BYTOWEGO WPŁYWA JĄCA NA WYRA ŹNE POGORSZENIE WARUNKÓW AEROSANITARNYCH W MIASTACH.	70
W PRZYPADKU OCENIANEGO PYŁU PM2,5 STREFĘ ŚLĄSKĄ ZALICZONO DO KLASY B.	70
W PRZYPADKU OZONU NA PODSTAWIE OTRZYMANÝCH WYNIKÓW Z KOLEJNYCH TRZECH LAT POMIARÓW (2009–2011) STREFĘ ŚLĄSKĄ ZALICZONO DO KLASY C. ODNOSZĄC OTRZYMAN E WYNIKI DO CELU DŁUGOTERMINOWEGO DLA OZONU WSZYSTKIE STREFY ZALICZONO DO KLASY D2. W PRZYPADKU CELU DŁUGOTERMINOWEGO STWIERDZONO PRZEKRACZANIE WARTOŚCI NORMATYWNEJ 120 MG/M3 SPOŚRÓD WARTOŚCI STĘŻEŃ 8-GODZINNYCH ŚREDNICH KROCZĄCYCH W ROKU KALENDARZOWYM. WSZYSTKIE STREFY W TYM ŚLĄSKĄ ZALICZONO DO KLASY D2.	70
W ROKU 2011 STWIERDZONO RÓWNI E PRZEKROCZENIA POZIOMU DOCELOWEGO DLA BENZO(A)PIRENU; OCENIAN E STREFY ZALICZONO DO KLASY C, DLA KTÓREJ PRZYGOTOWUJE SIĘ PROGRAM NAPRAWCZY MAJĄCY NA CELU OSIĄGNIĘCIE POZIOMU DOCELOWEGO SUBSTANCJI W POWIETRZU TAM, GDZIE JEST TO MOŻLIWE TECHNICZNIE I UZASADNIONE EKONOMICZNIE.....	71

GŁÓWNA PRZYCYNĄ WYSTĄPIENIA PRZEKROCZEŃ PYŁU ZAWIESZONEGO PM ₁₀ , PM _{2,5} I BENZO(A)PIRENU W OKRESIE ZIMOWYM JEST EMISJA Z INDYWIDUALNEGO OGRZEWANIA BUDYNKÓW, W OKRESIE LETNIM BLISKOŚĆ GŁÓWNEJ DRÓGI Z INTENSYWNYM RUCHEM, EMISJA WTORNA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z POWIERZCHNI ODKRYTYCH, NP. DRÓG, CHODNIKÓW, BOISK ORAZ NIEKORZYSTNE WARUNKI METEOROLOGICZNE, WYSTĘPUJĄCE PODCZAS POWOLNEGO ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ EMITOWANYCH LOKALNIE ZANIECZYSZCZEŃ, W ZWIĄZKU Z MAŁĄ PRĘDKOŚCIĄ WIATRU (PONIŻEJ 1,5 M/S) A TAKŻE W ZWIĄZKU Z NAPLYWEM ZANIECZYSZCZEŃ SPOZA KRAJU.....	71
REZULTATEM KOŃCOWYM OCENY STREF POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN, PODOBNIEM JAK POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA, JEST OKREŚLENIE KLAS WYNIKOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W DANEJ STREFIE. W EFEKCIE OCENY PRZEPROWADZONEJ DLA 2011 ROKU DLA OZONU STREFIE ŚLĄSKIEJ PRZYPISANO KLASĘ C, DLA DWUTLENKU SIARKI I TLENKÓW AZOTU STREFĘ ŚLĄSKĄ ZALICZONO DO KLASY A.....	71
4.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU.....	71
ŹRÓDŁA HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO NA TERENIE GMINY GORZYCE SĄ ZWIĄZANE PRZED E WSZYSTKIM Z EKSPLOATACJĄ DRÓG.	71
PRZEZ GMINĘ PRZEBIEGAJĄ DRÓGI KRAJOWA NR 78, ORAZ ODCINEK REALIZOWANEJ AUTOSTRADY A1. WYMIENIONE DRÓGI CHARAKTERYZUJĄ SIĘ ZNACZNYM NATĘŻENIEM RUCHU, DLATEGO ICH UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNA JEST DUŻA. MIMO NIEWĄTPLIWYCH OSIĄGNIĘĆ PRZEMYSŁU SAMOCHODOWEGO, POZWALAJĄCYCH NA STOSOWANIE ROZWIĄZAŃ KONSTRUKCYJNYCH ZMNIEJSZAJĄCYCH UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNĄ POJAZDÓW, ROZBUDOWA SIECI DRÓG I ROSNĄCE NATĘŻENIE RUCHU POWODUJĄ CORAZ WIĘKSZĄ PRESJĘ NA ŚRODOWISKO. WIELOLETNIE BADANIA WSKAZUJĄ NA ZWIĘKSZANIE SIĘ OBSZARÓW PODDANYCH NADMIERNEMU ODDZIAŁYWANIU HAŁASU I NIEPOKOJĄCE ZMNIEJSZANIE POWIERZCHNI TERENÓW O KORZYSTNYCH WARUNKACH AKUSTYCZNYCH. ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH NA PRZESTRZENI LAT 2000 – 2010 WYKAZUJE STAŁY WZROST OGÓLNEJ LICZBY POJAZDÓW, W TYM LICZBY POJAZDÓW OSOBOWYCH.	71
PODCZAS PRZEPROWADZONEGO PRZEZ ŚLĄKI ZARZĄD DRÓG WOJEWÓDZKICH W KATOWICACH W 2010 R. GENERALNEGO POMIARU RUCHU DROGOWEGO ZLOKALIZOWANO PUNKTY POMIAROWE NA TERENIE GMINY. POMIAR NATĘŻENIA RUCHU BYŁ PRZEPROWADZONY DLA DRÓGI KRAJOWEJ NR 78.....	71
W PONIŻSZEJ TABELI PRZEDSTAWIONO INFORMACJE NA TEMAT RUCHU KOŁOWEGO NA ODCINKACH DRÓGI KRAJOWEJ NR 78 PRZEBIEGAJĄCYCH PRZEZ TEREN GMINY GORZYCE.....	71
ŹRÓDŁO: NA PODSTAWIE ZESTAWIENIA PN. „GENERALNY POMIAR RUCHU W 2010 R. -ŚLĄSKIE”, GDDKIA., 71 <i>O - ogółem; M - motocykle; SoM - samochody osobowe (mikrobusy); Lsc - lekkie samochody ciężarowe; Scbp - samochody ciężarowe bez przyczepy; Sczp - samochody ciężarowe z przyczepą; A - autobusy; C - ciągniki rolnicze; R – rowery.</i>	71
WEDŁUG WYKONANYCH W 2010 R. POMIARÓW, NAJBARDZIEJ OBCIĄŻONYM RUCHEM ODCINKIEM JEST ODCINEK GORZYCE – WODZISŁAW DW 933. NATĘŻENIE RUCHU WYNOŚIŁO TU PONAD 10 TYS. POJAZDÓW NA DOBĘ. W PORÓWNIANIU Z POPRZEDNIM POMIAREM RUCHU Z 2005 R. ILOŚĆ POJAZDÓW NA TYM ODCINKU WZROSŁA NIEMAL O 19,4%.	71
4.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	72
POCZĄWSZY OD ROKU 2008 MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH (PEM) REALIZOWANY JEST W OPARCIU O ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 12 LISTOPADA 2007 ROKU W SPRAWIE ZAKRESU I SPOSOBU PROWADZENIA OKRESOWYCH BADAŃ POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W ŚRODOWISKU (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). ZGODNIE Z POWYŻSZYM ROZPORZĄDZENIEM MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH POLEGA NA WYKONYWANIU W CYKLU TRZYLETNIM POMIARÓW NATĘŻENIA SKŁADOWEJ ELEKTRYCZNEJ POLA.....	72
POMIARY WYKONUJE SIĘ W ODLEGŁOŚCI NIE MNIEJSZEJ NIŻ 100 METRÓW OD RZUTU ANTEN INSTALACJI EMITUJĄCYCH POLA ELEKTROMAGNETYCZNE NA POWIERZCHNIĘ TERENU. CELEM POMIARÓW JEST WYŁĄCZNIE OKREŚLENIE POZIOMU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W ŚRODOWISKU W MIEJSCACH DOSTĘPNYCH DLA LUDNOŚCI, NIE SŁUŻĄ ONE NATOMIAST OKREŚLENIU WPLYWU POSZCZEGÓLNYCH OBIEKTÓW EMITUJĄCYCH FALE ELEKTROMAGNETYCZNE NA POZIOM PÓL W ŚRODOWISKU. W ZWIĄZKU Z TYM UZYSKANE WYNIKI NIE MOGĄ STANOWIĆ PODSTAWY DO WNIOSKOWANIA O WIELKOŚCI EMISJI PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH ZE ŹRÓDEŁ (OBIEKTÓW) ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W POBLIŻU MIEJSC, W KTÓRYCH REALIZOWANO POMIARY.....	72
NA TERENIE GMINY ZNAJDUJĄ SIĘ STACJE TELEFONII KOMÓRKOWEJ NIE WYMAGAJĄCE POZWOLENIA NA BUDOWĘ, ZA CZYM IDZIE NIE WYMAGANE DLA TYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ BYŁO UZYSKANIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH. STACJE ULOKOWANE SĄ NA TERENACH PRYWATNYCH. W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GORZYCE BRAK JEST ZAPISU O ZAKAZIE LOKALIZACJI MASZTÓW ANTENOWYCH, DLATEGO TEŻ W NOWYM OPRACOWYWANYM PLANIE CELEM OCHRONY MIESZKAŃCÓW WPROWADZA SIĘ NOWY ZAPIS WYZNACZAJĄCY OBSZARY GDZIE MOŻNA ZLOKALIZOWAĆ PRZEDMIOTOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	72

NA TERENIE GMINY GORZYCE ZE WIDZIANIOWANE SĄ 5 STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ:.....	72
T – MOBILE, GORZYCKI, UL. WIEJSKA 30,.....	72
PLUS, GORZYCE, UL. RYBNICKA 10,.....	72
T - MOBILE, ORANGE, PLUS, PLAY, TURZA ŚLĄSKA, W POBLIŻU UL. MSZAŃSKIEJ,.....	72
PLAY, PLUS, T – MOBILE, ROGÓW, UL. RACIBORSKA 40.....	72
W 2011 R. WIOŚ W KATOWICACH PROWADZIŁ POMIARY KONTROLNE INSTALACJI RADIOKOMUNIKACYJNYCH.	
NA TERENIE GMINY GORZYCE POMIARÓW DOKONANO NA DWÓCH STACJACH BAZOWYCH TELEFONII	
KOMÓRKOWYCH: PTC Sp. z o.o. I POLKOMTEL S.A., ZLOKALIZOWANYCH PRZY UL. MSZAŃSKIEJ 4A W	
TURZY ŚLĄSKIEJ. W OBYDWU PUNKTACH POMIAROWYCH ZMIERZONA MAKSYMALNA WARTOŚĆ SKŁADOWEJ	
ELEKTRYCZNEJ WYNOŚIŁA 1,8 V/M, PODCZAS GDY WARTOŚĆ DOPUSZCZALNA WYNOŚI 7,0 V/M.....	72
5. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z	
PUNKTU REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY	
GORZYCE.....	72
5.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	72
POTENCJALNEGO ZAGROŻENIA DLA UTRZYMANIA WYSOKIEJ JAKOŚCI ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH NA	
TERENIE GMINY NALEŻY UPATRYWAĆ W ROZWOJU PRZEMYSŁU I INFRASTRUKTURY KOMUNIKACYJNEJ. W	
ZALEŻNOŚCI OD KATEGORII DROGI ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI RUCHU, DROGI STANOWIĆ MOGĄ WIĘKSZE LUB	
MNIEJSZE BARIERY EKOLOGICZNE, A TAKŻE PROWADZĄ DO FRAGMENTACJI OBSZARÓW LEŚNYCH, KTÓRE	
STANOWIĄ JEDYNI 12,9% POWIERZCHNI GMINY.....	72
PODKREŚLIĆ JEDNAK TRZEBA, ŻE INWESTYCJE Z ZAKRESU BUDOWY I MODERNIZACJI DRÓG KOŁOWYCH NA	
TERENIE GMINY REALIZOWANE SĄ Z UWZGLĘDNIENIEM WYSOKICH STANDARDÓW OCHRONY ŚRODOWISKA,	
ZWŁASZCZA W PRZYPADKU BUDOWY AUTOSTRADY A-1.....	72
5.2. POWIERZCHNIA ZIEMI.....	72
ZAGROŻENIEM DLA POWIERZCHNI ZIEMI I JAKOŚCI GLEB SĄ PROCESY EROZYJNE ZWIĄZANE ZE SPŁUKIWANIEM	
CZĄSTEK GLEBOWYCH PRZEZ WODĘ LUB JEJ WYWIEWANIEM (DEFLACJA). OBA Z PROCESÓW MOGĄ SIĘ	
UAKTYWNIĆ I/LUB NASILIĆ WSKUTEK ŹLE PROWADZONYCH ZABIEGÓW POLOWYCH W ROLNICTWIE.....	72
ZIDENTYFIKOWANO GŁÓWNE ZAGROŻENIA POWIERZCHNI ZIEMI NA TERENIE GMINY:.....	73
POJAWIAJĄCE SIĘ DZIKIE WYSYPISKA ODPADÓW,.....	73
OBSZARY WZDŁUŻ CIĄGÓW KOMUNIKACYJNYCH, ZWŁASZCZA PRZY TRASACH O BARDZO DUŻYM NATĘŻENIU	
RUCHU, GDZIE W GLEBACH MOŻE ZNAJDOWAĆ SIĘ PODWYŻSZONY WSKAŹNIK ZAWARTOŚCI METALI CIĘŻKICH,	
GŁÓWNIIE KADMU,.....	73
WYDOBYWANIE KOPALIN, ORAZ PRZEMYSŁ WIĄŻĄ SIĘ Z POWSTAWIANIEM SZKÓD W ŚRODOWISKU, W TYM	
DEGRADACJĘ POWIERZCHNI ZIEMI.....	73
ZAGROŻENIE STANOWI SILNA PRESJA TURYSTYCZNA,.....	73
SPLYW POWIERZCHNIOWY ZANIECZYSZCZEŃ Z UŻYTKÓW ROLNYCH. NIEWŁAŚCIWE ZAGOSPODAROWANIE	
ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH ORAZ NIEWŁAŚCIWE PRZECHOWYWANIE I STOSOWANIE NAWOZÓW MINERALNYCH	
(TAKICH JAK OBORNIK, GNOJOWICA, GNOJÓWKA I INNE), NAWOZÓW NATURALNYCH, KISZONEK I OSADÓW	
ŚCIEKOWYCH TO GŁÓWNE PRZYCZYNY PRZENIKANIA ZANIECZYSZCZEŃ ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH DO WÓD.	
JEDNYM Z POWAŻNIEJSZYCH ZANIECZYSZCZEŃ BĘDĄCYCH WYNIKIEM WW. DZIAŁAŃ SĄ ZWIĄZKI AZOTU,	
KTÓRE PO PRZEMIESZCZENIU SIĘ DO WÓD (ZARÓWNO POWIERZCHNIOWYCH, JAK I PODZIEMNYCH) STAJĄ SIĘ	
BEZPOŚREDNIM ZAGROŻENIEM DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI ORAZ ZWIERZĄT.	73
NIESZCZELNE SZAMBA, NIEWŁAŚCIWIE EKSPLOATOWANE PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW.....	73
5.3. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE.....	73
GŁÓWNE PROBLEMY W ZAKRESIE OCHRONY WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH W GMINIE GORZYCE	
TO:.....	73
BRAK KANALIZACJI NA OBSZARACH WIEJSKICH GMINY,.....	73
PUNKTOWE (ZRZUTY ŚCIEKÓW, NIESZCZELNE ZBIORNIKI NA NIECZYSTOŚCI PŁYNNIE) I OBSZAROWE ŹRÓDŁA	
ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH STANOWIĄCE GŁÓWNIIE ZANIECZYSZCZENIA	
SPLYWAJĄCE Z PÓL, SZCZEGÓLNIIE W OKRESACH PO NAWOŻENIU GRUNTÓW ROLNYCH;.....	73
ODPROWADZANIE DO WÓD I DO ZIEMI NIEOCZYSZCZONYCH ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH W ILOŚCIACH	
ZAGRAŻAJĄCYCH JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, ZE WZGLĘDU NA BRAK	
INFRASTRUKTURY KANALIZACYJNEJ;.....	73
ZA WZGLĘDU NA WODY PODZIEMNE – NIEDOSTATECZNA SANITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH	
I REKREACYJNYCH, ZANIECZYSZCZENIA ZA ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH, NADMIERNE ROZDYSPONOWANIE ZASOBÓW;	
.....	73
5.4. ZAGROŻENIE POWODZIOWE I OCHRONA PRZED SKUTKAMI SUSZY.....	73

NA TERENIE GMINY GORZYCE ISTNIEJE BEZPOŚREDNIE ZAGROŻENIE POWODZIOWE, KTÓRE STWARZA RZĘKA ODRA I OLZA. PROBLEMAMI W ZAKRESIE OCHRONY PRZED POWODZIĄ SĄ:	73
NARAŻENIE NIEKTÓRYCH OBSZARÓW GMINY NA POWÓDŹ, CO JEST ZWIĄZANE Z NIEWIELKĄ RETENCJĄ WODY, ORAZ Z DUŻYMI SPADKAMI TERENU,	73
POTRZEBA MODERNIZACJI WAŁÓW PRZECIWPOWODZIOWYCH,	73
SŁABY STAN ROWÓW MELIORACYJNYCH, KTÓRE NALEŻY W JAK NAJSZYBSZYM OKRESIE ZMODERNIZOWAĆ,	73
MOŻLIWOŚĆ ZALANIA LUB PODTOPIENIA W TRAKCIE POWODZI UPRAW ROLNICZYCH,	73
NIEDOBÓR WODY W EKOSYSTEMACH, POWSTAŁY NA SKUTEK NIEDOBORU OPADÓW, MELIORACJI ODWODNIENIOWYCH I INTENSYWNEJ PRODUKCJI ROLNEJ ORAZ EKSPLOATACJI KOPALIN.	73
5.5. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.	73
DO NAJWAŻNIEJSZYCH NIEKORZYSTNYCH ZJAWISK WYMUSZAJĄCYCH DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA PRZED ZANIECZYSZCZENIEM ZALICZA SIĘ:	73
EMISJĘ ZORGANIZOWANĄ POCHODZĄCĄ ZE ŹRÓDEŁ PUNKTOWYCH (PRZEMYSŁ, USŁUGI, LOKALNE KOTŁOWNIE, Z OGRZEWANIA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH TZW. NISKA EMISJA),	73
EMISJĘ NIEZORGANIZOWANĄ, T.J. EMISJĘ SUBSTANCJI WPROWADZANYCH DO POWIETRZA BEZ POŚREDNICTWA PRZEZNACZONYCH DO TEGO CELU ŚRODKÓW TECHNICZNYCH NP. SPAWANIE CZY LAKIEROWANIE WYKONYWANE POZA OBREMBEM WARSZTATU CZY SPALANIE NA POWIERZCHNI ZIEMI JAK WYPALANIE TRAW, ITP.,	73
SPALANIE ODPADÓW W INDYWIDUALNYCH PALENISKACH DOMOWYCH,	74
EMISJA KOMUNIKACYJNA WYWOŁANA PRZEZ NADMIERNY RUCH SAMOCHODOWY, ZWŁASZCZA NA AUTOSTRADZIE A-1,	74
SYSTEM TRANSPORTOWY, KTÓRY STANOWI WTÓRNE ŹRÓDŁO EMISJI PYŁU PM10.	74
GŁÓWNYM ŹRÓDŁEM EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA NA TERENIE GMINY JEST TRANSPORT DROGOWY. NA SKUTEK CZYNNOŚCI EKSPLOATACYJNYCH DO ATMOSFERY EMITOWANE SĄ WĘGLOWODORY. SYSTEM KOMUNIKACYJNY STWARZA ZAGROŻENIA DLA STANU JAKOŚCI POWIETRZA GŁÓWNIEM Z TYTUŁU TRANSPORTU TRANZYTOWEGO POJAZDÓW CIĘŻKICH.	74
W 2012 R. CAŁĄ STREFĘ ŚLĄSKĄ DLA PYŁU ZAWIESZONEGO PM10, BENZO(A)PIRANU I OZONU ZAKWALIFIKOWANO DO KLASY C. SKUTKUJE TO KONIECZNOŚCIĄ SPORZĄDZENIA PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA.	74
5.6. HAŁAS.	74
NAJWIĘKSZYM PROBLEMEM ZWIĄZANYM Z HAŁASEM SĄ ODNOTOWANE PRZEKROCZENIA JEGO DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW. NA ODCINKU GORZYCE – WODZISŁAW ŚLĄSKI DROGI KRAJOWEJ NR 78 ODNOTOWANO ZNACZNE NATĘŻENIE RUCHU, WYNOŚĄCE PONAD 10 TYSIĘCY POJAZDÓW.	74
PROBLEMY ZWIĄZANE ZE STANEM ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY, W ZAKRESIE ODDZIAŁYWAŃ AKUSTYCZNYCH, POWIĄZANE SĄ Z WIELOMA CZYNNIKAMI M.IN. JAKOŚCIĄ SIECI DROGOWEJ, STOPNIEM URBANIZACJI, WYSTĘPOWANIEM MAŁYCH ZAKŁADÓW RZEMIEŚLNICZYCH W JEDNOSTKACH ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ.	74
POTENCJALNY PROBLEMEM STANOWI RÓWNIEŻ HAŁAS PRZEMYSŁOWY. SKALA ZAGROŻENIA HAŁASEM PRZEMYSŁOWYM NIE JEST ZBYT DUŻA I NALEŻY POKREŚLIĆ, ŻE ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA TEGO TYPU HAŁASU, W PRZECIWIENSTWIE DO HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO NA OGÓL MA CHARAKTER LOKALNY. JEDNAK W PRZYPADKU NAWET NIEZNACZĄCYCH PRZEKROCZEŃ MOŻE BYĆ ON SZCZEGÓLNIEM UCIAŹLIWY I SZKODLIWY DLA ZDROWIA LUDZI, ZWŁASZCZA GDY WYSTĘPUJE W PORZE NOCNEJ.	74
5.7. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.	74
MIMO WIELOLETNICH BADAŃ W CELU USTALENIA CZY DŁUGOTRWAŁA, CHRONICZNA EKSPOZYCJA NA POLA O NATĘŻENIACH NIE WYWOŁUJĄCYCH ISTOTNYCH ZMIAN KRÓTKOTERMINOWYCH MOŻE WPLYWAĆ NA STAN ZDROWIA LUDZI, WCIAŻ BRAK OSTATECZNYCH ROZSTRZYGNIEŃ W TEJ SPRAWIE. W ZWIĄZKU Z TYM KONIECZNE JEST PRZEPROWADZANIE OKRESOWEJ KONTROLI WARUNKÓW EKSPOZYCJI ORAZ JEJ OGRANICZENIE.	74
POMIARY NATĘŻENIA PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH NA TERENIE POWIATU WODZISŁAWSKIEGO NIE WYKAZAŁY PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW EMISJI TEGO RODZAJU ENERGII.	74
6. IDENTYFIKACJA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ ICH INTEGRALNOŚĆ.	74

OCENIE MOŻLIWYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO PODDANO ZADANIA INWESTYCYJNE JAK I POZAINWESTYCYJNE UJĘTE DO REALIZACJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH CELÓW PROGRAMU. PRÓBĘ OCENY I IDENTYFIKACJI ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ DOKONANO W TABELACH W TZW.

MACIERZACH SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH, KTÓRE SĄ SYNTETYCZNYM ZESTAWIENIEM MOŻLIWYCH POZYTYWNYCH, NEGATYWNYCH, BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, KRÓTKOTERMINOWYCH, DŁUGOTERMINOWYCH ODDZIAŁYWAŃ TYCH ZADAŃ. W PROGNOZIE PRZYJĘTO JEDYNIIE ZIDENTYFIKOWANE TYPY SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH ORAZ OCENIONO ICH WPŁYW NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM TAKŻE WPŁYwu NA ZDROWIE LUDZI, PRZYRODE, OBSZARY NATURA 2000, DZIEDZICTWO KULTUROWE, W TYM ZABYTKI.....74

OKREŚLENIE ZMIAN STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM W ODNIESIENIU DO ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE PRZY BRAKU INFORMACJI O SPOSOBIE I DOKŁADNYCH MIEJSCACH REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ JEST BARDZO TRUDNE. BIORĄC JEDNAK POD UWAGĘ, ŻE WIĘKSZOŚĆ Z ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH PRZEWIDYWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE WYMAGAĆ BĘDZIE PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWAŃ W SPRAWIE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W ODNIESIENIU DO KONKRETNYCH WARUNKÓW ŚRODOWISKOWYCH PRZYJĘTO, ŻE NA TYM ETAPIE WYSTARCZAJĄCE BĘDZIE OMÓWIENIE TYPOWYCH ODDZIAŁYWAŃ I ICH POTENCJALNYCH SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH. W NIEKTÓRYCH PRZYPADKACH ODDZIAŁYWANIE, W ZALEŻNOŚCI OD ASPEKTU, JAKI SIĘ ROZWAŻA, MOŻE MIEĆ JEDNOCZEŚNIE NEGATYWNY LUB POZYTYWNY WPŁYW NA DANY ELEMENT ŚRODOWISKA.....74

PRZY TAK PRZEPROWADZONEJ OCENIE MOŻLIWE BYŁO GENERALNE OKREŚLENIE POTENCJALNYCH NIEKORZYSTNYCH SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ. PONADTO OCENĘ TĘ DOKONANO PRZED WSZYSTKIM POD KĄTEM ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W FAZIE EKSPLOATACJI INWESTYCJI, ZAKŁADAJĄC, ŻE UCIAŻLIWOŚCI WYSTĘPUJĄCE W FAZIE BUDOWY Z REGULY MAJĄ CHARAKTER PRZEJŚCIOWY.....75

W NINIEJSZEJ PROGNOZIE PRZEPROWADZONO ANALIZĘ WPŁYwu NA ŚRODOWISKO PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH REALIZACJI AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE, PRZY ZAŁOŻENIU, ŻE WSZYSTKIE PRZEDSIĘWZIĘCIA BĘDĄ SPEŁNIAŁY WSZYSTKIE OBOWIĄZUJĄCE OBECNIE WYMAGANIA PRZEPISÓW PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA. ZAKRES I FORMA PRZEDSTAWIONYCH NIŻEJ PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO JEST ZGODNA Z USTALENIAMI ART. 51 UST. 2 PKT. 2E USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. PRZEDSTAWIONA OCENA MA CHARAKTER POGŁĄDOWY, GDYŻ DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ FAKTYCZNIE ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO POWINNY ZOSTAĆ OPRACOWANE SZCZEGÓLOWE RAPORTY O ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO NA ETAPIE UBIEGANIA SIĘ O POZWOLENIE NA BUDOWĘ.86

Zadanie polegające na eliminacji miejsc nielegalnego wydobywania, oraz rekultywacji nieczynnych wyrobisk wiąże się jedynie z pozytywnym oddziaływaniem na komponenty środowiska. Jeżeli natomiast chodzi o bieżące utrzymanie złóż kopalni, to w wyniku eksploatacji zmieniony zostaje sposób użytkowania terenu. Po zakończeniu eksploatacji teren powinien być zrehabilitowany zgodnie z ustalonym kierunkiem rekultywacji, wtedy ustanie negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....86

Większość przewidzianych do wykonania zadań charakteryzuje się długim czasem realizacji, a tym samym ich oddziaływanie również będzie długoterminowe. Ich wpływ będzie miał charakter bezpośredni, jak i pośredni. Pokrywa roślinna, zarówno ta utrzymywana jak i nasadzana wpływa pozytywnie na gleby, zmniejsza ich erozję powstającą poprzez spływ wód opadowych, magazynuje wodę, poprzez fotosyntezę przetwarza dwutlenek węgla, zmniejsza natężenie hałasu, poprawia warunki arosanitarne oraz zwiększa walory estetyczne i krajobrazowe. To tylko część pozytywnych efektów, które świadczą o ważności zachowania leśnych zasobów i walorów przyrodniczych, pośrednie oddziaływanie roślinności wpływa dodatnio na nas samych, poprawiając samopoczucie. Nie istnieją więc powody, aby proponować działania ograniczające lub zapobiegające wpływ tych zadań na komponenty środowiska przyrodniczego.....86

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa o tym, jakie

<i>zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc ważną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.....</i>	<i>86</i>
<i>Zamierzenia pozainwestycyjne to głównie podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa prowadzące do wykształcenia proekologicznych zachowań konsumenckich, pro-środowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska, organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska, uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska, zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku.....</i>	<i>86</i>
<i>Przedsięwzięcia w zakresie ochrony powietrza mają prowadzić do ograniczenia zanieczyszczeń do atmosfery i emisji hałasu.....</i>	<i>86</i>
<i>W celu ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń zwłaszcza w obszarach zabudowanych planowane są przedsięwzięcia polegające na modernizacji, budowie i przebudowie dróg na terenie gminy.</i>	<i>86</i>
<i>Zadania polegające na remontach i budowie dróg mają negatywny wpływ na komponenty środowiska podczas etapu prac budowlanych. W odniesieniu do zaplanowanych inwestycji drogowych bezpośrednim skutkiem wynikającym z istnienia przedsięwzięcia będą emisje do środowiska:.....</i>	<i>87</i>
<i>emisja hałasu do środowiska na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,.....</i>	<i>88</i>
<i>emisja odpadów na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,.....</i>	<i>88</i>
<i>emisja do powietrza na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,.....</i>	<i>88</i>
<i>emisja ścieków do wód powierzchniowych na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,.....</i>	<i>88</i>
<i>emisja substancji do gleby na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.....</i>	<i>88</i>
<i>Z zaproponowanych zadań realizacyjnych dotyczących dróg najistotniejszym jest kontynuacja budowy autostrady A-1 na odcinku Świerklany – granica państwa wraz z urządzeniami ochrony środowiska. Identyfikuje się oddziaływania o charakterze lokalnym, związane z zaburzeniem stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształceniami powierzchni ziemi oraz hałasem. Oddziaływania negatywne pozostają w części rekompensowane przez oddziaływania pozytywne (tj. poprawa nawierzchni dróg, która pozwala na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i ograniczenie emisji hałasu). Przed podjęciem prac należy sporządzić raport oddziaływania na środowisko i w razie konieczności wybrać wariant najkorzystniejszy dla środowiska. Natomiast modernizacja dróg pod kątem zmiany nawierzchni wpłynie w konsekwencji na zmniejszenie emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie wielu niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Realizowane zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami nie wpłyną również negatywnie na stan siedlisk ani gatunków, nie pogorszą integralności obszaru i jego powiązań z innymi obszarami.....</i>	<i>88</i>
<i>Po ich zakończeniu należy się spodziewać obojętnego wpływu. Realizacja tych zadań przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy w obrębie których zostaną zmodernizowane odcinki dróg. Zastosowanie najnowszych technologii pozwoli ograniczyć wpływ tych inwestycji na lokalne środowisko, a także w założeniu poprawi komfort akustyczny i płynność ruchu kołowego.....</i>	<i>88</i>
<i>Również zadanie polegające na zimowym utrzymaniu dróg może nieść ze sobą negatywne skutki dla obszarów chronionych, różnorodności biologicznej, powierzchni ziemi czy krajobrazu. Przyczyną tego oddziaływania są w dużej mierze zimowe działania polegające na posypywaniu solą nawierzchni drogowych, oraz powstawanie odpadów podczas sprzątkania dróg. Przy wyborze oferty przetargowej warto zwrócić uwagę, czy wykonawca nie wykorzystuje piasku zamiast soli, aby możliwie jak w największy sposób ograniczyć oddziaływanie na środowisko.....</i>	<i>88</i>
<i>Negatywne oddziaływanie chlorku sodu powoduje wzrost stężenia soli w wodzie, co powoduje szereg zaburzeń u ryb i innych gatunków wodnych. Przy systemie odwodnienia drogi nie ma możliwości wyeliminowania chlorków, dlatego jedynym rozwiązaniem pozwalającym na ochronę wód przed zasoleniem jest odpowiednio stosowanie środków do walki ze śliskością na drodze.....</i>	<i>88</i>
<i>Każde działanie związane z budową i modernizacją odcinków dróg niesie ze sobą oddziaływania o ładunkach zarówno dodatnich, jak i ujemnych. Sztuka polega na wykorzystywaniu takich praktyk, aby negatywne oddziaływanie było w jak największym stopniu zminimalizowane lub też kompensowane.</i>	<i>88</i>
<i>Z punktu widzenia jakości powietrza atmosferycznego i zmian klimatu, ważne jest przeprowadzenie analizy i oceny przyjętych celów i zadań realizacyjnych w dziedzinie energetyki. W celu ograniczenia zużycia energii przeznaczonej do ogrzewania budynków kontynuowane będą działania termomodernizacyjne, przebudowy i remonty budynków, zwłaszcza remont budynku Wiejskiego Domu Kultury w Czyżowicach. Zostaną przeprowadzone działania polegające na stosowaniu dociepleń budynków, wymianie stolarki okiennej oraz modernizacji systemów grzewczych. Niewątpliwie wpłynie to na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, mniejsze zużycie energii, a co za tym idzie ograniczenie zużycia zasobów naturalnych środowiska.</i>	<i>88</i>

Należy jednak pamiętać, aby przed przystąpieniem do termoizolacji budynków sprawdzić czy nie występują siedliska gatunków chronionych, zwłaszcza jerzyka. Wszystkie prace, w wyniku których zniszczeniu ulegną miejsca lęgowe gatunków objętych ochroną, mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.88

Remonty i modernizacje istniejących budynków, na ogół pozbawiają ptaki ich dotychczasowych miejsc lęgowych w tych budynkach. Szczególnie przyczynia się do tego zamykanie otworów wentylacyjnych do stropodachów.....88

Ptaki podlegają ochronie na podstawie Ustawy o Ochronie Przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151 poz. 1220) oraz Rozporządzenia Min. Środowiska (Dz. Ustaw nr 220 z 11 października 2004, poz. 2237). Również przepisy dotyczące prowadzenia prac budowlanych (Dz. Ustaw nr 62 z 27 kwietnia 2001, poz. 627) nakazują dbałość o ochronę środowiska przyrodniczego (ptaki są jego składnikiem). Nie wolno więc niszczyć lęgów ptaków gnieźdzących się w budynkach – np. przez zamknięcie dostępu do gniazd, ani ich płoszyć przy odbywających się lęgach – np. przez ustawienie rusztowań lub prowadzenie prac.....89

Wprowadzenie zmian technologii grzewczej, poprzez wyeliminowanie węgla jako paliwa i zastosowanie bardziej ekologicznych źródeł energii (np. gazu ziemnego) w lokalnych kotłowniach zbiorczych i instalacjach indywidualnych, powinno przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (ograniczenie emisji niskiej).....89

Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przyczyni się do wolniejszego ich zużywania i ograniczania presji na środowisko. Zrealizowanie tych postulatów ma umożliwić wykorzystywanie energii odnawialnej. Wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł przełoży się na różnorodność oddziaływań na środowisko. Poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być słoma, zrębki, brykiet drewna. Przy zastosowaniu kolektorów słonecznych brak jakichkolwiek negatywnych oddziaływań.....89

Bezpośrednim oddziaływaniem, bardzo czasochłonnym, jest wybór takich metod i mechanizmów, aby zachęcić mieszkańców i potencjalnych inwestorów do zmiany sposobu myślenia i wsparcia odnawialnych źródeł energii. Poza względami przyrodniczymi zachęcanie do tego typu działań musi być poparte względami ekonomicznymi i zaprogramowane w taki sposób, aby oddziaływanie nie miało charakteru chwilowego, tylko w stały sposób wpisywało się w wszelkiego rodzaju działalność prowadzoną na terenie gminy Gorzyce.89

Inwestycje związane z rozwojem energetyki odnawialnej, dzięki zmniejszeniu produkcji energii elektrycznej w elektrowniach konwencjonalnych pozwalają znacznie zmniejszyć wielkość emisji zanieczyszczeń, w tym gazu cieplarnianego, jakim jest dwutlenek węgla.....89

Ochrona zasobów naturalnych przed ich degradacją stanowi priorytetowy cel w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie zaproponowane działania realizujące cel będą wpływały pozytywnie na wszystkie oceniane komponenty środowiska przyrodniczego, zdrowie ludzi, oraz zabytki i dobra materialne.....89

Urządzanie zieleni i zapewnienie mozaikowości typów pokrycia terenu w strefach zurbanizowanych powinno warunku higieniczne, estetyczne oraz topoklimatyczne przyczyniając się jednocześnie do podniesienia standardu życia mieszkańców. Pozytywne oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska, będzie miało zwiększenie zalesień, co wpłynie na warunki retencyjne, oczyszczanie powietrza, modyfikację lokalnych warunków klimatycznych, oraz utworzy siedliska dla niektórych gatunków fauny.89

Istotne z punktu widzenia rozwoju sektora turystyki na terenie gminy Gorzyce jest przedsięwzięcie polegające na stworzeniu kompleksu sportowo – rekreacyjnego z krytą pływalnią w Gorzycach. Wpłynie ono negatywnie na powierzchnię ziemi. Będzie to jednak oddziaływanie o charakterze krótkookresowym, dotyczącym wyłączenie etapu prac budowlanych. Po ich zakończeniu wpływ ten zaniknie, oddziałując wyłącznie obojętnie lub pozytywnie.....89

Postulowane w Programie uwzględnianie przez rolników Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zapewnić powinno właściwe użytkowanie i ochronę gleb przed erozją i innymi zagrożeniami związanymi z działalnością rolniczą (np. w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin).....89

Planowane melioracje wodne mają na celu uregulowanie stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochronę użytków rolnych przed powodzią.....89

Zadania zaproponowane dla ochrony gleb oddziałują na wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego wyłącznie w pozytywny sposób lub obojętny, zarówno w zakresie krótko-, jak i długoterminowym. Oddziaływanie na gleby jest zarówno typem bezpośrednim, wpływa na uprawy rolne, jak i bezpośrednim – oddziałuje na wody gruntowe, oraz rodzaj pokrycia terenu.....89

Planowane modernizacje i remonty, oraz budowy odcinków sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Gorzyce będą miały z pewnością długotrwale pozytywne oddziaływanie zarówno na wody powierzchniowe, jak i podziemne. Tego rodzaju inwestycje oddziałują na środowisko w wymiarze długookresowym. Inwesty-

cje w zakresie wodociągów przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej oraz do podniesienia standardu życia mieszkańców. Realizacja inwestycji polegających na założeniu zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.....90

Należy jednak pamiętać, że oddziaływanie inwestycji wod-kan na etapie budowy i modernizacji będzie rodzić chwilowe niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja w środowisko wodno-gruntowe, wpływ na krajobraz). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie czasu (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych z dostarczaniem wody lepszej jakości do odbiorców oraz oczyszczaniem nieczystości „u źródła” poprzez przydomowe oczyszczalnie, będzie charakteryzować się skumulowanym oddziaływaniem i przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych.....90

Przeprowadzenie wszystkich planowanych inwestycji liniowych spowoduje konieczność przemieszczenia gruntu. Praktycznie cały wykopany grunt zostanie wykorzystany na miejscu do niwelacji wykopów. Oddziaływania akustyczne występować będą podczas prowadzenia robót budowlanych, a ich zasięg ograniczony będzie do placu budowy oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.....90

Podniesienie standardów ścieków wpłynie na ogólny wzrost bezpieczeństwa sanitarnego i ekologicznego.....90

Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska. Sieci kanalizacyjne są przedsięwzięciem liniowym, realizowanym na obszarach zainwestowanych. Kanały poprowadzone zostaną w pasach drogowych lub w ich pobliżu.....90

Istotna dla gminy Gorzyce jest ochrona przed powodzią. Zaproponowane działania związane z modernizacją wałów przeciwpowodziowych i odbudową rowów wpłyną pozytywnie na uregulowanie stosunków wodnych i w znaczny sposób zminimalizują skutki powodzi.....90

Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.....90

Przedsięwzięciem minimalizującym skutki powodzi jest planowana modernizacja obwałowania na całej długości rzeki Odry i Olzy, oraz budowa suchego zbiornika na cieku Łęgoń w Belsznicy.....90

Obwałowanie rzek w zgodzie z przyrodą, wpływa na podniesienie bezpieczeństwa i powiększenie wykorzystania gospodarczego rzek. Jednak nieprzemysłane działania powodują zmiany i straty w ekosystemach. Wycinanie drzew pozbawia rzekę ocienionych fragmentów. Wpływa to na zmniejszenie różnorodności środowiska rzecznoego, sprzyja szybszemu nagrzewaniu się wody i spadkowi zawartości tlenu. W efekcie prowadzi to do wycofywania się z rzeki szeregu organizmów. Płynące wieloma odnogami rzeki, koncentruje się w jednym korycie, umacnia brzegi, otacza je wałami, skraca, odcina meandry. Powoduje to likwidację miejsc bytowania i rozrodu ryb, płazów, ptaków i zwierząt bezkręgowych. Wprowadza się uprawy rolne, stosując środki ochrony roślin, co powoduje dalsze niekorzystne zmiany w środowisku. Przyspieszenie nurtu rzeki i skracanie wpływa na intensyfikację erozji, a pogłębianie dna przy niskim stanie wody wpływa na przesuszenie terenów przyległych. W wyniku obwałowania dolin rzecznych, zmniejsza się ich retencja.....90

Wszelkie działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, zwłaszcza ingerujące w koryta rzek lub ich najbliższe otoczenie mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na stan siedlisk przyrodniczych. Może nastąpić ubożenie różnorodności biologicznej dolin rzek, w szczególności stref zalewowych, gdzie często zlokalizowane są chronione siedliska łęgowe. Prace budowlane związane z budową i modernizacją zbiorników, regulacją rzek i in. mogą wpływać negatywnie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 poprzez m.in.: niszczenie siedlisk roślin i zwierząt (bobry), tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych (oddziaływania bezpośrednie, negatywne). W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań można m.in.: prowadzić prace w obrębie obszarów z zajęciem jak najmniejszych powierzchni obszaru, aby jak najmniej ingerować w siedliska gatunków roślin i zwierząt, np. poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem masowych migracji płazów czy poza okresem tarła ryb.....90

Bezpośrednie oddziaływania ze strony zaplanowanych w projekcie Programu przedsięwzięć będzie miało miejsce głównie na etapie ich realizacji (ewentualne niszczenie siedlisk), natomiast funkcjonowanie obiektów ochrony przeciwpowodziowej spowoduje trwale, długoterminowe zmiany związane ze zmianą zagospodarowania terenu, zmianą stosunków wodnych, co może powodować zmiany w siedliskach a nawet ich zanikanie.....91

Planowane i realizowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami mają istotny wpływ na kształtowanie środowiska. Należy zatem dążyć do prawidłowego i racjonalnego zastosowania urządzeń technologicznych, poprzez:.....91

wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;.....91

tworzenie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych stałych i mobilnych;.....91

systematyczne przejmowanie przez gminy strumienia odpadów wytwarzanych na jej terenie;.....91

edukację społeczeństwa (szczególnie dzieci i młodzieży) w zakresie segregacji odpadów;.....91

systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji oraz wprowadzenie zasady stosowania najlepszych dostępnych technologii.....91

Oddziaływania negatywne, krótkotrwałe, o wymiarze lokalnym, mogą mieć miejsce w fazie realizacji, jeśli inwestycja będzie miała miejsce w obrębie siedzib ludzkich. Dotyczy to przede wszystkim usuwania azbestu. Podczas demontażu ma miejsce emisja pyłów zawierających włókna azbestu. Oddziaływanie na człowieka wystąpić może w przypadku samodzielnego niefachowego demontażu płyt azbestowych. Prace te powinny wykonywać wyspecjalizowane podmioty z określonymi procedurami, z zachowaniem wszystkich możliwych środków ostrożności.....91

Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy narażenie mieszkańców na choroby powodowane przez włókna azbestu dostające się do płuc. Efekty jego stopniowego usuwania zauważalne będą dopiero w perspektywie długoterminowej.....91

Planowane przedsięwzięcia realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony sąsiadujących z gminą Gorzyce obszarów NATURA 2000. Nie wpłyną również negatywnie na stan siedlisk ani gatunków, nie pogorszą integralności obszaru i jego powiązań z innymi obszarami.....91

Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz zwiększenie liczby mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania przyczyni się do stopniowego zmniejszania udziału odpadów o cechach surowców wtórnych (zwłaszcza odpadów opakowaniowych, biodegradowalnych, niebezpiecznych, a także wielkogabarytowych i budowlanych) w strumieniu odpadów kierowanych na składowiska. Dzięki temu nastąpi oszczędność wykorzystania pojemności składowisk. Wpłynie to bezpośrednio na zmniejszenie zapotrzebowania na zajmowanie nowych powierzchni pod deponowanie odpadów.....91

Odpowiednia edukacja przyczyni się do wzrostu świadomości wśród mieszkańców gminy w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami. Natomiast monitorowanie miejsc w których powstają „dzikie składowiska odpadów” pozwoli na odnalezienie sprawcy.....91

Jedynie realizacja zadania polegającego na zapewnieniu budowy, utrzymaniu i eksploatacji wspólnie z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych będzie negatywnie wpływać na powietrze, powierzchnie ziemi i różnorodność biologiczną, co związane jest z budową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Tego typu instalacje nie funkcjonują, oraz nie są planowane do budowy na terenie gminy Gorzyce, ale w sąsiadujących gminach planuje się ich realizację. Zmiany środowiska przyrodniczego, mogą również wpłynąć na obszar gminy Gorzyce, zwłaszcza w przypadku infiltrujących odcieków do wód powierzchniowych i emitowanego do atmosfery gazu na składowiskach.....91

Pozytywne efekty realizacji Programu trzeba wiązać z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy, co zapewni wyższy poziom odzysku surowców oraz zmniejszy presję związaną z eksploatacją zasobów przyrodniczych. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wytycznych zawartych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391), powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, rozwój systemów selektywnej zbiórki, eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów.....92

Działania w zakresie eliminacji bądź ograniczenia hałasu powinny przyczynić się do poprawy warunków życia ludzi na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych w sąsiedztwie zakładów przemysłowych, czy tras komunikacyjnych. Prowadzenie systematycznego monitoringu, oraz pomiarów natężeń hałasu pozwoli szybciej reagować na potencjalne przekroczenia dopuszczalnych norm emisji hałasu, a tym samym przyczynić się do wprowadzania nowocześniejszych technologii eliminujących negatywne oddziaływanie ze strony hałasu.....92

Realizowanie inwestycji drogowych związane jest również z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, oraz wprowadzaniem ekranów akustycznych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy.....92

Wszystkie zadania prowadzące do osiągnięcia celu jakim jest ochrona przed hałasem nie będą w żaden sposób wpływać na komponenty środowiska, w tym zdrowie człowieka. Ich oddziaływanie pośrednie i bezpośrednie, oraz długo – i krótkoterminowe będzie mieć charakter pozytywny lub obojętny.92

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym występuje przede wszystkim w bezpośrednim otoczeniu jego źródła (np. stacje elektroenergetyczne, linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej). Dlatego, aby ograniczać negatywne oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko, konieczne jest rozważanie problematyki oddziaływania pól elektromagnetycznych na etapie planowania przestrzennego (przy wyborze lokalizacji nowych inwestycji). Istotne jest by z jednej strony ograniczyć rozwój zabudowy w sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego, a z drugiej stro-

ny zabezpieczyć tereny zabudowy mieszkaniowej przed lokalizowaniem tych źródeł w ich najbliższym sąsiedztwie.92

Zadania zaproponowane do realizacji w ramach realizacji celu ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym nie będą w żaden sposób wpływać negatywnie na środowisko przyrodnicze, ich oddziaływanie długoterminowe będzie miało dodatni wpływ na wszystkie oceniane elementy.....92

Zaproponowane zadanie wykonywane przez KP PSP polegające na podejmowaniu działań na rzecz przyjmowania skutecznych rozwiązań organizacyjno -, techniczno – budowlanych służących poprawie bezpieczeństwa pożarowego i miejscowego, oraz optymalizacji prowadzonych czynności kontrolno – rozpoznawczych pod kątem zwiększania skuteczności rozpoznawania, analizowania, oceny i monitoringu zagrożeń będą wpływać jedynie w pozytywny sposób na komponenty środowiska. Okresowe sprawozdania pozwolą na potencjalne wychwycenie nieprawidłowości, a tym samym uniknięcie zagrożeń.....92

Żadne zadanie zaproponowane w ramach realizacji celu przeciwdziałania poważnym awariom nie wpłynie negatywnie na komponenty środowiska przyrodniczego, zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej, oraz w sposób bezpośredni i pośredni.....92

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....93

ANALIZĘ I OCENĄ POSZCZEGÓLNYCH CELÓW I ZADAŃ REALIZACYJNYCH ZAPROPONOWANYCH W AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE PRZEPROWADZONO W OBRĘBIE POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW PRIORYTETOWYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ANALIZY I OCENY ZADAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU ENERGETYKI, TRANSPORTU, INFRASTRUKTURY ŚCIEKOWEJ I JEJ URZĄDZEŃ INDYWIDUALNYCH, GOSPODARKI ODPADAMI, A TAKŻE PRZEZ PRYZMAT POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO.....93

W ODNIESIENIU DO PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH, KTÓRE MOGĄ ZAISTNIEĆ W TRAKCIE REALIZACJI PROGRAMU, NALEŻAŁOBY PODJĄĆ NASTĘPUJĄCE ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO:93

OBJĘCIE PRZEDSIĘWZIĘĆ KWALIFIKUJĄCYCH SIĘ DO KATEGORII MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI MOGĄCYCH ODDZIAŁYWAĆ NA SĄSIADUJĄCE Z GMINĄ OBSZARY NATURA 2000, PROCEDURĄ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO;.....93

WPROWADZENIE ŚCISŁEGO NADZORU NAD WYKONANIEM WARUNKÓW DECYZJI ŚRODOWISKOWYCH, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZASTOSOWANIE WYMAGANYCH ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH I TECHNOLOGICZNYCH OGRANICZAJĄCYCH ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO;93

WPROWADZENIE SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH AKTUALIZACJI PROGRAMU.93

W ODNIESIENIU DO ZADAŃ SYSTEMOWYCH W OCHRONIE ŚRODOWISKA DUŻE ZNACZENIE MA WŁAŚCIWE PLANOWANIE PRZESTRZENNE. W TYM ZAKRESIE NALEŻY POŁOŻYĆ DUŻY NACISK NA ODPOWIEDNIE PRZYGOTOWANIE PLANÓW MIEJSCOWYCH, Z UWZGLĘDNIENIEM WARUNKÓW EKOFIZJOGRAFICZNYCH. WAŻNE JEST TEŻ ODPOWIEDNIE WYPRZEDZENIE CZASOWE W PRZYGOTOWANIU PLANÓW, KTÓRE NIE POWINNY POWSTAWAĆ „POD NACISKIEM KONKRETNEGO INWESTORA”. SKUTECZNIE ZAPOBIEGAĆ ZAGROŻENIOM ŚRODOWISKA I ELIMINOWAĆ LUB OGRANICZAĆ EWENTUALNE KONFLIKTY PRZYRODNICZE MOŻNA POPRZEZ ODPOWIEDNIE PLANOWANIE PRZESTRZENNE, KTÓRE POZWALA NA:93

WYBÓR NIEKOLIZYJNYCH ŚRODOWISKOWO (LUB O OGRANICZONEJ KONFLIKTOWOŚCI) LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ.....93

ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE ZGODNIE Z WYMOGAMI OCHRONY ŚRODOWISKA.93

PRZEPROWADZONA ANALIZA CELÓW I ZADAŃ WYKAZAŁA, ŻE REALIZACJA AKTUALIZACJI PROGRAMU MOŻE NIEŚĆ ZA SOBĄ NIE TYLKO WYŁĄCZNIE POZYTYWNE SKUTKI, ALE

I TAKIE, KTÓRE W PRAKTYCE MOGĄ BYĆ ŹRÓDŁEM ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA. KONIECZNE SĄ ZATEM DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE I OGRANICZAJĄCE PRAWDOPODOBNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA.....	93
1) OGRANICZANIE HAŁASU.....	93
OGRANICZENIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO NA ETAPIE REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ LEŻY W GESTII WYKONAWCY I DOTYCZY SPRZĘTU (HAŁAS, EMISJA SPALIN WYCIEKI), ORGANIZACJI PRAC (NP. KOORDYNACJA PRAC W PASIE DROGOWYM, UNIKANIE PRAC BĘDĄCYCH ŹRÓDŁEM ZNACZNEGO HAŁASU W PORZE WIECZORNEJ). MINIMALIZOWANIU ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO BĘDZIE SŁUŻYŁO PRZESTRZEGANIE OBOWIĄZUJĄCYCH ZASAD W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI. OGRANICZENIU EMISJI PYŁU PRZY PRACACH ZIEMNYCH SPRZYJAJĄ: ZWILŻANIE POWIERZCHNI TERENU I ZWILŻANIE SYPKIEGO MATERIAŁU SKŁADOWANEGO NA PRYZMACH (PIASEK), SZTUCZNE BARIERY, JAKIMI SĄ M. IN. PARKANY OKALAJĄCE PLAC BUDOWY; OGRANICZENIE EMITOWANEGO HAŁASU ORAZ WIBRACJI JEST MOŻLIWE POPRZEZ:.....	93
IZOLOWANIE GŁOŚNYCH PROCESÓW I OGRANICZANIE DOSTĘPU DO OBSZARÓW ZAGROŻONYCH HAŁASEM,.....	93
NASADZENIA ZIELENI,.....	93
OGRANICZENIE PROPAGACJI HAŁASU POPRZEZ ZASTOSOWANIE OBUDÓW I EKRAŃW AKUSTYCZNYCH,.....	93
STOSOWANIE MATERIAŁÓW DŹWIĘKOCHŁONNYCH W CELU ZMNIEJSZENIA ODBIĆ DŹWIĘKU,.....	93
ORGANIZACJĘ PRACY, OGRANICZAJĄCĄ CZAS PRZEBYWANIA W OBSZARACH ZAGROŻONYCH HAŁASEM,.....	93
PLANOWANIE HAŁAŚLIWYCH PRAC W TAKIM CZASIE, ABY NARAŻONA NA HAŁAS BYŁA JAK NAJMNIEJSZA LICZBA MIESZKAŃCÓW,.....	93
STOSOWANIE HARMONOGRAMÓW PRAC, OGRANICZAJĄCYCH NARAŻENIE NA HAŁAS. ..	93
2) OGRANICZANIE ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	94
ZBIORCZE ZESTAWIENIE SPOSOBÓW ZAPOBIEGANIA, OGRANICZANIA I KOMPENSACJI NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ W PRZYPADKU PRZEDSIĘWZIĘĆ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ POWIETRZA:.....	94
INWENTARYZACJA BUDYNKÓW POD KĄTEM WYSTĘPOWANIA CHRONIONYCH GATUNKÓW PTAKÓW ORAZ NIETOPERZY PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO PRAC TEROMODERNIZACYJNYCH,.....	94
DOSTOSOWANIE TERMINU PRZEPROWADZANIA PRAC DO OKRESÓW LĘGOWYCH PTA-KÓW ORAZ ROZRODU ZWIERZĄT,.....	94
STWORZENIE SIEDLISK ZASTĘPCZYCH (BUDKI LĘGOWE, SKRZYNKI DLA NIETOPERZY), ..	94
3) OGRANICZANIE ODDZIAŁYWANIA PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	94
ROZWAŻANIE PROBLEMATYKI ODDZIAŁYWANIA PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH NA ETAPIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	94
OGRANICZENIE ROZWOJU ZABUDOWY W SĄSIEDZTWIE ŹRÓDEŁ PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO,.....	94
ZABEZPIECZENIE TERENÓW ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ PRZED LOKALIZOWANIEM TYCH ŹRÓDEŁ W ICH NAJBLIŻSZYM SĄSIEDZTWIE.	94
4) OGRANICZANIE ZANIECZYSZCZEŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.....	94
W CELU OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ I KOMPENSACJI PRZYRODNI-CZEJ W PRZYPADKU PRAC BUDOWLANYCH NALEŻY WARSTWĘ GLEBY ZDJĘTĄ Z PASA ROBÓT ODPOWIEDNIO ZDEPONOWAĆ I PO ZAKOŃCZENIU PRAC PONOWNIE	

WYKORZYSTAĆ DO REKULTYWACJI TERENU. NALEŻY OGRANICZAĆ PRZESTRZENNE ZAGOSPODAROWANIE I PRZEKSZTAŁCENIE ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO DO NIEZBĘDNEGO MINIMUM, W TRAKCIE BUDOWY O ILE TO MOŻLIWE MAKSYMALNIE ZAWĘZIĆ OBSZAR BUDOWY, CO POZWOLI OGRANICZYĆ BEZPOŚREDNIE ZNISZCZENIE DRZEW I KRZEWÓW.....	94
DODATKOWO REKOMENDOWANE DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE WPLYW NA ŚRODOWISKO OBEJMUJĄ:.....	94
ZABEZPIECZENIA TECHNICZNE SPRZĘTU I PLACU BUDOWY,.....	94
DOSTOSOWANIE TERMINU ROBÓT DO TERMINÓW ROZRODU ZWIERZĄT,.....	94
OGRANICZENIE DO MINIMUM SFERY BEZPOŚREDNIEJ INGERENCJI,.....	94
STOSOWANIE ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH MINIMALIZUJĄCYCH ZABURZANIA STOSUNKÓW WODNYCH,.....	94
MASKOWANIE ZIELENIĄ NAZIEMNYCH ELEMENTÓW SIECI DYSHARMONIJNYCH DLA KRAJOBRAZU,.....	94
PROWADZENIE RACJONALNEJ GOSPODARKI MATERIAŁAMI (MINIMALIZACJA POWSTAJĄCYCH ODPADÓW),.....	94
ODTWARZANIE SIEDLISK W MIEJSCACH ZASTĘPCZYCH,	94
PRZESTRZEGANIE RYGORÓW TECHNOLOGICZNYCH,.....	94
STOSOWANIE MATERIAŁÓW MIEJSCOWEGO POCHODZENIA.....	94
5) OGRANICZANIE WYTWARZANIA ODPADÓW.....	94
DO NAJWAŻNIEJSZYCH CELÓW, PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE, ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ WARUNKÓW ŚRODOWISKA W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI (ZWŁASZCZA KOMUNALNYMI) NALEŻĄ: DAJSZY ROZWÓJ SYSTEMÓW ZBIÓRKI ODPADÓW ORAZ ELIMINACJA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	94
ODPOWIEDNIA EDUKACJA EKOLOGICZNA PRZYCZYNI SIĘ DO WZROSTU ŚWIADOMOŚCI WŚRÓD MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE ODPOWIEDNIEGO POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI. . .	94
WYKONYWANIE PRAC PRZEZ WYSPECJALIZOWANE PODMIOTY Z OKREŚLONYMI PROCEDURAMI, Z ZACHOWANIEM WSZYSTKICH MOŻLIWYCH ŚRODKÓW OSTROŻNOŚCI,.....	94
PROWADZENIE PRAC BUDOWLANYCH POZA OKRESEM LĘGOWYM PTAKÓW.....	94
RACJONALNA GOSPODARKA MATERIAŁAMI (MINIMALIZACJA POWSTAJĄCYCH ODPADÓW).....	94
6) OCHRONA GLEB, POWIERZCHNI ZIEMI I ZASOBÓW KOPALIN.....	94
DO WAŻNIEJSZYCH ŚRODKÓW MINIMALIZUJĄCYCH ODDZIAŁYWANIA ZWIĄZANE Z PRZEDSIĘWZIĘCIAMI EKSPLOATACJI ZŁÓŻ, JAKIE NALEŻY UWZGLĘDNIĆ PRZY OCENIE ICH WPLYWU NA ŚRODOWISKO MOŻNA WYMIENIĆ:.....	94
ŚRODKI MAJĄCE NA CELU ZACHOWANIE LUB ZABEZPIECZENIE PRZED ZNISZCZENIEM SIEDLISK PRZYRODNICZYCH LUB SIEDLISK GRZYBÓW LUB ROŚLIN CHRONIONYCH:.....	94
I. PRZESADZENIE ROŚLIN CHRONIONYCH W MIEJSCA O TAKICH SAMYCH LUB ZBLIŻONYCH WARUNKACH SIEDLISKOWYCH, PO WCZEŚNIEJSZYM UZYSKANIU STOSOWNEGO ZEZWOLENIA WŁAŚCIWEGO REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,.....	94
II. STOSOWANIE PASA BUFOROWEGO POMIĘDZY WYROBISKIEM A OTACZAJĄCYMI GO SIEDLISKAMI.....	95
ŚRODKI MAJĄCE NA CELU ZACHOWANIE SIEDLISK ZWIERZĄT LUB OGRANICZENIA WPLYWU NA ZWIERZĘTA:.....	95
I. PRZENIESIENIE ZWIERZĄT, NP. BEZKRĘGOWCÓW, PŁAZÓW I GADÓW W MIEJSCA O TAKICH SAMYCH LUB ZBLIŻONYCH WARUNKACH SIEDLISKOWYCH, PO WCZEŚNIEJSZYM	

UZYSKANIU STOSOWNEGO ZEZWOLENIA WŁAŚCIWEGO REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA,.....	95
II. WYKONYWANIE PRAC PRZYGOTOWAWCZYCH DO EKSPLOATACJI (WYCINKA DRZEW I KRZEWÓW, ZDJĘCIE WARSTWY GLEBY) POZA OKRESEM LĘGOWYM PTAKÓW,.....	95
III. OKRESOWE WYŁĄCZENIE Z EKSPLOATACJI CZĘŚCI ZŁÓŻ, W KTÓRYCH STWIERDZONO WYSTĘPOWANIE GNIAZD PTAKÓW, NP. NIE PROWADZENIE WYDOBYCIA W OKRESIE OD 15 KWIEŚNIA DO 15 SIERPŃNIA W MIEJSCACH WYSTĘPOWANIA KOLONII JASKÓŁEK BRZEGÓWEK ORAZ W PROMIENIU 50 M OD TYCH KOLONII LUB WYŁĄCZENIE Z PRAC CZĘŚCI KAMIENIOŁOMÓW, W KTÓRYCH STWIERDZONO GNIAZDOWANIE PUCHACZA BUBO BUBO LUB SOKOŁA WĘDROWNEGO FALCO PEREGRINUS.....	95
IV. OKRESOWE ODGRADZANIE DRÓG DOJAZDOWYCH W MIEJSCACH STWIERDZENIA SZLAKÓW MIGRACJI PŁAZÓW,.....	95
V. OKRESOWE PROWADZENIE MONITOROWANIA LUB NADZORU PRZYRODNICZEGO I PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH WŁAŚCIWYCH DLA KONKRETNÝCH GATUNKÓW,.....	95
VI. DOSTOSOWANIE KIERUNKU REKULTYWACJI DO STANU OTACZAJĄCEJ PRZYRODY...	95
7) ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII	95
PROMOCJA I WSPIERANIE WYKORZYSTANIA ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH.....	95
SZCZEGÓŁOWA ANALIZA LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA,.....	95
WYBRANIE WŁAŚCIWEGO PROJEKTU UWZGLĘDNIAJĄCEGO POTRZEBY OCHRONY ŚRODOWISKA ZARÓWNO NA ETAPIE BUDOWY JAK RÓWNIEŻ NA ETAPIE EKSPLOATACJI KAŻDEJ INWESTYCJI,.....	95
ZMINIMALIZOWANIU RYZYKA AWARII POPRZEZ STOSOWANIE SPRAWDZONYCH ROZWIĄZAŃ I NOWOCZESNEGO SPRZĘTU,.....	95
PROWADZENIE PRAC BUDOWLANYCH POZA OKRESEM LĘGOWYM PTAKÓW, ROZRODU PŁAZÓW	95
PROWADZENIE PRAC BUDOWLANYCH I ROZBIÓRKOWYCH W PORZE DZIENNEJ,.....	95
ZASTOSOWANIE DO BUDOWY NOWOCZESNEGO SPRZĘTU, KTÓRY EMITUJE MNIJSZE ILOŚCI SPALIN,	95
MASKOWANIE ELEMENTÓW DYSHARMONIJNYCH DLA KRAJOBRAZU,.....	95
WPROWADZANIE NASADZENIA DRZEW/KRZEWÓW ZIMOZIELONYCH, KTÓRE OGRANICZĄ EKSPOZYCJĘ BUDYNKÓW NA EFEKT MIGAJĄCEGO CIENIA,.....	95
WYBÓR ODPOWIEDNIEJ LOKALIZACJI Z DAŁA OD ZABUDOWAŃ MIESZKALNYCH,.....	95
8) OGRANICZANIE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY PRZYRODY.....	95
UWZGLĘDNIANIE OCHRONY WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH PODCZAS REALIZACJI INWESTYCJI,.....	95
PROWADZENIE PRAC BUDOWLANYCH POZA OKRESEM LĘGOWYM PTAKÓW, ROZRODU PŁAZÓW,.....	95
9) PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM	95
MINIMALIZACJA RYZYKA SKUTKÓW NADZWYCZAJNYCH ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA W RAZIE ICH WYSTĄPIENIA,.....	95
USPRAWNIENIE SYSTEMU RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO,	95
WYZNACZANIE TRAS PRZEWOZU MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH POZA OBSZARAMI ZAMIESZKAŁYMI ORAZ TERENAMI PRZYRODNICZO CENNYMI.....	95

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....95

WARUNKIEM PRAWIDŁOWEGO WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020 JEST ZACHOWANIE OKREŚLONYCH TERMINÓW REALIZACJI PRZYJĘTYCH ZADAŃ ORAZ DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH JAK I BRAK PROTESTÓW SPOŁECZEŃSTWA.....95

WIĘKSZOŚĆ PROPONOWANYCH DO REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH PROGRAMU MA ZDECYDOWANIE POZYTYWNY WPŁYW NA ŚRODOWISKO. BIORĄC POD UWAGĘ UŻYTECZNOŚĆ DZIAŁAŃ ODNOŚCĄ SIĘ DO UWARUNKOWAŃ STRATEGICZNYCH, EKONOMICZNYCH, ŚRODOWISKOWYCH ORAZ STOPNIA ZAAWANSOWANIA JUŻ ROZPOCZĘTYCH DZIAŁAŃ O ZNACZENIU PRIORYTETOWYM (ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ, ORAZ INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO – KANALIZACYJNEJ, TERMOMODERNIZACJE, ROZWÓJ SIECI GAZOWNICZEJ) PLANOWANE DZIAŁANIA MAJĄ CHARAKTER OPTYMALNY DLA REALIZACJI USTALONEJ WIZJI ROZWOJU GMINY. PROPONOWANIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA TAKICH DZIAŁAŃ NIE MA ZATEM UZASADNIENIA ZARÓWNO Z FORMALNEGO JAK I EKOLOGICZNEGO PUNKTU WIDZENIA. PONADTO, DOKUMENTY TE MAJĄ CHARAKTER STRATEGICZNY I W ZWIĄZKU Z TYM BRAK JEST MOŻLIWOŚCI PRECYZYJNEGO OKREŚLENIA DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH DLA WSKAZANYCH DZIAŁAŃ W TYM NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....95

ZNACZNA CZĘŚĆ PLANOWANYCH INWESTYCJI WYMAGA INDYWIDUALNEGO POTRAKTOWANIA I PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA W SPRAWIE OOŚ. W TYM PRZYPADKU WSZELKIE ODDZIAŁYWANIA I ŚRODKI ZARADCZE, W TYM ALTERNATYWNE ROZWIĄZANIA KLUCZOWYCH PROBLEMÓW, BĘDĄ SZCZEGÓŁOWO PRZEANALIZOWANE POD KĄTEM KONKRETNEJ INWESTYCJI.....96

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 96

WEDŁUG ZAPISÓW USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA I USTALEŃ KONWENCJI O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W KONTEKŚCIE TRANSGRANICZNYM, SPORZĄDZONEJ W ESPOO DNIA 25 LUTEGO 1991 R. (DZ. U. Z 1999 R., NR 96, POZ. 1110), JAKO ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE OKREŚLA SIĘ "JAKIEKOLWIEK ODDZIAŁYWANIE, NIE MAJĄCE WYŁĄCZNIE CHARAKTERU GLOBALNEGO, NA TERENIE PODLEGAJĄCYM JURYSDYKCJI STRONY, SPOWODOWANE PLANOWANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ, KTÓREJ FIZYCZNA PRZYCZYNA JEST W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCIOWO POŁOŻONA NA TERENIE PODLEGAJĄCYM JURYSDYKCJI INNEJ STRONY; PRZY CZYM "ODDZIAŁYWANIE" OZNACZA JAKIKOLWIEK SKUTEK PLANOWANEJ DZIAŁALNOŚCI DLA ŚRODOWISKA Z UWZGLĘDNIENIEM: ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA LUDZI, FLORY, FAUNY, GLEBY, POWIETRZA, WODY, KLIMATU, KRAJOBRAZU I POMNIKÓW HISTORII LUB INNYCH BUDOWLI ALBO WZAJEMNYCH ODDZIAŁYWAŃ MIĘDZY TYMI CZYNNIKAMI; OBEJMUJE ONO RÓWNIEŻ SKUTKI DLA DZIEDZICTWA KULTURY LUB DLA WARUNKÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SPOWODOWANE ZMIANAMI TYCH CZYNNIKÓW".....96

TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PRZEDSIĘWZIĘĆ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE JEST MOŻLIWE W ZWIĄZKU Z POŁOŻENIEM GMINY PRZY GRANICY PAŃSTWA Z REPUBLIKĄ CZESKĄ, JEDNAK ZE WZGLĘDU NA WIELKOŚĆ ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO PROPONOWANYCH ZADAŃ, ZWŁASZCZA INWESTYCYJNYCH, ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE JEST MAŁO PRAWDOPODOBNE.....96

10. WNIOSKI KOŃCOWE.....96

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WYKONANA DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020 NIE WSKAZAŁA NA WYSTĘPOWANIE ZNACZĄCYCH ZAGROZEŃ DLA ŚRODOWISKA W

PROPONOWANYCH DZIAŁANIACH. STWIERDZA SIĘ, IŻ PRZYJĘCIE DO REALIZACJI NA ETAPIE PLANOWANIA KONKRETYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ ROZWIĄZAŃ, ZAPOBIEGAJĄCYCH I OGRANICZAJĄCYCH ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO, WYELIMINUJE, BĄDŹ OGRANICZY EWENTUALNE KONFLIKTY ŚRODOWISKOWE.....	96
PLANOWANYMI INWESTYCJAMI NA TERENIE GMINY O NAJWIĘKSZYM ZNACZENIU Z PUNKTU WIDZENIA POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SA:	96
W PRZYPADKU REALIZACJI WYMIENIONYCH INWESTYCJI PODJĘTE ZOSTANĄ WSZELKIE NIEZBĘDNE DZIAŁANIA W CELU OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ I ZAPEWNIENIA NAJWYŻSZYCH STANDARDÓW OCHRONY ŚRODOWISKA.....	97
PROGRAM ZE SWEJ NATURY JEST DOKUMENTEM OGÓLNYM, PLANISTYCZNYM NIE STANOWI PRAWA MIEJSCOWEGO, A CZĘŚĆ JEGO ZAPISÓW MA CHARAKTER INDYKATYWNY. W ZWIĄZKU Z TYM REKOMENDUJE SIĘ, BY W PROGRAMIE SFORMUŁOWAĆ OGÓLNE ZASADY REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ, ZGODNE Z WYMOGAMI ŚRODOWISKOWYMI.	97
ANALIZA MACIERZY WPLYWU REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU POZWOLIŁA WSKAZAĆ NA ZASADNICZĄ GRUPĘ DZIAŁAŃ O POTENCJALNYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO. POZYTYWNE ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA ŚRODOWISKO ZDECYDOWANIE PRZEWAŻAJĄ NAD NEGATYWNYMI. POTENCJALNE NEGATYWNE KRÓTKOTERMINOWE ODDZIAŁYWANIA NA ZASOBY ŚRODOWISKA MOGĄ BYĆ ZWIĄZANE Z FAZĄ REALIZACJI WYŻEJ WYMIENIONYCH INWESTYCJI.....	97
PRZECIWWAGĄ DO PRZEDSIĘWZIĘĆ STRICTE BUDOWLANYCH SĄ DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z WYDAWANIEM DECYZJI ŚRODOWISKOWYCH, POZWOLEŃ NA BUDOWĘ, ITP. NA ETAPIE ADMINISTRACYJNYM POWINNA ZOSTAĆ OPRACOWANA NIEZBĘDNA DOKUMENTACJA STWIERDZAJĄCA SŁUSZNOŚĆ PLANOWANEJ INWESTYCJI I POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE JEJ NA ŚRODOWISKO.....	97
DLA WIĘKSZOŚCI PRZEDSIĘWZIĘĆ PRZEWIDYWANYCH DO REALIZACJI W PROGRAMIE BEZPOŚREDNIE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO BĘDZIE LOKALNE I KRÓTKOTRWALE. ODDZIAŁYWANIA TE MOGĄ BYĆ TAKŻE ZNACZNIE OGRANICZONE POPRZEZ WYBÓR ODPOWIEDNIEJ LOKALIZACJI, WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ ORAZ UŻYTKOWANIE INWESTYCJI. W PRZYPADKU REALIZACJI ZAPLANOWANYCH INWESTYCJI NA TRENACH CENNYCH PRZYRODNICZO, NALEŻY SZCZEGÓŁOWO ROZWAŻYĆ WSZYSTKIE ODDZIAŁYWANIA.	97
REALIZACJA WIĘKSZOŚCI Z PROPONOWANYCH PRIORYTETÓW NIE POCIĄGNIJE ZA SOBĄ TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. SZCZEGÓŁOWA ANALIZA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO POSZCZEGÓLNYCH INWESTYCJI MOŻLIWA BĘDZIE NA ETAPIE WYDAWANIA DECYZJI ŚRODOWISKOWEJ.....	97
ZANIECHANIE REALIZACJI ZAPLANOWANYCH ZADAŃ PROWADZIĆ BĘDZIE DO POGORSZENIA STANU ŚRODOWISKA I POGORSZENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.	97
PRZEPROWADZONA ANALIZA I OCENA WSZYSTKICH DZIAŁAŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POZWALA NA STWIERDZENIE, ŻE W ZAMYŚLE OGÓLNYM ICH REALIZACJA SPOWODUJE POPRAWĘ JAKOŚCI ŚRODOWISKA, ZACHOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ ORAZ DZIEDZICTWA PRZYRODNICZO-KULTUROWEGO, A TAKŻE WPLYNIE NA OGRANICZANIE ZUŻYWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	97
11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	97
NINIEJSZE STRESZCZENIE ODZWIERCIEDLA UKŁAD (ROZDZIAŁY) PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	97
1. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO.....	97
ART. 47 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2008 R. NR 199 POZ. 1227 ZE	

ZM.) NAKŁADA NA ORGANY ADMINISTRACJI OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI NIEKTÓRYCH PLANÓW I PROGRAMÓW. ZWIĄZANE JEST TO Z PRZENIESIENIEM DO PRAWODAWSTWA POLSKIEGO POSTANOWIEN DYREKTYWY 2001/42/WE Z 27 CZERWCA 2001 ROKU W SPRAWIE OCENY WPŁYWU NIEKTÓRYCH PLANÓW I PROGRAMÓW NA ŚRODOWISKO.....97

PRZEDMIOTEM NINIEJSZEJ PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO JEST PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020. DOKUMENT TEN STANOWI REZULTAT DOTYCHCZASOWYCH PRAC PROWADZONYCH W RAMACH STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. CELEM PROGNOZY JEST OKREŚLENIE SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI USTALEŃ AKTUALIZACJI WW. DOKUMENTÓW.98

PROGNOZĘ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WYKONANO W OPARCIU O PRZEPISY USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2008 R. NR 199 POZ. 1227 ZE ZM.), DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2001/42/WE Z DNIA 27 CZERWCA 2001 R. W SPRAWIE OCENY SKUTKÓW NIEKTÓRYCH PLANÓW I PROGRAMÓW ORAZ DYREKTYWY 2003/4/WE W SPRAWIE PUBLICZNEGO DOSTĘPU DO INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA.....98

ZAKRES MERYTORYCZNY NINIEJSZEJ PROGNOZY ZOSTAŁ UZGODNIONY Z REGIONALNĄ DYREKCJĄ OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH I PAŃSTWOWEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W KATOWICACH. PROGNOZĘ SPORZĄDZONO PRZY ZASTOSOWANIU: METOD OPISOWYCH, ANALIZ JAKOŚCIOWYCH OPARTYCH NA DANYCH DOSTĘPNYCH Z PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA, DANYCH LITERATUROWYCH.....98

W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE OKREŚLONE ZOSTAŁO OKREŚLONYCH DZIEWIĘĆGŁÓWNYCH PRIORYTETÓW:98

W OBRĘBIE OKREŚLONYCH PRIORYTETÓW WYZNACZONO CELE REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZADANIA DAŻĄCE DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH CELÓW.....98

OCENIANY DOKUMENT, T.J. POŚ, ZAWIERA M.IN.: ANALIZĘ I OCENĘ STANU ISTNIEJĄCEGO, PERSPEKTYWY I PROGNOZOWANE ZMIANY TEGO STANU, ZDEFINIOWANE CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ, A TAKŻE WSKAZANIE KONIECZNYCH DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY ISTNIEJĄCEGO STANU. OKREŚLA TAKŻE SZACUNKOWE KOSZTY ZAPROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ WSKAZUJE INSTRUMENTY PRAWNE I FINANSOWE SŁUŻĄCE REALIZACJI ZAŁOŻONYCH CELÓW.....98

W NINIEJSZYM ROZDZIALE PRZEDSTAWIONO REGIONALNE (WOJEWÓDZKIE), KRAJOWE I UNIJNE UWARUNKOWANIA POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA. OPISANO PODSTAWOWE ZASADY ORAZ CELE, Z KTÓRYMI MUSI BYĆ ZGODNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013 -2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017 – 2020. ODNOSZĄC TREŚĆ OCENIANYCH DOKUMENTÓW DO TYCH UWARUNKOWAŃ, STWIERDZONO ZGODNOŚĆ ICH ZAPISÓW Z CELAMI I KIERUNKAMI INNYCH STRATEGII. WSKAZANO, IŻ W DOKUMENTACH TYCH DOKONANO WYJŚCIA NAPRZECIW PRZEWIDYWANYM DO POWSTANIA ROZWIĄZANIOM PRAWNYM POLSKIM I EUROPEJSKIM.....98

ROZDZIAŁ ZAWIERA RÓWNIEŻ INFORMACJĘ O ZASTOSOWANYCH METODACH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEN PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....98

2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE GORZYCE.....98

CELEM TEGO ROZDZIAŁU JEST OKREŚLENIE SYSTEMU OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE GORZYCE, UWZGLĘDNIAJĄCEGO WYMAGANIA ŚRODOWISKOWE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE. DOKUMENT ZAWIERA ANALIZĘ ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA NATURALNEGO NA TERENIE GMINY, UWZGLĘDNIONE TUTAJ ZOSTAŁY TAKIE ELEMENTY

JAK: ZASOBY NATURALNE, FORMY OCHRONY PRZYRODY ORAZ INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY.	99
INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO – TECHNICZNA ULEGA STAŁEJ POPRAWIE, ŚWIADCZĄ O TYM NOWE ODCINKI SIECI WOD – KAN, BUDOWY PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW, BIEŻĄCE MODERNIZACJE, ZWIĘKSZAJĄCY SIĘ UDZIAŁ OCZYSZCZONYCH ŚCIEKÓW	99
WALORY PRZYRODNICZE I OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ STANOWIĄ WAŻNY ELEMENT GMINY, ZOSTAŁY ONE SZCZEGÓŁOWO OPISANE WRAZ Z OKREŚLENIEM ICH TURYSTYCZNEGO ZNACZENIA I WYSTĘPUJĄCYCH ZAGROŻEŃ NA ICH TERENIE	99
3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE	99
WSZYSTKIE DZIAŁANIA ZAPROPONOWANE DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE MAJĄ Z ZAŁOŻENIA NA CELU POPRAWĘ STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY I TYM SAMYM POZYTYWNE WPŁYWAĆ BĘDĄ NA ZDROWIE CZŁOWIEKA. ROZDZIAŁ PRZEDSTAWIA MOŻLIWE ZMIANY JAKIE BĘDĄ ZAUWAŻALNE PRZY BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROGRAMU, CO Z KOLEI PROWADZIĆ BĘDZIE DO ZNACZĄCEGO POGORSZENIA WSZYSTKICH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA. POPRZEZ EWENTUALNE POGORSZENIE JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, GLEB, POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO, DEGRADACJĘ POWIERZCHNI ZIEMI I KRAJOBRAZU ZMIENI SIĘ NEGATYWNE JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	99
4. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	99
ROZDZIAŁ TEN PRZEDSTAWIA CHARAKTERYSTYKĘ STANU ŚRODOWISKA WZBOGACONĄ O MOŻLIWIE NAJAKTUALNIEJSZE DANE UZYSKANE W RÓŻNYCH JEDNOSTKACH ZAJMUJĄCYCH SIĘ BADANIEM POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO. INSTYTUCJAMI, KTÓRE DOSTARCZYŁY DANE DO OPRACOWANIA TEGO ROZDZIAŁU SĄ: WOJEWÓDZKA INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH, ŚLĄSKI ZARZĄD MELIORACJI I URZĄDZEŃ WODNYCH W KATOWICACH, ORAZ GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD, ODDZIAŁ W KATOWICACH	99
W 2009 R. NA TERENIE GMINY WYKONANO WALORYZACJĘ JAKOŚCI GLEB NA PODSTAWIE METODY PUNKTOWEJ OPRACOWANEJ PRZEZ INSTYTUT UPRAWY, NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA W PUŁAWACH, WEDŁUG KTÓREJ OKREŚLONEJ KLASIE BONITACYJNEJ ODPOWIADA OKREŚLONA ILOŚĆ PUNKTÓW. NAJWIĘCEJ PUNKTÓW PRZYPISANE MAJĄ KLASY GLEB NAJLEPSZYCH, NAJMNIEJ GRUNTY NAJSŁABSZE.....	99
Najwyższą ocenę punktową według tej metody uzyskały obręby: Odra- (68,0 pkt.), Uchylsko-(66,4 pkt.), Kamień -(63,9 pkt.), Bluszczów -(61,8 pkt.), Belsznica -(57,9 pkt.), Olza -(55,5 pkt.) i one charakteryzują się jakością gleb powyżej średniej. Poniżej średniej jakości gleby znajdują się na terenie obrębów Gorzyce – (43,7 pkt.), Rogów -(46,7 pkt) Czyżowice -(43,7 pkt.), Turza Śląska -(49,8 pkt.), Gorzyczki -(52,1 pkt.) . Dla całej gminy średni wskaźnik jakości gleb wynosi 52,2 pkt.....	99
Na terenie gminy Gorzyce przeprowadzono badania jakości wód powierzchniowych w dwóch punktach pomiarowych na odcinku Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków, oraz Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia. Dla obydwóch punktów stan/ potencjał ekologiczny został określony jako słaby, natomiast stan chemiczny jako poniżej dobrego.....	99
W punkcie pomiarowym Rudyszwałd przeprowadzono badania jakości wód podziemnych w 2011 r. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów jakość wód podziemnych została zaklasyfikowana do klasy IV, czyli wód niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.....	99
NA PODSTAWIE WIELOETAPOWEJ KLASYFIKACJI JAKOŚCI POWIETRZA W STREFACH, ZOSTAŁA OKREŚLONA KONIECZNOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA DLA 3 ZANIECZYSZCZEŃ:	99
PYŁ ZAWIESZONY PM10,	99

BENZO(A)PIREN W PYLE PM10,	99
PYL ZAWIESZONY PM 2,5,	100
GŁÓWNĄ PRZYCYNĄ WYSTĄPIENIA PRZEKROCZEŃ PYŁU ZAWIESZONEGO PM10, PM2,5 I BENZO(A)PIRENU W OKRESIE ZIMOWYM JEST EMISJA Z INDYWIDUALNEGO OGRZEWANIA BUDYNKÓW, W OKRESIE LETNIM BLISKOŚĆ GŁÓWNEJ DROGI Z INTENSYWNYM RUCHEM, EMISJA WTÓRNA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH Z POWIERZCHNI ODKRYTYCH.....	100
ZE WZGLĘDU NA PRZEBIEG DRÓG WOJEWÓDZKICH, SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWY DLA MIESZKAŃCÓW GMINY GORZYCE JEST HAŁAS DROGOWY, KTÓRY NALEŻY UZNAĆ ZA PONADNORMATYWNY I KWALIFIKUJĄCY KLIMAT AKUSTYCZNY GMINY JAKO UCIAŹLIWY DLA MIESZKAŃCÓW.	100
WEDŁUG WYKONANYCH W 2010 R. POMIARÓW, NAJBARDZIEJ OBCIĄŻONĄ RUCHEM BYŁA WÓWCZAS DROGA KRAJOWA NR 78 NA ODCINKU GORZYCE – WODZISŁAW ŚLĄSKI, NA KTÓREJ ODBYWAŁ SIĘ RUCH LOKALNY I TRANZYTOWY. NATEŻENIE RUCHU WYNOŚIŁO TU PONAD 10 TYS. POJAZDÓW NA DOBĘ. W PORÓWNANIU Z POPRZEDNIM POMIAREM RUCHU Z 2005 R. ILOŚĆ POJAZDÓW NA TYM ODCINKU WZROSŁA NIEMAL O 19,4%.	100
W PRZYPADKU OPRACOWYWANIA AKTUALIZACJI PORÓWNANIE INFORMACJI Z ZAWARTOŚCIĄ PIERWSZEGO PROGRAMU DAJE OBRAZ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, POKAZUJĄC, CZY ULEGA ONO POPRAWIE CZY POGORSZENIU JAKOŚCI.....	100
5. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE.....	100
W ROZDZIALE PIĄTYM ZOSTAŁY PRZEDSTAWIONE DZIAŁANIA, KTÓRE POWINNY BYĆ PODJĘTE, ABY DOPROWADZIĆ DO POLEPSZENIA STANU JAKOŚCIOWEGO TAKICH KOMPONENTÓW JAK POWIERZCHNIA ZIEMI, OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE, ZASOBY PRZYRODY, WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE, POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO. RÓWNIEŻ ZAPROPONOWANO DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE HAŁASU, ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIU POWODZIOWEMU. ..	100
KLUCZOWYMI ASPEKTAMI OCHRONY ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY GORZYCE SĄ:	100
UDOSTĘPNIANIE TERENÓW ZIELONYCH DO KORZYSTANIA W CELACH SPACEROWO – REKREACYJNYCH,.....	100
OCHRONA DRZEWOSTANÓW PRZED SZKODLIWYMI OWADAMI, POŻARAMI, SILNYMI WIATRAMI, ZAGROŻENIAMI ABIOTYCZNYMI I ANTROPOGENICZNYMI,.....	100
OCHRONA GLEB O WYSOKIEJ PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ PRZED PRZEZNACZENIEM NA CELE NIEROLNICZE,.....	100
ROZWÓJ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO,.....	100
ROZWÓJ GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ,.....	100
OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH (W TYM M. IN.: MONITORING WÓD, KONTROLA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH I MIESZKAŃCÓW POD WZGLĘDEM WYWOZU ŚCIEKÓW; PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ ZGODNIE Z KDPR),.....	100
MINIMALIZOWANIE ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW W SEKTORZE KOMUNALNYM ORAZ WDROŻENIE NOWOCZESNYCH SYSTEMÓW ICH ODZYSKU I UNIESZKODLIWIANIA	100
PODEJMOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU MODERNIZACJI I ODBUDOWY SYSTEMÓW MELIORACJI WODNYCH PODSTAWOWYCH I SZCZEGÓŁOWYCH,.....	100
MINIMALIZOWANIE SKUTKÓW POWODZI,.....	100
KONTROLOWANIE EMISJI GAZÓW I PYŁÓW DO POWIERZA,.....	100

POPRAWA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ - POWODUJE POPRAWĘ PŁYNNOŚCI RUCHU, PRZYSPIESZENIE PRZEJAZDÓW, CO WIĄŻE SIĘ TAKŻE Z REDUKCJĄ EMISJI SPALIN I OSZCZĘDNOŚCIĄ W ZUŻYCIU PALIW. OKREŚLENIE STOPNIA REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA UZALEŻNIONA BĘDZIE OD WIELU CZYNNIKÓW, M.IN.: NATĘŻENIA RUCHU, STANU POJAZDÓW, WPROWADZONEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA RUCHEM (SYNCHRONIZACJA ŚWIATEŁ),.....100

PROWADZENIE PRAC TERMOMODERNIZACYJNYCH,.....100

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII, W TYM BUDOWA INSTALACJI SOLARNYCH,.....100

UTRZYMANIE AKTUALNEGO POZIOMU HAŁASU W OBSZARACH, GDZIE SYTUACJA AKUSTYCZNA JEST KORZYSTNA.....100

POTENCJALNE PRZYSZŁOŚCIOWE ZMIANY AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA SĄ FUNKCJĄ CZASU, ŚRODKÓW FINANSOWYCH POZOSTAJĄCYCH W DYSPOZYCJI BUDŻETU PAŃSTWA, SAMORZĄDÓW I PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ORAZ AKTYWNOŚCI W POZYSKIWIANIU ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH W TYM DOTACJI Z UE, PRZEZNACZANYCH NA CELE ROZWOJOWE INFRASTRUKTURY I OCHRONĘ ŚRODOWISKA A TAKŻE EWOLUCJI EKOSYSTEMÓW I GATUNKÓW, W TYM SUKCESJI.....100

6. IDENTYFIKACJA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ZASOBÓW NATURA 2000 ORAZ ICH INTEGRALNOŚĆ.....101

W ROZDZIALE PRZEDSTAWIONO ZA POMOCĄ TABELI MACIERZY MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA POZYTYWNYCH, NEGATYWNYCH, BEZPOŚREDNICH, POŚREDNICH, KRÓTKO, ORAZ DŁUGOTERMINOWYCH ODDZIAŁYWAŃ POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ NA KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, TAKIE JAK RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, OBSZARY NATURA 2000, LUDZIE, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODA, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE. OCENIONO RÓWNIEŻ, ŻE NIEKTÓRE ZDANIA MOGĄ NIE MIEĆ WCALE ODDZIAŁYWANIA NA DANY KOMPONENT, LUB W ZALEŻNOŚCI OD WYBRANEGO ROZWIĄZANIA ODDZIAŁYWANIE TO MOŻE BYĆ POZYTYWNE LUB NEGATYWNE.....101

SUMARYCZNA ANALIZA ODDZIAŁYWAŃ WYKAZUJE, ŻE REALIZACJA CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE BĘDZIE MIAŁA ZDECYDOWANIE PRO- ŚRODOWISKOWE ODDZIAŁYWANIE, W ZWIĄZKU Z CZYM NALEŻY UZNAĆ TĘ REALIZACJĘ ZA WIELCE POTRZEBNĄ. JEDYNE MOŻLIWE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE MOŻNA ZAOBSERWOWAĆ W PRZYPADKU REALIZACJI DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH, PODCZAS KTÓRYCH ROBOTY BUDOWLANE MOGĄ WPŁYNAĆ NA DEGRADACJĘ POWIERZCHNI ZIEMI LUB KRAJOBRAZU. TEGO TYPU PRACĘ ZWIĄZANE SĄ JEDNAK Z DZIAŁANAMI KOMPENSACYJNYMI, KTÓRE W WIĘKSZOŚCI POLEGAJĄ NA ODNOWIENIU WARSTWY ZIEMI I WYKONYWANIU NOWYCH NASADZEŃ ROŚLINNOŚCI.....101

WARUNKIEM PRAWIDŁOWEGO WDROŻENIA ZAŁOŻEŃ PROGRAMU JEST ZACHOWANIE OKREŚLONYCH TERMINÓW REALIZACJI PRZYJĘTYCH ZADAŃ ORAZ DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH JAK I BRAK PROTESTÓW SPOŁECZEŃSTWA.....101

NALEŻY ZATEM STWIERDZIĆ, ŻE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE MA CHARAKTER KRÓTKOOKRESOWY, A OGÓLNY EFEKT REALIZACJI WSZYSTKICH ZAPROPONOWANYCH DZIAŁAŃ DLA GMINY GORZYCE BĘDZIE KORZYSTNIE WPŁYWAĆ NA WSZYSTKIE KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZDROWIE LUDZI.....101

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....101

PATRZĄC PRZEZ PRYZMAT CELU W JAKIM JEST OPRACOWYWANY I REALIZOWANY POŚ NALEŻY UZNAĆ, ŻE ŚRODKAMI ZAPOBIEGAJĄCYMI NEGATYWNEMU ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO SĄ W ISTOCIE RZECZY ROZWIĄZANIA ZAPROPONOWANE W AKTUALIZACJI TYCHŻE DOKUMENTÓW. NIEMNIEJ NALEŻY PAMIĘTAĆ, IŻ ICH REALIZACJA MOŻE NIEKIEDY POWODOWAĆ NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA.....101

ADEKWATNIE DO WSKAZANYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ, PRZEWIDZIANO PODSTAWOWE ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZEDSTAWIONE DLA KAŻDEGO PRIORYTETU EKOLOGICZNEGO.....101

W PRZYPADKU REALIZACJI ZADAŃ Z GOSPODARKI WODNEJ, W CELU OGRANICZENIA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ I KOMPENSACJI PRZYRODNICZEJ DLA ZADAŃ POLEGAJĄCYCH NA ROZWOJU I MODERNIZACJI INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ NA ETAPIE PRAC BUDOWLANYCH NALEŻY WARSTWĘ GLEBY ZDJĘTĄ Z PASA ROBÓT ODPOWIEDNIO ZDEPONOWAĆ I PO ZAKOŃCZENIU PRAC PONOWNIE WYKORZYSTAĆ DO REKULTYWACJI TERENU. NALEŻY OGRANICZAĆ PRZESTRZENNE ZAGOSPODAROWANIE I PRZEKSZTAŁCENIE ISTNIEJĄCEGO ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO DO NIEZBĘDNEGO MINIMUM, W TRAKCIE BUDOWY O ILE TO MOŻLIWE MAKSYMALNIE ZAWĘZIĆ PAS BUDOWY, CO POZWOLI OGRANICZYĆ BEZPOŚREDNIE ZNISZCZENIE DRZEW I KRZEWÓW.....101

W PRZYPADKU OCHRONY POWIETRZA I OCHRONY PRZED HAŁASEM, PRZEDSIĘBIORSTWA I EKSPLOATACJA CIĄGÓW KOMUNIKACYJNYCH STANOWIĄ ŹRÓDŁO ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH I GAZOWYCH. FUNKCJONUJE WIELE PRZEDSIĘBIORSTW EMITUJĄCYCH DO ATMOSFERY ZANIECZYSZCZENIA Z KOTŁOWNI ZAKŁADOWYCH I PROCESÓW TECHNOLOGICZNYCH. PROCES TEN BĘDZIE W NAJBLIŻSZYM CZASIE SIĘ NASILAŁ.101

INTENSYWNY RUCH SAMOCHODOWY NA TERENIE GMINY GORZYCE MA CHARAKTER STAŁY I ZANIECZYSZCZENIA Z TEGO TYTUŁU STANOWIĄ ISTOTNE ZAGROŻENIA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY, DLATEGO TEŻ W CELU ICH OGRANICZENIA PODEJMOWANE SĄ DZIAŁANIA MODERNIZACYJNE. W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA UCIAŻLIWOŚCI POWODOWANEJ PRZEZ CIĄGI KOMUNIKACYJNE NA TERENIE GMINY PROWADZONE SĄ INWESTYCJE DROGOWE POLEGAJĄCE M.IN. NA WYMIANIE NAWIERZCHNI ASFALTU. REALIZACJA ZADAŃ ODBYWA SIĘ W MIARĘ DOSTĘPNOŚCI ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH. POPRAWA INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ POWODUJE POPRAWĘ PŁYNNOŚCI RUCHU, PRZYSPIESZENIE PRZEJAZDÓW, CO WIĄŻE SIĘ TAKŻE Z REDUKCJĄ EMISJI SPALIN I OSZCZĘDNOŚCIĄ W ZUŻYCIU PALIW.101

PRZY REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ROZWIĄZAŃ, NA ETAPIE ICH PROJEKTOWANIA, NALEŻY SZCZEGÓŁOWO PRZEBADAĆ JUŻ KONKRETNE PRZEDSIĘWZIĘCIA POD KĄTEM ICH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. W WYNIKU TEJ ANALIZY KONIECZNYM MOŻE OKAZAĆ SIĘ PODJĘCIE ODPOWIEDNIH DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH BĄDŹ KOMPENSACYJNYCH. DO DYSPOZYCJI INWESTORÓW JEST CAŁY WACHLARZ ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH, A NAWET CAŁKOWICIE ELIMINUJĄCYCH NEGATYWNE WPŁYWY INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....102

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....102

PROPONOWANIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA DZIAŁAŃ ZAPROPONOWANYCH DLA GMINY GORZYCE NIE MA UZASADNIENIA ZARÓWNO Z FORMALNEGO JAK I EKOLOGICZNEGO PUNKTU WIDZENIA. ZADANIA KTÓRE ZOSTAŁY WYZNACZONE DO OSIĄGNIĘCIA ZAPLANOWANYCH CELÓW POSIADAJĄ PLAN SZCZEGÓŁOWEJ REALIZACJI I FINANSOWY. PLANOWANE DZIAŁANIA MAJĄ CHARAKTER OPTYMALNY DLA REALIZACJI USTALONEJ WIZJI ROZWOJU GMINY I ZDECYDOWANIE POZYTYWNE WPŁYWAJĄ NA ŚRODOWISKO. PONADTO, PROGNOZA MA CHARAKTER STRATEGICZNY I W ZWIĄZKU Z TYM BRAK JEST MOŻLIWOŚCI PRECYZYJNEGO OKREŚLENIA DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH DLA WSKAZANYCH DZIAŁAŃ W TYM NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.. 102

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO102

NEGATYWNE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZEDSIĘWZIĘĆ UJĘTYCH W PROGRAMIE NIE JEST MOŻLIWE. PRZEWIDUJE SIĘ, ŻE BĘDZIE TO GŁÓWNI WPŁYW POZYTYWNY, ZWIĄZANY Z WIELOLETNIM PROGRAMEM OSIĄGANIA POPRAWY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE PORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, GOSPODARKI ODPADAMI I INNYCH. ŚWIADCZY O TYM WIELKOŚĆ ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JAK I ODLEGŁOŚĆ OD GRANIC PAŃSTWA. TEGO TYPU ZAGROŻENIA NIE STANOWI RÓWNIŻ GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA I GOSPODARKA ODPADAMI.....	102
12. LITERATURA.....	102
USTAWA Z DNIA 10 LIPCA 2008 R. O ODPADACH WYDOBYWCZYCH (DZ. U. Z 2008 R. NR 138, POZ. 865 ZE ZM.),.....	102
USTAWA Z DNIA 11 MAJA 2001 R. O OPAKOWANIACH I ODPADACH OPAKOWANIOWYCH (DZ. U. 2001 R. NR 63, POZ. 638 ZE ZM.),.....	102
USTAWA Z DNIA 13 WRZEŚNIA 1996 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMI- NACH (DZ. U. Z 2012 R. POZ. 391),.....	102
USTAWA Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY DZ. U. Z 2009 R. NR 151, POZ. 1220 ZE ZM.),.....	102
USTAWA Z DNIA 18 LIPCA 2001 R. PRAWO WODNE (DZ. U. Z 2012 R. POZ. 145),.....	102
USTAWA Z DNIA 20 STYCZNIA 2005 R. O RECYKLINGU POJAZDÓW WYCOFANYCH Z EKS- PLOATACJI (DZ. U. Z 2005 R. NR 25, POZ. 202 ZE ZM.),.....	102
USTAWA Z DNIA 14.GRUDNIA 2012R R. O ODPADACH (DZ. U. Z 2013R POZ. 21.),.....	102
USTAWA Z DNIA 27 KWIECZNIA 2001 R. PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA (DZ. U. Z 2008 R. NR 25, POZ. 150 ZE ZM.),.....	102
USTAWA Z DNIA 28 WRZEŚNIA 1991 R. O LASACH (DZ. U. Z 2011 R. NR 12, POZ. 59 ZE ZM.),..	102
USTAWA Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2008 R. NR 199, POZ. 1227 ZE ZM.),	102
USTAWA Z DNIA 7 CZERWCA 2001 R. O ZBIOROWYM ZAOPATRZENIU W WODĘ I ZBIORO- WYM ODPROWADZANIU ŚCIEKÓW (DZ. U. Z 2006 R. NR 123, POZ. 858 ZE ZM.),.....	103
USTAWA Z DNIA 13 KWIECZNIA 2007 R. O ZAPOBIEGANIU SZKODOM W ŚRODOWISKU I ICH NAPRAWIE (DZ. U. Z 2007 R. NR 75, POZ. 493 ZE ZM.),.....	103
PROGRAMOWANIE OCHRONY ŚRODOWISKA W GMINIE, CZYLI JAK SKUTECZNIE ZAPŁA- NOWAĆ I WDROŻYĆ GMINNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA, TOM 1 – PODRĘCZNIK, 2009 R., ARNOLD BERNACIAK, MARCIN SPYCHAŁA,.....	103
WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBŁU REGIONALNYM I LOKALNYM, MINISTERSTWO ŚRODOWISKA, WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2002 R.,.....	103
POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA NA LATA 2009 – 2012 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEK- TYWY DO ROKU 2016,.....	103
AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2009 – 2016,.....	103
PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY GORZYCE,.....	103
PROGRAM OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI DLA GMINY GORZYCE,.....	103
PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI GMINY GORZYCE,.....	103
STRATEGIA ROZWOJU GMINY GORZYCE DO 2015 R.,.....	103

PROJEKT ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY GORZYCE,.....	103
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GORZYCE,.....	103
RAMOWA STRATEGIA GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ GMINY GORZYCE W ZAKRESIE SPEŁNIENIA WYMAGAŃ DYREKTYWY 91/27L/EWG Z DNIA 21 MAJA 1991 R. DOTYCZĄCEJ OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH WRAZ Z AKTUALIZACJĄ AGLOMERACJI GORZYCE – BEŁSZNICA,.....	103
AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU POWIATU WODZISŁAWSKIEGO 2008 – 2015,.....	103
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2013 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2018,.....	103
PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2014,.....	103
RAPORTY WIOŚ W KATOWICACH,.....	103
KRAJOWY PROGRAM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH 2010,.....	103
KRAJOWY PROGRAM ZWIĘKSZANIA LESISTOŚCI,.....	103
KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2014,.....	103
BILANS ZASOBÓW KOPALIN I WÓD PODZIEMNYCH W POLSCE WG STANU NA 31.12.2010 R., PIG, WARSZAWA, 2011 R.,.....	103
INFORMACJE Z URZĘDU GMINY GORZYCE,.....	103
INFORMACJE ZE STAROSTWA POWIATOWEGO W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM,.....	103
DANE GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO,.....	103
STRONY INTERNETOWE CENTRUM INFORMACJI O ŚRODOWISKU: WWW.CIOS.GOV.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE MINISTERSTWA ŚRODOWISKA: WWW.MOS.GOV.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE NATURA 2000: WWW.NATURA2000.MOS.GOV.PL/NATURA2000 I WWW.NATURA2000.ORG.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE WWW.PANORAMA-MIAST.COM.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE WWW.CIRE.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE WWW.BAZA-OZE.PL,.....	103
STRONY INTERNETOWE WWW.ENERGIAODNAWIALNA.NET.....	103
STRONY INTERNETOWE HTTP://KATOWICE.RDOS.GOV.PL/,.....	103
STRONY INTERNETOWE HTTP://GEOPORTAL.INFOTEREN.PL.....	103

Spis Tabel

TABELA 1 PRZYJĘTE OBSZARY PRIORYTETOWE I CELE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GORZYCE NA LATA 2013-2016 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017-2020.....	42
TABELA 2 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU.....	53
TABELA 3 STAN I ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI GMINY GORZYCE W LATACH 2008-2012.....	54
TABELA 4 DROGI POWIATOWE PRZEBIEGAJĄCE PRZEZ TEREN GMINY GORZYCE.....	55
TABELA 5 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ NA TERENIE GMINY GORZYCE W LATACH 2008-20012.....	56
TABELA 6 CHARAKTERYSTYKA SIECI KANALIZACYJNEJ NA TERENIE GMINY GORZYCE..	56

TABELA 7 ZESTAWIENIE DŁUGOŚCI LINII NAPOWIETRZNYCH I KABLOWYCH WN, SN I NN BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ TD GZE ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY GORZYCE...	58
TABELA 8 ILOŚĆ ODPADÓW ZEBRANYCH, ODZYSKANYCH I UNIESZKODLIWIONYCH	59
TABELA 9 POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ NA TERENIE GMINY GORZYCE.....	62
TABELA 10 WYKAZ CIEKÓW PRZEPLYWAJĄCYCH PRZEZ GMINĘ GORZYCE.....	63
TABELA 11 WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH KONCESJI NA WYDOBYWANIE KOPALIN UDZIELO- NYCH PRZEZ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO I STAROSTĘ WODZISŁAWSKIEGO	64
TABELA 12 WYNIKI I KLASYFIKACJA WSKAŹNIKÓW JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY W 2011 R.....	67
TABELA 13 WYNIKI POMIARÓW W PUNKCIE RUDYSZWAŁD W 2011 R.....	69
TABELA 14 RUCH KOŁOWY NA DRODZE KRAJOWEJ NR 78 NA TERENIE GMINY GORZYCE W 2010 R.....	71
TABELA 15 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA (W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZ- POŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE) NA NASTĘPUJĄCE ZAGADNIENIA I ASPEKTY ŚRODOWISKA.....	76

Prognoza oddziaływania Programu na środowisko

1.1. Podstawa prawna i cel opracowania Prognozy

Art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.) nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Głównym celem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020. Prognoza przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce, podobnie jak w Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018, oraz w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu wodzisławskiego, wyodrębniono dziewięć głównych priorytetów:

- *Zrównoważona gospodarka zasobami mineralnymi*
- *Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji*
- *Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł*
- *Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych*
- *Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych*
- *Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów*
- *Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów*
- *Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym*
- *Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków*

Założono, że ich osiągnięcie będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych i zadań realizacyjnych.

Tabela 1 Przyjęte obszary priorytetowe i cele w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020

Cel szczegółowy	Kierunki działań
Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych	<ul style="list-style-type: none">• Dalsze rozpoznanie obszarów o dużej różnorodności biologicznej w celu ich ochrony prawnej• Utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków• Prowadzenie szkoleń i edukacji (formalnej i nieformalnej) w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej,• Zróżnicowanie struktury krajobrazu,• Umożliwienie migracji gatunków pomiędzy obszarami

<p><i>Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona naturalnej różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych, • Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych, • Utrzymywanie w dobrej kondycji oraz tworzenie nowych skupisk roślinności śródpolnej i przydrożnej, • Ujmowanie w dokumentach planistycznych gruntów do zalesień, wyznaczenie w mpzp granic rolno-leśnych, • Systematyczne zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo, • Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkody przemysłowe, degradacja), • Prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju przez nadleśnictwa i inne instytucje oraz organizacje pozarządowe, • Stworzenie unikatowego i konkurencyjnego produktu turystycznego, • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy
<p><i>Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze. • Wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (KDPR). • Wspieranie działań na rzecz ochrony gleby przed erozją. • Rozwój rolnictwa ekologicznego. • Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi • Ograniczenie spływu wód powierzchniowych i podziemnych azotanów pochodzenia rolniczego, • Rekultywacja terenów zdegradowanych.
<p><i>Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz ochrona środowiska w trakcie i po ich eksploatacji</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona obszarów zasobowych przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym przyszłą eksploatację, • Prowadzenie rejestru terenów zdegradowanych
<p><i>Wzrost efektywności wykorzystania surowców, wody i energii oraz zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eliminacja strat wody w sieci, • Promowanie działań zmierzających do zmniejszenia zużycia wody, • Modernizacja procesów przemysłowych w kierunku osiągnięcia normatywów najlepszej dostępnej techniki (BAT). • Promowanie wykorzystania gazu do celów grzewczych, • podniesienia efektywności wykorzystania energii w gospodarce komunalnej poprzez promowanie termomodernizacji i wykorzystanie energii odnawialnej, • Zwiększenie sprawności wytwarzania energii i zmniejszenie strat energii w przesyle.
<p><i>Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie odnawialnych źródeł energii, • Propagowanie działań na rzecz zmiany paliw kopalnych na paliwa odnawialne, • Poszukiwanie środków dla realizacji inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii na terenie gminy; • Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
<p><i>Racjonalne kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie zagrożenia powodziowego w rejonie gminy, • Zwiększanie zdolności retencyjnej zlewni poprzez budowę małych zbiorników retencyjnych, • Zalesienia, właściwe zabiegi agrotechniczne i melioracyjne. • Modernizacja urządzeń wodnych melioracji podstawowych poprzez udraż-

	<p>nianie rzek i kanałów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa, przebudowa i modernizacja melioracji szczegółowych.
<p><i>Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego wód</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zagwarantowanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej • Realizacja inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i/lub oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji zbiorczej • Zapewnienie wszystkim mieszkańcom odpowiedniej jakości wody do picia • Ograniczanie wpływu zanieczyszczeń obszarowych i ścieków deszczowych na wody powierzchniowe • Realizacja założeń Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w gospodarce rolnej • Minimalizacja strat wody na przesyle wody wodociągowej, • Budowa oczyszczalni przydomowych, gdzie z przyczyn ekonomicznych i technicznych nie jest możliwa budowa zbiorczych systemów odprowadzania ścieków, a warunki geologiczne pozwalają na budowę oczyszczalni przydomowych, • Prowadzenie kontroli eksploatacji zbiorników bezodpływowych i ich likwidacja w przypadku podłączenia się do kanalizacji zbiorczej, • Kontrola miejsc nielegalnego odprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.
<p><i>Poprawa i ochrona jakości powietrza, poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja lub modernizacja źródeł „niskiej emisji” (indywidualnych węglowych systemów grzewczych, lokalnych kotłowni opalanych węglem), w tym podłączanie nowych odbiorców do sieci c.o. • Prowadzenie systemu wsparcia finansowego dla właścicieli mieszkań zmieniających system ogrzewania na proekologiczny, • Termomodernizacja budynków, • Poprawa funkcjonowania infrastruktury drogowej (budowa obejść, modernizacja dróg) oraz poprawa płynności ruchu, • Opracowanie i realizacja Programu ograniczania niskiej emisji, • Wdrażanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku (BAT).
<p><i>Minimalizacja ryzyka skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w razie ich wystąpienia</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola zakładów przemysłowych zlokalizowanych w pobliżu jednostek osadniczych, których działalność ujemnie wpływa na środowisko. • Bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych, w tym minimalizacja transportu substancji niebezpiecznych przez obszary zamieszkałe. • Eliminowanie i zmniejszanie negatywnych skutków dla mieszkańców i środowiska z tytułu poważnych awarii przemysłowych • Wykreowanie właściwych zachowań mieszkańców w sytuacji wystąpienia awarii przemysłowej lub zagrożenia w wyniku transportu materiałów niebezpiecznych, • Wspieranie Jednostek Ratowniczo – Gaśniczych w wyposażeniu w specjalistyczny sprzęt ratownictwa technicznego • Współpraca z Republiką Czeską w zakresie zapobiegania awariom
<p><i>Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona przed hałasem komunikacyjnym, • Realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny (budowa obwodnic, modernizacja szlaków komunikacyjnych, budowa ekranów akustycznych, rewitalizacja odcinków linii kolejowych itp.), • Ograniczenie hałasu przemysłowego, • Zachowanie wymaganych przepisami prawa standardów klimatu akustycznego, • Opracowanie map akustycznych dla terenów poza aglomeracjami znajdującymi się w zasięgu oddziaływania dróg, po których przejeżdża ponad 3 mln pojazdów rocznie (czyli 8219 poj/dobę),

	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie.
<i>Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja badań, które pozwolą na ocenę skali zagrożenia polami elektromagnetycznymi oraz poszerzenie wiedzy na temat stopnia ich oddziaływania. • Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi. • Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych.
<i>Racjonalna gospodarka odpadami</i>	<ul style="list-style-type: none"> • minimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania, • objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców, • redukcja w odpadach kierowanych na składowiska zawartości składników ulegających biodegradacji, • wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych,
<i>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju przez jednostki samorządu terytorialnego. • Wspieranie merytoryczne i finansowe działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej w szkołach, oraz promowanie aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży. • Współpraca samorządów z mediami regionalnymi i lokalnymi w zakresie prezentacji stanu środowiska i pozytywnych przykładów działań podejmowanych na rzecz jego ochrony. • Informowanie mieszkańców gminy o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony.

1.2. Informacje o zawartości Prognozy

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 ze zm.) i w związku z tym powinien:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami

na te elementy.

3) przedstawiać:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie gminy Gorzyce oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w gminie i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji Programu.

1.3. Powiązanie Prognozy z innymi dokumentami

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce oraz niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko są powiązane z innymi dokumentami o charakterze strategicznym, na poziomach krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

Podstawowym i najważniejszym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP). Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska Polityka opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach strategicznych oraz programach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska (art. 17). Należy podkreślić, że cele i obszary priorytetowe wytyczone w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce są zbieżne z celami Polityki Ekologicznej Państwa.

Cele główne i szczegółowe oraz poszczególne zadania realizacyjne przyjęte w projekcie POŚ dla Gminy Gorzyce zostały zaplanowane z uwzględnieniem wytycznych i kierunków działań zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018. Treści zawarte w tym dokumencie są z kolei zbieżne z aktualną PEP, Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014 oraz innymi dokumentami planistycznymi na tym poziomie.

Podczas prac nad Programem ochrony środowiska uwzględniono również ustalenia i wytyczne

zawarte w opracowaniach planistycznych na poziomie lokalnym określających wizję i kierunek rozwoju dla gminy Gorzyce, m. in. w Strategii rozwoju Gminy Gorzyce do 2015 r.

1.4. Ocena zgodności Projektu Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym

1.4.1. Polityka Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Na najbardziej ogólnym poziomie zostały w nim określone następujące priorytetowe pola aktywności:

- zmiany klimatu;
- przyroda i różnorodność biologiczna;
- środowisko i zdrowie;
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

System prawny Unii Europejskiej obejmuje szeroki zestaw przepisów z zakresu ochrony środowiska, których realizacja, w związku z trwającym procesem dostosowywania się Polski do wymogów unijnych, powinna także być traktowana jako priorytet. O ile VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego, podobnie jak poprzednie programy, spełni rolę katalizatora dla działalności organizacyjnej i legislacyjnej Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, to proces harmonizacji polskiego prawa i standardów środowiskowych z regulacjami unijnymi trwa już wiele lat i będzie w przyszłości przebiegać w drodze dalszej implementacji zapisów dyrektyw Unii Europejskiej. Najpoważniejsze konsekwencje dziś i w przyszłości dla ochrony środowiska, ale i dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych, samorządów, administracji mają dyrektywy odnoszące się do:

- standardów emisji SO_2 , NO_x , pyłów zawieszonych i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub unieszkodliwiania odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, m. in. utworzenia europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Traktat Akcesyjny nawiązuje do priorytetów polityki środowiskowej Unii Europejskiej, ale w wielu przypadkach wykracza poza ten zakres. W dziedzinie zrównoważonego wykorzystania surowców, podstawowym problemem w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę jest mała dostępność wody o dobrej jakości. Perspektywnym zagrożeniem mogą natomiast stać się zjawiska o charakterze globalnym, z możliwym, wpływem zmian klimatycznych na dyspozycyjność zasobów wodnych. Zużycie nośników energii obniża się, lecz nie uda się osiągnąć wzrostu gospodarczego bez przyrostu zużycia energii.

W odniesieniu do priorytetu dotyczącego różnorodności biologicznej będzie rosł nacisk na zwiększoną ochroną obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000. Przewiduje się konieczność ochrony obszarów wodno-błotnych oraz skutecznej rekultywacji terenów zdegradowanych. W przypadku priorytetu dotyczącego wpływu

środowiska na zdrowie konieczne będzie dostosowanie emisji zanieczyszczeń powietrza do ostrych limitów emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu, amoniaku i pyłu zawieszonoego z obiektów energetycznych, przemysłu i transportu drogowego. Konieczne będzie przestrzeganie limitów emisyjnych gazów cieplarnianych oraz węglowodorów z przeładunków paliw płynnych. Ze względu na wpływ zasobów wodnych na równowagę rozwoju, zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych należy uwzględnić wymagania związane z wdrażaniem ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej.

1.4.2. Polityka Ekologiczna Państwa

Cele i zadania dotyczące ochrony środowiska i gospodarki odpadami, wskazujące z reguły na konieczność zmniejszenia presji na środowisko, zawarte są w szeregu krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, obejmujących szeroko rozumiane kwestie planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego. Najważniejszym dokumentem, z którym musi być zgodna Aktualizacja Programu jest Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 (M.P. z 2009 r., Nr 34, poz. 501).

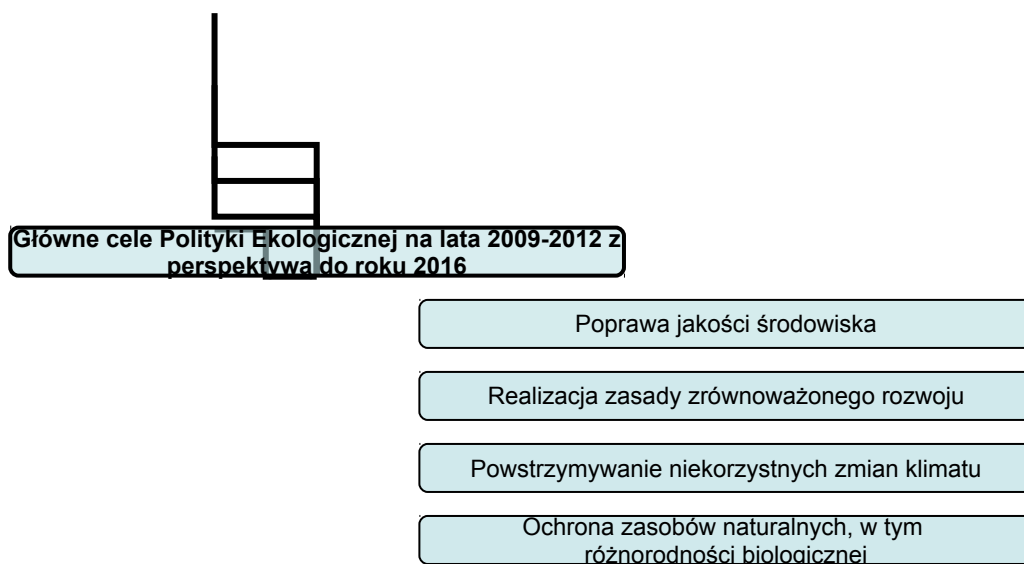
Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 bierze pod uwagę zobowiązania wynikające z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Przy jej opracowywaniu uwzględniono nie tylko strategiczne i programowe dokumenty rządu Rzeczypospolitej Polskiej, ale także Wspólnoty Europejskiej. Polska Polityka Ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju.

Cele pośrednie, to przede wszystkim nacisk na ochronę powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, a przede wszystkim spełnianie standardów określonych przez UE w tym temacie. Dla terenów, które ich nie spełniają muszą zostać opracowane i wykonane programy naprawcze. Polska powinna także położyć duży nacisk na promocję energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii (OZE), a także modernizację już istniejącego przemysłu energetycznego.

Wypełnianie założeń Polityki Ekologicznej stało się bodźcem do powołania nowych organów – Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnych dyrektorów ochrony środowiska. Jest to krok mający na celu uprościć i przyspieszyć procedury środowiskowe.

Priorytetem jest weryfikacja listy obszarów NATURA 2000, jak również kontynuacja zalesień i zadrzewień w celu tworzenia korytarzy ekologicznych łączących kompleksy leśne. Ma to ogromne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej fauny i flory. Wszystkie państwa, w tym także Polska, muszą pamiętać o racjonalnym gospodarowaniu zasobami naturalnymi, w szczególności wodą. Polityka Ekologiczna kładzie nacisk na racjonalne korzystanie z zasobów geologicznych i poprawę gospodarki odpadami, zwłaszcza komunalnymi. Gospodarowanie pieniędzmi pozyskanymi z Unii Europejskiej powinno być bardziej efektywne i w dużej mierze skupić się na wyposażaniu kolejnych aglomeracji w oczyszczalnie ścieków i systemy wodno-kanalizacyjne.

Polityka Ekologiczna kładzie też duży nacisk na podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą - „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Polska powinna zadbać również o opracowanie ryzyka powodziowego, ochronę gleb, rekultywację terenów zdegradowanych i ochronę przed hałasem.

Rysunek 1 Główne cele Polityki Ekologicznej Państwa (Źródło: opracowanie własne)

1.4.3. Dokumenty regionalne

Do najważniejszych dokumentów z jakimi spójny musi być Program ochrony środowiska na poziomie lokalnym zaliczyć należy:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018;
- Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Wodzisławskiego 2008 – 2015,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018,
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego 2014.

1.4.4. Priorytety wyznaczone w programach szczebla wyższego

Cele w zakresie ochrony środowiska wyznaczone w Programie ochrony środowiska muszą pozostawać w ścisłej korelacji z priorytetami wyznaczonymi w programach ochrony środowiska na szczeblu wyższym, w tym przypadku z Programem Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018, oraz Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Wodzisławskiego. Cele wynikające z Programu wojewódzkiego i powiatowego:

Program Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018		Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wodzisławskiego
Cele	Cel długoterminowy do roku 2018	Kierunki ochrony środowiska w powiecie wodzisławskim
Powietrze atmosferyczne	Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczenie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	Ochrona powietrza
Zasoby wodne	Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania	Ochrona wód
Gospodarka odpadami	Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów	Gospodarka odpadami
Ochrona Przyrody	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności	Ochrona przyrody
Tereny przemysłowe	Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno - ekonomicznymi	-
Hałas	Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców województwa śląskiego i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów	Ochrona przed hałasem
Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii przemysłowych	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	-
Zasoby naturalne	Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi	Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych
Gleby użytkowane rolniczo	Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych	Ochrona powierzchni ziemi i gleby
-	-	Edukacja ekologiczna

W każdym z powyższych dokumentów znajduje się szereg zapisów, które były bazą dla potrzeb niniejszego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce. Ze względu na różnorodność

tematyki i mnogość zapisów, stosowne odniesienia poczyniono w konkretnych miejscach niniejszego dokumentu.

Cele ochrony środowiska i inne problemy środowiska zostały uwzględnione w zaplanowanych do realizacji zadaniach programu. Zakładać należy, że skuteczna realizacja zadań określonych w programie pozwoli na skuteczne osiąganie celów ochrony środowiska. Realizacja zadań programu będzie skutkować między innymi: poprawą stanu powietrza atmosferycznego, gleb, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,

1.5. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

W Prognozie analizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach Programu na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Do opracowania prognozy wykorzystano dane pozyskane z następujących instytucji:

- Urząd Gminy Gorzyce,
- Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim,
- Nadleśnictwo Rybnik,
- Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział w Katowicach,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Wodzisławiu Śląskim,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach (WIOŚ),
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Państwowy Instytut Geologiczny (IKAR, MIDAS),
- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (GEOPORTAL),
- Główny Urząd Statystyczny (GUS),
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW).

1.6. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar gminy, wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń programu ochrony środowiska. Jest zatem oczywiste, że obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Monitoring ten – ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych – powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z postępów realizacji ustaleń prawa ochrony środowiska powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska, co najmniej w cyklu dwuletnim, w postaci raportów.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia Aktualizacji w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Realizacja założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce to poprawa stanu

środowiska gminy. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji założeń Programu.

Ponadto zgodnie z art. 18 ustawy POŚ organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie gminy.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie Prawo ochrony środowiska, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu.

Wdrażanie programu ochrony środowiska powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji programu.

Dla prawidłowego przebiegu monitoringu realizacji celów i zadań Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce niezbędna jest okresowa wymiana informacji, dotycząca stanu środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

Monitoring obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące jakości środowiska. Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania konkretnych celów POŚ.

W poniższej tabeli zaproponowano istotne wskaźniki, przyjmując że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

Tabela 2 Wskaźniki monitorowania Programu

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	
Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko			
		2007	2011
1	Jakość wód powierzchniowych: Stan/ potencjał ekologiczny	b.d.	Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków - słaby Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia - słaby
2	Jakość wód podziemnych: Klasa jakości w punkcie pomiarowym Rudyszwałd	IV	IV

3	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dam ³)	590,8	653,5
4	Ilość wody zużywanej w gospodarstwach domowych na 1 osobę w roku (m ³)	20,8	21,9
5	Udział ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków oczyszczonych	100	100
6	% mieszkańców korzystających z wodociągów	100	100
7	% mieszkańców korzystających z kanalizacji	b.d.	b.d.
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	580	2410
9	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,14	0,55
10	Ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych w kg /1 mieszkańca w roku	b.d.	130,31
11	Udział odpadów komunalnych pozyskiwanych ze zbiórki selektywnej [%]	b.d.	19,78
12	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (Mg/rok)	b.d.	31,752
13	Ilość emitorów pól elektromagnetycznych	4	4
14	Wskaźnik lesistości (%)	12,7	12,9
15	Nakłady na ochronę środowiska i gospodarkę wodną (tys. zł)	b.d.	b.d.
16	Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki powinny być co dwa lata weryfikowane i podawane w Raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Za prowadzenie większości z nich odpowiedzialne będzie gmina, która ze swoich gminnych rejestrów i ewidencji powinna wyodrębnić odpowiednie wskaźniki.

Istniejący stan środowiska w gminie Gorzyce

2.1. Ogólna charakterystyka gminy Gorzyce

Gmina Gorzyce jest usytuowana w południowej części województwa śląskiego przy granicy z Republiką Czeską. Jest największą terytorialnie gminą powiatu wodzisławskiego (64,47 km²). Gminę zamieszkuje blisko 20 tys. mieszkańców. W skład gminy Gorzyce wchodzi 12 sołectw. Są to: Bełznica, Bluszczów, Czyżowice, Gorzyce, Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Odra, Olza, Osiny, Rogów, Turza Śląska i Uchylsko. Liczne akwenty wodne i kompleksy leśne powodują, że gmina stanowi część tzw. „Zielonego Śląska”, zaś zasoby naturalne stanowią poważny potencjał dla rozwoju turystyki. Jej mocną stroną jest dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, a położenie w pobliżu miast - Wodzisławia Śląskiego, Rybnika, Jastrzębia Zdroju i Raciborza - sprawia, że jest to atrakcyjne miejsce również dla prowadzenia działalności gospodarczej.

Podstawą do intensywnej współpracy transgranicznej są podpisane umowy międzynarodowe z czeską gminą Lutynia Dolna, z miastem Bogumin oraz współpraca z Ostravą Svinov i Czeską Ostravą. Na bazie współpracy kulturalnej i gospodarczej udało się zorganizować kilka wspólnych przedsięwzięć. W ostatnim czasie intensywnie rozwija się także współpraca ze słowacką gminą Stara Bystrica oraz z Kamieńcem Podolskim na Ukrainie.

Pod koniec 2012 r. na terenie gminy Gorzyce mieszkało 20 398 osób, z czego ponad 50,80% ludności gminy stanowiły kobiety. Ludność gminy Gorzyce stanowiła 19,79% mieszkańców powiatu wodzisławskiego. W stosunku do 2008 r. liczba ludności wzrosła o 2,09%.

Tabela 3 Stan i zmiany liczby ludności gminy Gorzyce w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012*
Mężczyźni	9821	9898	10065	10164	10036
Kobiety	10159	10234	10300	10392	10362
Razem	19980	20132	20365	20556	20398

Źródło: opracowanie na podstawie danych z GUS, * - dane z Urzędu Gminy w Gorzycach

Zauważalne są niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej społeczeństwa gminy m.in. wzrost wskaźnika starzenia demograficznego oraz spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Obecnie atutem gminy jest duży udział osób w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej ludności.

Z danych GUS wynika, że w 2011 r. 19,7% ludności gminy znajdowała się w wieku przedprodukcyjnym, 63,5% w wieku produkcyjnym a 16,8% w wieku poprodukcyjnym. Z roku na rok spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, wzrasta natomiast liczba osób w pozostałych grupach wiekowych.

Obserwowanym na terenie Gminy Gorzyce procesem, jest dynamiczny rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Potwierdzeniem tego zjawiska jest liczba osób prowadzących działalność gospodarczą, wynosząca 909 podmiotów gospodarczych (stan na 20.02.2013 r.). Władze gminy Gorzyce od kilku lat podejmują intensywne działania w celu stworzenia optymalnych warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Dużym osiągnięciem było utworzenie strefy przemysłowej w Czyżowicach oraz budowa kolejnej - w Gorzyczkach (w sąsiedztwie autostrady A-1).

W 2011 roku na terenie gminy Gorzyce w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1325 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 33 to podmioty sektora publicznego, a 1292 - podmioty sektora prywatnego. W porównaniu do roku 2008 zanotowano 4,25% wzrost przedsiębiorczości.

Pośród wszystkich mieszkańców pracujących w gospodarce narodowej, najwięcej zatrudnionych jest w handlu hurtowym i detalicznym, oraz naprawie pojazdów samochodowych, którzy stanowią 26,4%. Drugą najbardziej liczną sekcją jest budownictwo – 17,6%, a następnie Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 12,0%.

2.2. Infrastruktura inżyniersko-techniczna

2.2.1. Infrastruktura transportowa

Gmina Gorzyce posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 78, fragment autostrady A1, oraz sieć dróg powiatowych, które wymieniono i scharakteryzowano w poniższej tabeli.

Tabela 4 Drogi powiatowe przebiegające przez teren gminy Gorzyce

Nr drogi	Nazwa drogi	Przebieg	Długość [m]
3512 S	Raciborska	Bluszczów- Rogów - Belsznica - Gorzyce	6423
5016 S	Wyzwolenia	Rogów	2569
5017 S	Nowa	Czyżowice	1443
5021 S	Mszańska	Turza Śl.	1373
5022 S	Piaskowa - Gorzycka - Wodzisławska	Gorzyce - Czyżowice	4664
5037 S	Raciborska	Gorzyczki	3380
5044 S	Czyżowicka - Wodzisławska	Rogów - Czyżowice	4273

	- Rogowska		
5047 S	Wodzisławska	Turza Śl	3301
5048 S	Ogrodowa - Wiejska - Dworcowa - Droga wzdłuż polderu Buków	Gorzyce - Uchylsko - Olza - Odra - Bluszczów	13 338
5049 S	Wiejska	Gorzyczki	2867
5055 S	Powstańców Śląskich - Dworcowa - Kamińska	Bluszczów	2296
5056 S	Sportowa - Rogowiec - Wiejska	Rogów - Bluszczów	1737
	Razem		47 664

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zarządu Dróg w Wodzisławiu Śląskim

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 158 relacji Katowice – Chałupki – Bohumin. Na całym swoim przebiegu biegnie niemalże równoległe do drogi krajowej nr 78, którą kilkakrotnie przecina. Na odcinku Wodzisław Śląski – Chałupki odbywa się wyłącznie ruch towarowy. W najbliższych latach PKP planuje modernizację tej linii.

2.2.2. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Na terenie gminy Gorzyce istnieje obecnie kilka ujęć wód podziemnych.¹ Ujęcia te są zarządzane przez Spółkę Wodociągową w Turzy Śl. Obejmuje ona swoim obszarem działania znaczną część miejscowości Turza Śl.

Sieć wodociągowa jest rozbudowana w pełnym zakresie. Zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę objęci są wszyscy mieszkańcy gminy Gorzyce (ok. 100%). Poniżej znajduje się charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2008 – 2012.

Tabela 5 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Gorzyce w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Długość czynnej sieci wodociągowej [km]	161,4	159,5	160,0	161,7	163,38
Ilość przyłączy wodociągowych [szt]	4755	4783	4841	4896	4959

Źródło: GUS oraz Urząd Gminy w Gorzycach

Na podstawie powyższej tabeli można zauważyć, że ilość powstających odcinków sieci wodociągowej z roku na rok rośnie. W 2012 r. powstało 1,03 km sieci, oraz 62 przyłącza do sieci. W przeciągu pięciu ostatnich analizowanych lat, na terenie gminy powstało ponad 200 przyłączy wodociągowych, co związane jest z intensywnym rozwojem mieszkalnictwa w gminie Gorzyce. Uzbieranie nowych terenów ma na celu umożliwienie powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej i budynków działalności gospodarczej. Inwestycje w tym zakresie są koordynowane z dokumentami planistycznymi gminy Gorzyce i zamierzeniami inwestorów.

2.2.3. Infrastruktura dotycząca sieci kanalizacyjnej

Całkowita długość sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami na terenie gminy Gorzyce wynosi ok. 89,04 km(stan na 31.12.2012 r.). Do sieci podłączonych jest obecnie 1153 odbiorców.

Pozostała ilość ścieków sanitarnych na terenie Gminy gromadzona jest w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożona wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków „KAR-

¹

KOSZKA” PWiK Sp. z o.o w Wodzisławiu Śląskim, oraz Oczyszczalni Ścieków w Bełżnicy. Na terenie gminy funkcjonują również indywidualne oczyszczalnie ścieków, których liczna wynosi 27 (stan na 31.12.2012 r.).

Tabela 6 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Gorzyce

	2008	2009	2010	2011	2012
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	35,1	38,2	41,2	77,3	89,04
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	340	340	505	761	1153

Źródło: GUS oraz Urząd Gminy w Gorzycach

Na podstawie powyższej tabeli można wywnioskować, że na terenie gminy Gorzyce zachodzi dynamiczny rozwój w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej. W przeciągu pięciu ostatnich analizowanych lat nastąpił wzrost długości sieci kanalizacyjnej aż o 153,7%. Natomiast liczba połączeń aż o 239,1%. Tylko w roku 2012 wykonano przyłączenia do 304 budynków.

2.2.4. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w gaz ziemny

Część gminy Gorzyce przynależy do strefy dystrybucyjnej gazu „Rybnik Gorzyce”. Strefa obejmuje odbiorców przyłączonych do sieci średniego ciśnienia na obszarze sołectw: Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Bełżnica, Osiny i Rogów Gorzyce.

Operatorem oraz właścicielem sieci gazowej niskiego oraz średniego ciśnienia na terenie Gminy Gorzyce jest Górnośląska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. w Zabrze. Obrotem gazu ziemnego zajmuje się spółka Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA – Górnośląski Oddział Obrotu Gazem w Zabrze.

Przez teren gminy przebiega przesyłowa sieć gazowa wysokoprężna relacji Oświęcim - Radlin (odgałęzienie Godów, odgałęzienie do stacji gazowej pierwszego stopnia w Gorzycach), eksploatowana przez Operatora Gazociągów przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach. Dla sieci gazowych wysokiego ciśnienia obowiązują strefy ograniczonego użytkowania, wielkość tych stref określają przepisy odrębne. Gazociąg charakteryzuje się następującymi parametrami:

- ciśnienie nominalne gazu - 2,5 [MPa],
- DN: 300/200/150 mm, na terenie Gminy tylko DN 150,
- rok budowy - 1993/2010 - gdzie rok 2010 dotyczy przekładki gazociągu DN150 pod autostradą A1.

Paliwo gazowe do odbiorców w Gminie Gorzyce dostarczane jest poprzez sieć rozdzielczą średniego ciśnienia zasilaną ze stacji redukcyjno – pomiarowej pierwszego stopnia, w Gorzycach, przy ul. Kopalnianej, o przepustowości nominalnej $Q=6000 \text{ nm}^3/\text{h}$. Wykorzystywana obecnie przepustowość to 25% przepustowości nominalnej.²

Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosi 59,337 km i w stosunku do roku 2007 długość sieci wzrosła o 3,5%. W 2011 r. było 320 odbiorców gazu. Odbiorcy ogrzewający mieszkania gazem stanowili 48,4% wszystkich odbiorców. Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej, zwłaszcza w nowych budynkach.

2.2.5. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w energię ciepłą

² „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gorzyce”

W Gminie Gorzyce nie funkcjonuje typowy scentralizowany system ciepłowniczy. Budynki mieszkalne w gminie zasilane są głównie z przydomowych kotłowni indywidualnych.

Podstawowym nośnikiem energii wykorzystywanym w gminie do celów grzewczych są paliwa stałe, głównie węglowe i drewno, następnie olej i gaz płynny oraz w niewielkim stopniu energia elektryczna. Struktura zużycia paliwa do celów grzewczych wynika z kilku elementów, przede wszystkim paliwa stałe są paliwami najtańszymi i dostępnymi na obszarze całej gminy.

Gmina Gorzyce opracowała pierwszy „Program Ograniczenia Niskiej Emisji w Gminie Gorzyce” w 2009 r. Program ten został uchwalony przez Radę Gminy Gorzyce.

W Programie przewidziano wymianę pieców węglowych i tradycyjnych kotłów węglowych na bardziej sprawne kotły proekologiczne. Obecnie gmina kontynuuje swoje działania na rzecz wymiany kotłów na bardziej proekologiczne źródła. Wśród przedsięwzięć znajduje się również modernizacji instalacji wytwarzania ciepłej wody użytkowej poprzez montaż instalacji solarnej.

2.2.6. Charakterystyka zaopatrzenia gminy w energię elektryczną

Koncesję na obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na omawianym terenie posiada spółka Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach.

W układzie normalnym zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie gminy Gorzyce odbywa się na średnim napięciu 20 kV liniami napowietrznymi i kablowymi oraz sieciami niskiego napięcia, zasilanymi ze stacji elektroenergetycznej WN/SN zlokalizowanych poza terenem gminy. Są to:

- stacja 110/20 kV Wodzisław (WOD),
- stacja 110/20/6 kV Jodłownik (JDW).

Obie stacje zlokalizowane są na terenie miasta Wodzisław Śląski.

Sieć elektroenergetyczna 110 kV (napowietrzna) łącząca stacje WN/SN obsługiwana jest przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach i pracuje w układzie zamkniętym. W związku z czym, w przypadkach awaryjnych istnieje możliwość wzajemnego połączenia stacji WN/SN.

Ponadto istnieją również powiązania sieci na średnim napięciu między stacjami transformatorowymi, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od układu awaryjnego sieci.

Na terenie Gminy Gorzyce zlokalizowane są także:

- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN) 20 kV,
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nN),
- linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego niskiego napięcia (nN),
- stacje transformatorowe SN/nN.

Ponadto na terenie gminy zlokalizowana jest również linia napowietrzna najwyższych napięć (NN) 400 kV relacji Dobrzeń - Albrechcice, Wielopole - Noszowice, których właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator S.A.³

W poniższej tabeli zestawiono długości linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN będących własnością TD GZE zlokalizowanych na terenie Gminy Gorzyce.

Tabela 7 Zestawienie długości linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN będących własnością TD GZE zlokalizowanych na terenie gminy Gorzyce

Wyszczególnienie	Długość sieci [km]
Linie napowietrzne niskiego napięcia (nN do 1 kV)	255,53

³ „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gorzyce”

Linie kablowe niskiego napięcia (nN do 1 kV)	44,42
Linie napowietrzne niskiego napięcia oświetlenia ulicznego	120,94
Linie kablowe niskiego napięcia oświetlenia ulicznego	6,88
Linie napowietrzne średniego napięcia (SN)	83,98
Linie kablowe średniego napięcia (SN)	2,05
Linie napowietrzne wysokiego napięcia (WN)	0,00
Linie kablowe wysokiego napięcia (WN)	0,00
Ogółem	513,79

Źródło: „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gorzyce”

2.3. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne powstają przede wszystkim w gospodarstwach domowych oraz w obiektach infrastruktury, takich jak: handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, szkolnictwo, targowiska, zakłady produkcyjne w części socjalnej i inne.

Główny strumień odpadów komunalnych stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, które pod względem składu morfologicznego często zawierają różne rodzaje odpadów niebezpiecznych. W 2012 r. z terenu gminy Gorzyce zebrano 1198,16 Mg odpadów komunalnych zmieszanych.

Według danych Urzędu, 76,07% mieszkańców gminy objętych jest zorganizowaną zbiórką odpadów, natomiast ok. 100% objętych jest selektywną zbiórką odpadów.

Ogólna ilość odpadów zebranych, odzyskanych i unieszkodliwionych na terenie gminy Gorzyce w latach 2011-2012 wyniosła odpowiednio:

Tabela 8 Ilość odpadów zebranych, odzyskanych i unieszkodliwionych

Kod odpadu	Kody odebrane /zebrane		Odzysk		Unieszkodliwianie	
	Masa Mg		Masa Mg		Masa Mg	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
150102	100,49	125,03	96,21	121,42	4,28	3,61
150107	356,35	338,26	351,28	334,69	5,07	3,57
150104	45,56	40,54	45,56	40,54	0,00	0,00
200301	2658,10	1198,16	0,00	0,00	2658,10	1198,16

Zbiórka odpadów opakowaniowych, takich jak opakowania z tworzyw sztucznych (150102), metali (150104) i ze szkła (150107) prowadzona jest w systemie workowym i pojemnikowym. Selektywnie zbierane są również odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory.

Na terenie gminy Gorzyce selektywnie zbierane są następujące odpady:

- Odpady opakowaniowe, szkło, papier, metal – zbiórka prowadzona jest w workach na terenie zabudowy jednorodzinnej, w pojemnikach typu „dzwon” na terenie zabudowy wielorodzinnej, w pojemnikach lub kontenerach u podmiotów gospodarczych.
- Zużyte baterie – w obiektach użyteczności publicznej (placówki oświatowe, placówki

handlowe, urzędy, itp.) odpady przekazywane są do zakładu przetwarzania zużytych baterii i akumulatorów. Poniżej znajduje się wykaz miejsc obioru i punktów zbierania zużytych baterii i akumulatorów prowadzony przez Marszałka Województwa Śląskiego.

- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – zbiórka odbywa się dwa razy do roku poprzez: odbiór w ramach zbiórki odpadów wielkogabarytowych,
- Przeteterminowane leki – zbiórka prowadzona jest w specjalnych pojemnikach, które znajdują się w aptekach. Odbiór przeteterminowanych leków odbywa się na zgłoszenie, a następnie przekazywane są do unieszkodliwiania.
- Zużyte opony – sposób odbioru: od 2012 r. Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy organizuje bezpłatną zbiórkę opon od mieszkańców gminy.

Zbiórka odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie gminy przez specjalistyczne firmy posiadające zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zajmują się one przede wszystkim opróżnianiem pojemników służących zbiorce odpadów zmieszanych, a także prowadzą działalność w zakresie zbiórki selektywnej „u źródła” z wykorzystaniem zestawów worków.

W związku ze zmianami w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy powstanie Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gorzycach przy ulicy Bogumińskiej 13, w którym bezpłatnie będzie istniała możliwość oddania „nadwyżki” selektywnie zebranych odpadów komunalnych. Otwarcie punktu zostało zaplanowane na 01.07.2013 r.

Na terenie gminy funkcjonują cztery instalacje do odzysku odpadów:

a) „BRUK” Sp. z o.o. z siedzibą w Czyżowicach przy ul. Nowej 28G, na prowadzenie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne w Czyżowicach przy ul. Nowej 28G na działkach gruntowych o numerach 706/39 i 744/39 (gmina Gorzyce, obręb Czyżowice, ark. mapy 2) w instalacji złożonej z węzłów betoniarskich oraz zbiorników magazynowych,

b) odzysk odpadów w Czyżowicach przy ul. Polnej 41 w gminie Gorzyce (nieruchomość o numerach działek 738/216 i 935/216) przez POLITAN Spółka Jawna Bogdan i Rafał Tannenberg w Czyżowicach, odzysk odpadów innych niż niebezpieczne o kodzie 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych do celów produkcyjnych,

c) Firmą handlobud Tadeusz Wojciechowski z siedzibą w Wodzisławiu Śl. przy ul. Wolności 85B, na prowadzenie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne w Gorzycach przy ul. Mickiewicza 20 w instalacji służącej do wytwarzania budowlanych wyrobów betonowych,

d) Przedsiębiorstwo Prefabrykacji Górniczej „PREFROW” Sp. z o.o. z siedzibą w Rybniku przy ul. Wiejskiej 7, na prowadzenie odzysku odpadów innych niż niebezpieczne na terenie Zakładu Produkcyjnego „Gorzycy” w Gorzyczkach przy ul. Leśnej 47 na działce gruntowej o numerze 1727/96 (obwód Gorzyczki, k.m. 1), w instalacji służącej do produkcji masy betonowej i wyrobów betonowych.

2.3.1. Projektowany system gospodarki odpadami

Dnia 1 lipca 2011 r. nowelizowano ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2012. poz 361 j.t.z późn. zm.). W świetle zmian w ustawie, mieszkańcy nie będą już zobowiązani do samodzielnego zawierania umów z firmami odbierającymi odpady. Tym samym to gminy będą przeprowadzały przetargi na odbiór odpadów, jak i również gospodarowały środkami, które będą pobierane od mieszkańców za odpady. Gminy będą mogły również egzekwować od firm odpowiednią jakość usług. Ustawa weszła w życie z początkiem 2012 r., jednakże z określonymi okresami przejściowymi dla poszczególnych rozwiązań.

Znowelizowane przepisy odnoszące się do tworzenia systemów organizacyjno-prawnych w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zakładają, że powinny być one dwuszczeblowe. Na poziomie województwa zostały skonstruowane regiony gospodarki odpadami komunalnymi, zaś na szczeblu gminy zostanie zbudowany system w ramach regionu, do którego została ona przyporządkowana. Gmina Gorzyce została przypisana do Regionu III.

Do 31 stycznia 2012 r. rady gmin miały obowiązek przyjąć uchwały wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie. Rada Gminy Gorzyce podjęła

uchwały:

- NR XXIII/185/12 Z DNIA 27.09.2012 sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowy i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Gorzyce,
- NR XXIV/192/12 Z DNIA 29.10.2012 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Gorzyce,
- - NR XXIV/193/12 Z DNIA 29.10.2012 w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami,
- NR XXIV/196/12 Z DNIA 29.10.2012 w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- NR XXIV/197/12 Z DNIA 29.10.2012 w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/185/12 Rady Gminy Gorzyce w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Gorzyce,
- NR XXVI/224/12 Z DNIA 20.12.2012 w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie Gminy Gorzyce,
- NR XXVI/225/12 Z DNIA 20.12.2012 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- NR XXVI/226/12 Z DNIA 20.12.2012 w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

2.4. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy oprócz jednego pomnika przyrody, nie zlokalizowano innych form ochrony przyrody. Pomnikiem przyrody ustanowiono głaz narzutowy w miejscowości Czyżowice, przy ul. Gorzyckiej 39. Podstawą prawną jest Rozporządzenie nr 35/98 Wojewody Katowickiego z dnia 07.12.1998 r. - (Dz. Urz. Nr 37 poz. 595).

Gmina Gorzyce graniczy jednak od strony północnej z Obszarem Natura 2000 „Stary Wielikąt i Las Tworkowski”, natomiast od strony południowej, na terenie Czech z Obszarem „Graniczny Meander Odry”. Również w sąsiadującej gminie Krzyżanowice znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu „Meandry Rzeki Odry”, którego celem ochrony jest nieuregulowany odcinek rzeki Odry cenny ze względów przyrodniczo – krajobrazowych.

2.4.1. Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W celu ochrony ostoi i stanowisk roślin lub grzybów objętych ochroną gatunkową lub ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być także ustalone strefy ochrony.

Przykładem ochrony gatunkowej jest Jerzyk (*Apus apus*), który objęty jest ochroną ścisłą na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr. 92, poz. 880, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237).

Zgodnie z art. 52 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, uszczegółowionym § 7 pkt 2 ww.

rozporządzenia, zezwala się na usuwanie od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne. Wszelkie prace ograniczające dostęp jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy traktować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. W okresie całego roku czynności te są zakazane wobec gatunków objętych ochroną ścisłą i zgodnie z art. 56 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody zezwolenie na ich przeprowadzenie wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska na obszarze swojego działania, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt.

Zakaz niszczenia schronień dziko występujących ptaków dotyczy m.in. jerzyka gnieźdzącego się w szczelinach skalnych, dziuplach, ale przede wszystkim w stropodachach budynków mieszkalnych. Z tego względu prace związane z termomodernizacją budynków powinny być prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby i biologię jerzyka.

Jeżeli prace termomodernizacyjne będą prowadzone w sezonie lęgowym jerzyka, co niewątpliwie powoduje płoszenie osobników tego gatunku, to przed przystąpieniem do tych prac inwestor powinien zwrócić się z wnioskiem do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na umyślne płoszenie i niepokojenie osobników jerzyka.

Przed rozpoczęciem prac remontowych, termomodernizacyjnych zarządca budynku powinien zlecić doświadczonemu ornitologowi inwentaryzację przyrodniczą w zakresie występowania ptaków gatunków chronionych, w celu uniknięcia nieumyślnego zniszczenia schronienia jerzyka podczas prac budowlanych. W sytuacji, gdy zniszczenie schronienia jerzyka podczas prac budowlanych jest konieczne, należy zwrócić się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie stosownego zezwolenia oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe. Podczas remontu czy termomodernizacji budynku należy zawieszać budki lęgowe dla tych ptaków w miejscach, gdzie dotychczas miały one swoje lęgi.

Za niszczenie siedliska jerzyków uznać można również montowanie kratki w otworach wentylacyjnych budynków, uniemożliwiając tym samym ptakom powrót do miejsc lęgowych, z których korzystały w poprzednich latach. Inwestor winien zapewnić jerzykom budki lęgowe w przypadku, gdy montowanie takich kratki jest niezbędne. Otwory stanowiące siedliska jerzyków po przeprowadzonej termomodernizacji powinny zachować chropowate krawędzie, co znacznie ułatwi ptakom wlatywanie do nich. Wymienione działania mają zapobiec zmniejszeniu się arealu występowania ptaków tego gatunku.⁴

2.4.2. Inne obszary cenne przyrodniczo

Do terenów zieleni urządzonej zaliczane są również cmentarze. Na terenie Gminy Gorzyce znajduje się siedem cmentarzy:

- Cmentarz komunalny przy Domu Pogrzebowym, 44-362 Rogów, ul. Parkowa,
- Cmentarz komunalny, 44-362 Rogów, ul. Lipowa i Raciborska, objęty strefą ochrony krajobrazu „SK”,
- Cmentarz parafialny, 44-350 Gorzyce (Osiny), ul. Kolejowa,
- Cmentarz parafialny, 44-362 Czyżowice, ul. Polna,
- Cmentarz parafialny, 44-350 Gorzyce, ul. Kościelna, objęty strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”
- Cmentarz parafialny, 44-353 Olza, ul. Szkolna, przy kościele parafialnym p.w. NMP Królowej Pokoju,
- Cmentarz parafialny, 44-351 Turza Śląska, ul. Tysiąclecia, objęty strefą ochrony ekspozycji „SE”.

⁴ Pismo Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Departamentu Ochrony Przyrody z dnia 14 kwietnia 2009 r., nr: DOPozgiz-4200/III-109/94/09/Is

2.5. Lasy i gospodarka leśna

Na terenie Gminy Gorzyce występują tereny leśne, z których największe skupisko znajduje się w środkowej części gminy pomiędzy Rogowem a Czyżowicami. Gmina Gorzyce jest jedyną gminą w obrębie Rybnickiego Okręgu Węglowego, której teren nie jest objęty wpływem szkód górniczych oraz nie jest zdegradowany lokalizacją zwałowisk czy hałd kopalnianych.

Lasy w gminie Gorzyce zajmują, wraz z gruntami leśnymi powierzchnię 844,9 ha i stanowią 12,9% jej obszaru. Obszary leśne na terenie gminy Gorzyce podlegają pod Nadleśnictwo Rybnik. W zarządzie Nadleśnictwa znajduje się 521,88 ha powierzchni gminy. W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w powierzchni lasów na terenie gminy Gorzyce.

Tabela 9 Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość na terenie gminy Gorzyce

Jednostka	2007			2011		
	Powierzchnia lasów [ha]	Lesistość [%]	Grunty leśne prywatne [ha]	Powierzchnia lasów [ha]	Lesistość [%]	Grunty leśne prywatne [ha]
Razem	831,9	12,7	248,7	844,9	12,9	248,5

Źródło: GUS

Wszystkie lasy Nadleśnictwa Rybnik, z niewielkimi wyjątkami, zostały zaliczone do lasów ochronnych, trwale uszkodzonych na skutek działalności przemysłu. Zgodnie z „Zasadami Hodowli Lasu” [ZHL 2003] naturalną funkcją lasów ochronnych jest ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazu naturalnego, wody przed zanieczyszczeniem, gleb przed erozją i osuwiskami, środowiska naturalnego przed: hałasem, wiatrem, zapyleniem, promieniowaniem, powodzią, przemieszczaniem się zanieczyszczeń. Dodatkowo „Zasady Hodowli Lasu” uwzględniają ochronę miejsc historycznych, ośrodków kultury i pełniących funkcje duchowe.

2.6. Zasoby naturalne występujące na terenie gminy

2.6.1. Wody powierzchniowe

Głównymi rzekami odwadniającymi region rybnicko – wodzisławski są: Odra, Olza, Leśnica, Łęgoń, ponadto Ruda z Nacyną oraz Bierawka (prawobrzeżny dopływ Odry). Na terenie gminy występuje gęsta sieć wodna. Wzdłuż południowej jej granicy przepływa rzeka Olza, wzdłuż zachodniej – rzeka Odra z jej rozlewiskami, przez Turzę Śląską przepływa Leśnica. Cały obszar poprzecinany jest gęsto potokami. Ponadto występuje znaczna ilość naturalnych i antropogenicznych jezior, często podzielonych gozlami. Ważną cechą hydrologiczną rzek są stoiny wód. Dwa przesilenia wiosenne i letnie są powodem gwałtownych wezbrań rzek, które mogą prowadzić do powodzi.

Odra jest największą rzeką odwadniającą obszar gminy Gorzyce i stanowi równocześnie zachodnią granicę z Powiatem Raciborskim. Wzdłuż południowej granicy gminy przepływa rzeka Olza, stanowiąca jednocześnie granicę polsko – czeską. Wschodnią część gminy odwadnia Leśnica. Cały obszar gminy jest gęsto poprzecinany potokami. Z których największy to Łęgoń

Zachodnia część gminy charakteryzuje się występowaniem znacznej ilości naturalnych i antropogenicznych jezior poprzedzielanych gozlami. Znajduje się tu szereg zbiorników, wykorzystywanych do celów hodowlanych.

Największe zbiorniki wód powierzchniowych znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie Odry. Są to przede wszystkim stawy hodowlane oraz zbiorniki w wyrobiskach pożwirowych.

Wykaz cieków przepływających przez obszar gminy, administrowanych przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach i RZGW Gliwice wraz z podaniem ich długości przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10 Wykaz cieków przepływających przez gminę Gorzyce

Lp	Nazwa cieku	Administrator odcinka	Długość ogółem [m]
1	Olza	RZGW Gliwice	5850
2	Odra z czego na odcinku 4480 m rzeka płynie w granicach zbiornika przeciwpowodziowego Polder Buków	RZGW Gliwice	5320
3	Łęgoń I	ŚZMiUW w Katowicach	2940
4	Łęgoń II	ŚZMiUW w Katowicach	3500
5	Łęgoń III	ŚZMiUW w Katowicach	1680
	Razem ciek		19290

Źródło: opracowanie własne na podstawie ŚZMiUW w Katowicach i RZGW Gliwice

2.6.2. Wody podziemne

Użytkowy charakter mają przede wszystkim wody czwartorzędowe. Piętro wodonośne czwartorzędu ma zróżnicowane warunki hydrogeologiczne oraz zmienną wodonośność, która zależy od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. Utwory czwartorzędowe tworzą tutaj główny poziom wód użytkowych Odry. Dotyczy to przede wszystkim współczesnej doliny Odry, jak i kopalnej doliny tej rzeki (GZWP 352 i 349, leżące poza granicami Powiatu Wodzisławskiego oraz UPWP). Poziom wodonośny doliny Odry stanowią piaszczysto – żwirowe i żwirowe aluwia holoceniowe oraz serie żwirowe, związane genetycznie ze zlodowaczeniem bałtyckim. Poziom ten jest dobrze rozpoznany licznymi studniami; zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny, poziom jest ciągły i rozprzestrzeniony w obrębie całej doliny.

W obrębie opisywanego obszaru występuje mało zasobny i prowadzący wody o dość zróżnicowanych parametrach fizykochemicznych, czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych. Zbiornik ten został zaliczony do UPWP o typie porowym Q1 – rejonu Górnej Odry. Z uwagi na kierunek odpływu wód (zgodny z nachyleniem terenu – na zachód ku dolinie Odry) ze zbiornika czwartorzędowego Q1 jest on wyrazem wpływu na zlokalizowany w pobliżu Raciborza Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP Q6 – Racibórz.

Płytko zalegające wody gruntowe są często zanieczyszczone chemicznie, fizycznie i bakteriologicznie; ich zasilanie następuje bezpośrednio na całym obszarze przez wody opadowe, a drenaż odbywa się przez cieki powierzchniowe i infiltrację w podłoże. Natomiast wody czwartorzędowe w dolinach kopalnych są dobrej jakości; tworzą odcinkami otwarte, półotwarte, a nawet zakryte zbiorniki wodne, zasilane w drodze infiltracji lub przesączania.

2.6.3. Kopaliny

W budowie geologicznej gminy Gorzyce biorą udział utwory należące do karbonu, trzeciorzędu i czwartorzędu. Utwory karbonu zalegają pod utworami minoceniowymi grubości ok. 3 m. Tworzą go utwory piaszczowcowo – iłowcowe (w grupie brzeźnej) oraz łupki i piaszczowce z pokładami węgla (grupa środkowa).

Na karbonie zalega seria utworów trzeciorzędowych (miocen) pochodzenia morskiego w postaci iłów z wkładkami piasków i żwirów. Miocen zalega ciągłą warstwą na głębokości średnio 10-15 m powierzchni terenu, na obszarach wychodni tworzy nachylenia 10-25%. Utwory czwartorzędowe tworzą osady aluwialne, wodno-lodowcowe, lessowe i osady morenowe.

Zespół osadów aluwialnych - występuje w obrębie dolin rzecznych. Tworzą je głównie gliny pylaste, ily oraz żwiry i pospółki w dolinie Odry. Szczególnie dobrze poznane w dolinie Odry są przedmiotem przemysłowej eksploatacji i stanowią (szczególnie żwiry) doskonały materiał jako kruszywo budowlane.

Poniżej zalegają ily, które z punktu widzenia budownictwa i planowania przestrzennego stanowią dobre podłoże budowlane. Na obszarze dolin rzecznych Leśnicy i jej bocznych dopływów

warunki gruntowe są zdecydowanie mniej korzystne z uwagi na zwiększoną wilgotność względną gruntów. Zespół osadów wodnolodowcowych - zajmuje największe powierzchnie; tworzą go serie piaszczyste z domieszką żwirów, stanowiące dobre podłoże budowlane.

Legalna eksploatacja złóż na terenie gminy Gorzyce odbywa się na podstawie koncesji, w której określone są jej warunki, w tym między innymi powierzchnia obszaru i terenu górniczego, metoda wydobycia, głębokość wyrobiska, sposób rekultywacji terenu po zakończeniu wydobycia.

W poniższej tabeli znajdują się wykazy obecnie obowiązujących koncesji na wydobycie kopalin, udzielonych przez Marszałka Województwa Śląskiego i Starostę Wodzisławskiego.

Tabela 11 Wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin udzielonych przez Marszałka Województwa Śląskiego i Starostę Wodzisławskiego

Lp.	Nazwa złoża	Położenie	Rodzaj kopaliny	Termin ważności koncesji	Numer oraz data wydania decyzji udzielającej koncesję
<i>Koncesje udzielone przez Marszałka Województwa Śląskiego</i>					
1.	Racibórz-Zbiornik Górny	miejsowości: Bluszczów, Kamień (gmina Gorzyce)	kruszywo naturalne	31.12.2016 r.	Ek.V.1.4-8510/14/91 z dnia 26.08.1994 r. zmiana.: Ek.V.1.4-8510/29/96 z dnia 29.02.1996 r. + zmiana ŚR.V.4-8510/4/99 z dnia: 31.12.1999 r. zmiana: OS.RG.7510-00064/09 (dec. nr 4096/OS/2009) z dnia: 9.12.2009 r. + zmiana OS.RG.7510-00077/10 (dec. Nr 270/OS/2011) z dnia 2.02.2011 r.
2	Buków C	Kamień (gmina Gorzyce) Buków (gmina Lubomia)	kruszywo naturalne	31.12.2026 r.	ŚR-V-7412/KZ/7/04 z dnia 17.09.2004 r.
<i>Koncesje udzielone przez Starostę Wodzisławskiego</i>					
1	Racibórz – Zbiornik Górny – 2	Odra (działki nr: 712/6 i 713/11, obręb Odra	Złoże piasków i żwirów	b.d.	koncesja Starosty Wodzisławskiego z dnia 11 stycznia 2012 r. - WOŚ.6522.13.2011, powierzchnia objęta eksploatacją 1,9957 ha
2	Racibórz – Zbiornik Górny – 1	Odra (działki nr: 727/19, 738/27, 737/29, 736/28 i 728/31, obręb Odra	Złoże piasków i żwirów	b.d.	koncesja Starosty Wodzisławskiego z dnia 11 lutego 2011 r. - WOŚ.7513-13/10, powierzchnia objęta eksploatacją 1,7221 ha
3	Racibórz – Zbiornik	Bluszczów (działki nr: 848/3, 850/1,	Złoże piasków i	b.d.	koncesja Starosty Wodzisławskiego z dnia 22 lipca 2011 r. -

	Górny	853, 856 i 878/3, obręb Bluszczów	żwirów		WOŚ.6522.12.2011, po- wierzchnia objęta eksploatacją 1,8287 ha
--	-------	--------------------------------------	--------	--	--

Źródło: Urząd Marszałkowski Woj. Śląskiego, Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim

Największe szkody w środowisku powoduje eksploatacja „dzika” surowców mineralnych, która odbywa się w miejscach przypadkowych, bez rozpoznania wielkości i zasięgu złoża. Wydobycie w takich miejscach, bez odpowiedniego sprzętu powoduje często naruszenia stabilności skarp dolin rzecznych, rynien jeziornych czy zniszczenie cennych form geomorfologicznych oraz powoduje powstawanie szkód w krajobrazie. Często zdarza się, że nielegalne wyrobiska z czasem wykorzystywane są do nielegalnego deponowania odpadów (dzikie wysypiska śmieci). Nielegalne eksploatowanie złóż wiąże się również ze stratami finansowymi, brak opłat eksploatacyjnych to strata dla gminy wynosząca 60% wysokości naliczonej opłaty, oraz starta dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosząca 40% opłaty. Dodatkowo skutkiem nielegalnego wydobycia jest powstawanie szkód w krajobrazie związane z brakiem rekultywacji terenu po wydobyciu kopaliny.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie całej gminy i tym samym będą pozytywnie wpływać na zdrowie człowieka.

W związku z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu konsumpcji, zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo i niezurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce brak realizacji zapisów Programu prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

W przypadku braku realizacji zapisów Aktualizacji Programu istnieje zagrożenie zmiany stanu środowiska poprzez m.in.:

- utratę różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
- degradację walorów krajobrazu,
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków, niewłaściwym stosowaniem nawozów i gnojowicy, oraz funkcjonowaniem działalności górniczej,
- degradację powierzchni ziemi związana z nielegalną eksploatacją zasobów naturalnych,
- zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów,
- niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami,
- zmniejszanie wielkości zasobów wodnych,
- wzrost zagrożenia powodziowego,
- zwiększenie skutków występowania suszy,
- pogorszenie jakości powietrza,
- zwiększenie się liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywne natężenie hałasu,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców,

W przypadku, gdy Program Ochrony Środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska potęgować. Realizacja Programu jest więc konieczna.

Zapewnienie rozwoju gospodarczego gminy jest związane nieodłącznie z presją na zasoby i walory środowiska przyrodniczego. Program ochrony środowiska w swoim założeniu stanowi zbiór wytycznych, których uwzględnienie w poszczególnych obszarach działania człowieka zapewnić

powinno rozwój zrównoważony minimalizujący wielkość presji na komponenty przyrodnicze. Brak realizacji założeń POŚ i uwzględnienia wytycznych w nim zawartych zwiększa ryzyko degradacji środowiska przyrodniczego oraz obniżenia standardu życia w gminie.

Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

4.1. Stan gleb

Teren gminy Gorzyce charakteryzuje się średniej jakości glebami o znacznym rozdrobnieniu gruntów, w słabym stopniu zanieczyszczonymi metalami ciężkimi. W Gminie jest szansa na rozwój rolnictwa ekologicznego i z ciekawą ofertą gospodarstw agroturystycznych.

W strukturze użytkowania gruntów w gminie Gorzyce największy udział mają użytki rolne stanowiące 60,29 % ogólnej powierzchni gminy. Największą obszarowo powierzchnię użytków rolnych ma obręb Gorzyce - 828,4 ha i Turza Śląska - 635,48 ha.

Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne – 79,93% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Wysokim udziałem gruntów orných w powierzchni użytków rolnych charakteryzują się wsie Gorzyce, Olza, Turza Śląska, Uchylsko, w których powierzchnia gruntów orných przekracza 50%.

W 2009 r. na terenie gminy wykonano waloryzację jakości gleb na podstawie metody punktowej opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, według której określonej klasie bonitacyjnej odpowiada określona ilość punktów. Najwięcej punktów przypisane mają klasy gleb najlepszych, najmniej grunty najslabsze.

Najwyższą ocenę punktową według tej metody uzyskały obręby: Odra- (68,0 pkt.), Uchylsko- (66,4 pkt.), Kamień -(63,9 pkt.), Bluszczów -(61,8 pkt.), Belsznica -(57,9 pkt.), Olza -(55,5 pkt.) i one charakteryzują się jakością gleb powyżej średniej. Poniżej średniej jakości gleby znajdują się na terenie obrębów Gorzyce – (43,7 pkt.), Rogów -(46,7 pkt) Czyżowice -(43,7 pkt.), Turza Śląska – (49,8 pkt.), Gorzyczki -(52,1 pkt.) . Dla całej gminy średni wskaźnik jakości gleb wynosi 52,2 pkt.

4.2. Jakość wód

Ocena jakości wód powierzchniowych

Badania stanu rzek prowadzono w zakresie monitoringu diagnostycznego. Podstawowym celem monitoringu diagnostycznego jest ustalenie stanu jednolitych części wód powierzchniowych dla uzupełnienia identyfikacji rodzajów i wielkości znaczących oddziaływań antropogenicznych, zaprojektowania przyszłych programów monitoringu oraz dokonania długoterminowych zmian stanu wód w warunkach naturalnych oraz w wyniku oddziaływań antropogenicznych. Badania w zakresie monitoringu diagnostycznego prowadzone są 1 raz w sześcioletnim cyklu gospodarowania wodami. W cyklu 2010-2015 badania rzek w tym zakresie prowadzono w 2011 roku. Monitoringiem diagnostycznym objęto 29 jednolitych części wód, na których zlokalizowano 29 punktów pomiarowych.

Na terenie gminy Gorzyce przeprowadzono badania w dwóch punktach pomiarowych na odcinku Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków, oraz Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia. W poniższej tabeli znajdują się wyniki przeprowadzonych badań.

Tabela 12 Wyniki i klasyfikacja wskaźników jakości wód powierzchniowych na terenie gminy w 2011 r.

Nazwa ocenianej jcw	Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków	Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Odra - w Krzy-	Olza - uj-

		żanowicach	ście do Odry	
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)		T	T	
1. ELEMENTY BIOLOGICZNE	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	0,296	0,264	
	Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	23,3		
	Klasa elementów biologicznych	IV	IV	
2. ELEMENTY HYDR.-MORF.		Klasa elementów hydromorfologicznych	II	
3. ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE	3.1 Stan fizyczny	Temperatura (oC)	10,5	
		Zawiesina ogólna (mg/l)	16	
	3.2 Warunki tlenowe	Tlen rozpuszczony (mgO2/l)	9,5	
		BZT5 (mgO2/l)	3,6	
		ChZT-Mn (mgO2/l)	5,2	
		OWO (mgC/l)	5,5	
	3.3 Zasolenie	Przewodność w 20oC (uS/cm)	1293	
		Siarczany (mgSO4/l)	98	
		Chlorki (mgCl/l)	305	
		Twardość ogólna (mgCaCO3/l)	240	
	3.4 Zakwaszenie	Odczyn pH	7,2-7,9	
	3.5 Substancje biogenne	Azot amonowy (mgN-NH4/l)	0,39	
		Azot Kjeldahla (mgN/l)	1,23	
		Azot azotanowy (mgN-NO3/l)	2,55	
		Azot ogólny (mgN/l)	3,86	
		Fosfor ogólny (mgP/l)	0,19	
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)		PPD	II
	3.6 Substancje szczególnie szkodliwe - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Arsen (mg/l)	<0,005	
		Bar (mg/l)	0,08	
		Bor (mg/l)	0,07	
		Chrom sześciowartościowy (mg/l)	<0,0015	
		Chrom ogólny (suma +Cr3 i +Cr6) (mg/l)	<0,0015	
		Cynk (mg/l)	0,01	
		Miedź (mg/l)	0,003	
		Fenole lotne - indeks fenolowy (mg/l)	0,001	
		Węglowodory ropopochodne - indeks oleju mineralnego (mg/l)	0,016	
		Glin (mg/l)	<0,025	
Cyjanki wolne (mg/l)		<0,0025		
Cyjanki związane (mg/l)		<0,0025		
Tal (mg/l)		<0,00025		

	Fluorki (mg/l)	0,15	0,18
	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	I	I
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY		SŁABY	SŁABY
STAN CHEMICZNY		PSD	PSD

Źródło: WIOŚ w Katowicach

Badania na rzekach granicznych z Republiką Czeską prowadzone były zgodnie z Zasadami Współpracy dotyczącymi ochrony jakości wód wybranych granicznych cieków wodnych zatwierdzonymi na 7 rokowaniach Pełnomocników Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Rządu Republiki Czeskiej w październiku 2004 r. oraz planem pracy grupy OPZ na 2011 rok.

Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia jest punktem pomiarowym na rzece granicznej. Według klasyfikacji wskaźników w granicznych przekrojach pomiarowych w 2011 roku wskazano:

- 2 wskaźniki w klasie I,
- 6 wskaźników w klasie II,
- 0 wskaźników w klasie III,
- 1 wskaźnik w klasie IV,
- 1 wskaźnik w klasie V,
- 0 wskaźników w klasie VI.

W stosunku do roku 2010 dla dwóch wskaźników odnotowano poprawę, natomiast dla trzech – pogorszenie.

Ocena jakości wód podziemnych

Ocena jakości wód podziemnych została wykonana dla punktów pomiarowych w sieci krajowej i regionalnej w oparciu o rozporządzenia: Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 143, poz. 896), Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r., Nr 61, poz. 417, z późn. zm.).

Na terenie gminy Gorzyce nie zlokalizowano punktu pomiarowego, jednak w sąsiadującej gminie Krzyżanowice, w miejscowości Rudyszwałd, znajduje się punkt sieci krajowej nr 2702/K.

W punkcie pomiarowym Rudyszwałd przeprowadzono badania jakości w 2011 r. Punkt został położony na obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 128, która została zaliczona do części potencjalnie zagrożonych. Gmina Gorzyce częściowo jest położona w obrębie tej części, oraz w obrębie JCWPd nr 140, która została zakwalifikowana do części niezagrożonych. Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiarów, na podstawie których jakość wód podziemnych została zaklasyfikowana do klasy IV, czyli wód niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

Tabela 13 Wyniki pomiarów w punkcie Rudyszwałd w 2011 r.

Nr Monbada	2702
Gmina	Krzyżanowice
Miejscowość	Rudyszwałd
Rzędna terenu [m n.p.m.]	204
JCWPd	128
opróbowanie	jesień
wskaźniki w granicach stężeń III klasy jakości	O ₂ , Ba, Ca
wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości	pH, NH ₄
wskaźniki w granicach stężeń V klasy jakości	Mn, Fe

klasa jakości wody w punkcie pomiarowym (wiosna/ jesień)	IV
klasa jakości wody w punkcie pomiarowym w 2011 r.	IV
przewodność elektrolityczna w 20°C PTT [$\mu\text{S}/\text{cm}$]	1072
Odczyn pH - PTT	6,03
Temperatura – PTT [$^{\circ}\text{C}$]	9,9
tlr _n rozpuszczony – PTT [mgO_2/l]	0,09
przewodność elektrolityczna w 20°C LAB [$\mu\text{S}/\text{cm}$]	934

Źródło: WIOŚ w Katowicach

4.3. Zanieczyszczenie powietrza

Zanieczyszczenia powietrza to wszelkie substancje (gazy, ciecze, ciała stałe), które znajdują się w powietrzu atmosferycznym, ale nie są jego naturalnymi składnikami. Do zanieczyszczeń powietrza zalicza się również substancje będące jego naturalnymi składnikami, ale występujące w znacznie zwiększonych ilościach. Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy: pochodzenia naturalnego oraz antropogenicznego. Wśród zanieczyszczeń powietrza wyróżnia się między innymi: pyły, sadze, aerozole, gazy i pary, substancje aromatyczne (odory), a także różnego rodzaju energie (hałas i wibracje, promieniowanie elektromagnetyczne).

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Przestrzenny rozkład emisji na terenie województwa śląskiego jest zróżnicowany. Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi dużych miast.

W 2011 roku województwo śląskie wprowadziło najwięcej w kraju, 22% krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych, ok. 20% gazowych ogółem, ok. 18% emisji dwutlenku siarki ogółem, 19% dwutlenku węgla i tlenków azotu oraz 35% tlenku węgla. Emisja zanieczyszczeń gazowych bez dwutlenku węgla stanowiła 39% emisji krajowej tych zanieczyszczeń

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są: paleniska domowe, kotłownie lokalne, źródła gospodarcze oraz pojazdy mechaniczne. Szkodliwymi substancjami pochodzenia antropogenicznego najczęściej emitowanymi do powietrza są przede wszystkim: tlenek siarki, tlenek węgla, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), benzo-a-piren, sadza, kadm oraz drobne pyły powstające w wyniku spalania węgla, oleju opałowego oraz materiałów pędnych. Zanieczyszczenie powietrza powyższymi substancjami chemicznymi ma negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie człowieka, a także zaburza prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów.

Wielkość emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na obszarze gminy Gorzyce przedstawiono na podstawie wydanych i aktualnie obowiązujących decyzji o dopuszczalnej emisji. Jedynie instalacja znajdująca się w Gorzyczkach, przy ul. Leśnej emituje znaczące ilości dwutlenku siarki i aotu, których łączna ilość wynosi 31,752 Mg/ rok.

Ze względu na ilości emitowanych zanieczyszczeń, szacuje się, że w gminie emisja antropogeniczna jest jednym z głównych zagrożeń dla warunków życia i zdrowia człowieka oraz środowiska. Dla terenów wiejskich jej uciążliwość wynika głównie z rozproszenia źródeł emisji (emisja niska z palenisk domowych).

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są: zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne oraz zanieczyszczenia pyłowe w postaci związków: ołowiu, kadmu, niklu i miedzi.

WIOŚ w Katowicach opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie śląskim dotyczącą roku 2011. Ocena została wykonana w nowym układzie stref. W związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, przyjmuje się, że od stycznia 2011 r.

dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje nowy podział kraju na strefy. W przypadku województwa śląskiego wyróżniono pięć stref: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko – jastrzębska, miasto Bielsko – Biała, Miasto Częstochowa oraz pozostały teren województwa stanowiący tzw. strefę śląską.

Ocena jakości powietrza przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia wykazała, iż we wszystkich strefach wystąpiły przekroczenia. W strefie śląskiej, do której zalicza się gmina Gorzyce, wystąpiły przekroczenia stężenia średnio-dobowego dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Wszystkim strefom, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji przypisano klasę C. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń pyłu (wyższe w okresie zimnym, niższe w sezonie letnim). Można więc przypuszczać, że powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w miastach.

W przypadku ocenianego pyłu PM2,5 strefę śląską zaliczono do klasy B.

W przypadku ozonu na podstawie otrzymanych wyników z kolejnych trzech lat pomiarów (2009–2011) strefę śląską zaliczono do klasy C. Odnosząc otrzymane wyniki do celu długoterminowego dla ozonu wszystkie strefy zaliczono do klasy D2. W przypadku celu długoterminowego stwierdzono przekraczanie wartości normatywnej $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ spośród wartości stężeń 8-godzinnych średnich kroczących w roku kalendarzowym. Wszystkie strefy w tym śląską zaliczono do klasy D2.

W roku 2011 stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu; oceniane strefy zaliczono do klasy C, dla której przygotowuje się program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu tam, gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników, boisk oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s) a także w związku z napływem zanieczyszczeń spoza kraju.

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2011 roku dla ozonu strefie śląskiej przypisano klasę C, dla dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę śląską zaliczono do klasy A.

4.4. Oddziaływanie hałasu

Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Gorzyce są związane przede wszystkim z eksploatacją dróg.

Przez gminę przebiegają drogi krajowa nr 78, oraz odcinek realizowanej autostrady A1. Wymienione drogi charakteryzują się znacznym natężeniem ruchu, dlatego ich uciążliwość akustyczna jest duża. Mimo niewątpliwych osiągnięć przemysłu samochodowego, pozwalających na stosowanie rozwiązań konstrukcyjnych zmniejszających uciążliwość akustyczną pojazdów, rozbudowa sieci dróg i rosące natężenie ruchu powodują coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2010 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych.

Podczas przeprowadzonego przez Śląki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach w 2010 r. Generalnego pomiaru ruchu drogowego zlokalizowano punkty pomiarowe na terenie gminy. Pomiar natężenia ruchu był przeprowadzony dla drogi krajowej nr 78.

W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat ruchu kołowego na odcinkach drogi krajowej nr 78 przebiegających przez teren gminy Gorzyce.

Tabela 14 Ruch kołowy na drodze krajowej nr 78 na terenie gminy Gorzyce w 2010 r.

Nr pkt. pom.	Nr drogi woj.	Opis odcinka		Rodzajowa struktura ruchu pojazdów silnikowych							
		Dł. (km)	Nazwa	O	M	SoM	Lsc	Scbp	Sczp	A	C
40310	78a	3,3	Granica Państwa - Zabelków	3284	13	1980	276	126	880	8	1
40309	78a	4,2	Zabelków - Gorzyce	5173	67	3967	390	132	552	55	10
40308	78	9,2	Gorzyce – Wodzisław DW 933	10562	107	9064	606	208	476	95	6

Źródło: na podstawie zestawienia pn. „Generalny Pomiar Ruchu w 2010 r. -Śląskie”, GDDKiA, **O** - ogółem; **M** - motocykle; **SoM** - samochody osobowe (mikrobusy); **Lsc** - lekkie samochody ciężarowe; **Scbp** - samochody ciężarowe bez przyczepy; **Sczp** - samochody ciężarowe z przyczepą; **A** - autobusy; **C** - ciągniki rolnicze; **R** – rowery

Według wykonanych w 2010 r. pomiarów, najbardziej obciążonym ruchem odcinkiem jest odcinek Gorzyce – Wodzisław DW 933. Natężenie ruchu wynosiło tu ponad 10 tys. pojazdów na dobę. W porównaniu z poprzednim pomiarem ruchu z 2005 r. ilość pojazdów na tym odcinku wzrosła niemal o 19,4%.

4.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Począwszy od roku 2008 monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) realizowany jest w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od rzutu anten instalacji emitujących pola elektromagnetyczne na powierzchnię terenu. Celem pomiarów jest wyłącznie określenie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w miejscach dostępnych dla ludności, nie służą one natomiast określeniu wpływu poszczególnych obiektów emitujących fale elektromagnetyczne na poziom pól w środowisku. W związku z tym uzyskane wyniki nie mogą stanowić podstawy do wnioskowania o wielkości emisji pól elektromagnetycznych ze źródeł (obiektów) znajdujących się w pobliżu miejsc, w których realizowano pomiary.

Na terenie Gminy znajdują się stacje telefonii komórkowej nie wymagające pozwolenia na budowę, za czym idzie nie wymagane dla tych przedsięwzięć było uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Stacje ulokowane są na terenach prywatnych. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce brak jest zapisu o zakazie lokalizacji masztów antenowych, dlatego też w nowym opracowywanym planie celem ochrony mieszkańców wprowadza się nowy zapis wyznaczający obszary gdzie można zlokalizować przedmiotowe przedsięwzięcia.

Na terenie gminy Gorzyce zewidencjonowane są 5 stacje bazowe telefonii komórkowej:

- T – mobile, Gorzyczki, ul. Wiejska 30,
- Plus, Gorzyce, ul. Rybnicka 10,
- T - mobile, Orange, Plus, Play, Turza Śląska, w pobliżu ul. Mszańskiej,
- Play, Plus, T – mobile, Rogów, ul. Raciborska 40.

W 2011 r. WIOŚ w Katowicach prowadził pomiary kontrolne instalacji radiokomunikacyjnych. Na terenie gminy Gorzyce pomiarów dokonano na dwóch stacjach bazowych telefonii komórkowych: PTC Sp. z o.o. i POLKOMTEL S.A., zlokalizowanych przy ul. Mszańskiej 4a w Turzy Śląskiej. W obydwu punktach pomiarowych zmierzona maksymalna wartość składowej elektrycznej wynosiła 1,8 V/m, podczas gdy wartość dopuszczalna wynosi 7,0 V/m.

Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu realizacji projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce

5.1. Zasoby przyrodnicze

Potencjalnego zagrożenia dla utrzymania wysokiej jakości zasobów przyrodniczych na terenie gminy należy upatrywać w rozwoju przemysłu i infrastruktury komunikacyjnej. W zależności od kategorii drogi oraz częstotliwości ruchu, drogi stanowią mogą większe lub mniejsze bariery ekologiczne, a także prowadzą do fragmentacji obszarów leśnych, które stanowią jedynie 12,9% powierzchni gminy.

Podkreślić jednak trzeba, że inwestycje z zakresu budowy i modernizacji dróg kołowych na terenie gminy realizowane są z uwzględnieniem wysokich standardów ochrony środowiska, zwłaszcza w przypadku budowy autostrady A-1.

5.2. Powierzchnia ziemi

Zagrożeniem dla powierzchni ziemi i jakości gleb są procesy erozyjne związane ze splukiwaniem cząstek glebowych przez wodę lub jej wywiewaniem (deflacja). Oba z procesów mogą się uaktywnić i/lub nasilić wskutek źle prowadzonych zabiegów polowych w rolnictwie.

Zidentyfikowano główne zagrożenia powierzchni ziemi na terenie gminy:

- pojawiające się dzikie wysypiska odpadów,
- obszary wzdłuż ciągów komunikacyjnych, zwłaszcza przy trasach o bardzo dużym natężeniu ruchu, gdzie w glebach może znajdować się podwyższony wskaźnik zawartości metali ciężkich, głównie kadmu,
- wydobywanie kopalin, oraz przemysł wiąże się z powstawaniem szkód w środowisku, w tym degradację powierzchni ziemi.
- zagrożenie stanowi silna presja turystyczna,
- spływ powierzchniowy zanieczyszczeń z użytków rolnych. Niewłaściwe zagospodarowanie ścieków komunalnych oraz niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów mineralnych (takich jak obornik, gnojowica, gnojówka i inne), nawozów naturalnych, kiszzonek i osadów ściekowych to główne przyczyny przenikania zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych do wód. Jednym z poważniejszych zanieczyszczeń będących wynikiem ww. działań są związki azotu, które po przemieszczeniu się do wód (zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych) stają się bezpośrednim zagrożeniem dla życia i zdrowia ludzi oraz zwierząt.
- nieszczelne szamba, niewłaściwie eksploatowane przydomowe oczyszczalnie ścieków.

5.3. Wody podziemne i powierzchniowe

Główne problemy w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w gminie Gorzyce to:

- brak kanalizacji na obszarach wiejskich gminy,
- punktowe (zrzuty ścieków, nieszczelne zbiorniki na nieczystości płynne) i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych stanowiące głównie zanieczyszczenia spływające z pól, szczególnie w okresach po nawożeniu gruntów rolnych;
- odprowadzanie do wód i do ziemi nieoczyszczonych ścieków komunalnych w ilościach zagrażających jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ze względu na brak infrastruktury kanalizacyjnej;
- za względu na wody podziemne – niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych, zanieczyszczenia za źródeł rolniczych, nadmierne rozdysponowanie zasobów;

5.4. Zagrożenie powodziowe i ochrona przed skutkami suszy

Na terenie gminy Gorzyce istnieje bezpośrednie zagrożenie powodziowe, które stwarza

rzeka Odra i Olza. Problemami w zakresie ochrony przed powodzią są:

- narażenie niektórych obszarów gminy na powódź, co jest związane z niewielką retencją wody, oraz z dużymi spadkami terenu,
- potrzeba modernizacji wałów przeciwpowodziowych,
- słaby stan rowów melioracyjnych, które należy w jak najszybszym okresie zmodernizować,
- możliwość zalania lub podtopienia w trakcie powodzi upraw rolniczych,
- niedobór wody w ekosystemach, powstały na skutek niedoboru opadów, melioracji odwodnieniowych i intensywnej produkcji rolnej oraz eksploatacji kopalni.

5.5. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- emisję zorganizowaną pochodzącą ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja),
- emisję niezorganizowaną, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp.,
- spalanie odpadów w indywidualnych paleniskach domowych,
- emisja komunikacyjna wywołana przez nadmierny ruch samochodowy, zwłaszcza na autostradzie A-1,
- system transportowy, który stanowi wtórne źródło emisji pyłu PM10.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są węglowodory. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu tranzytowego pojazdów ciężkich.

W 2012 r. całą strefę śląską dla pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)piranu i ozonu zakwalifikowano do klasy C. Skutkuje to koniecznością sporządzenia programu ochrony powietrza.

5.6. Hałas

Największym problemem związanym z hałasem są odnotowane przekroczenia jego dopuszczalnych poziomów. Na odcinku Gorzyce – Wodzisław Śląski drogi krajowej nr 78 odnotowano znaczne natężenie ruchu, wynoszące ponad 10 tysięcy pojazdów.

Problemy związane ze stanem środowiska na terenie gminy, w zakresie oddziaływań akustycznych, powiązane są z wieloma czynnikami m.in. jakością sieci drogowej, stopniem urbanizacji, występowaniem małych zakładów rzemieślniczych w jednostkach zabudowy mieszkaniowej.

Potencjalny problemem stanowi również hałas przemysłowy. Skala zagrożenia hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża i należy pokreślić, że zasięg oddziaływania tego typu hałasu, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego na ogół ma charakter lokalny. Jednak w przypadku nawet nieznaczających przekroczeń może być on szczególnie uciążliwy i szkodliwy dla zdrowia ludzi, zwłaszcza gdy występuje w porze nocnej.

5.7. Pola elektromagnetyczne

Mimo wieloletnich badań w celu ustalenia czy długotrwała, chroniczna ekspozycja na pola o natężeniach nie wywołujących istotnych zmian krótkoterminowych może wpływać na stan zdrowia ludzi, wciąż brak ostatecznych rozstrzygnięć w tej sprawie. W związku z tym konieczne jest przeprowadzanie okresowej kontroli warunków ekspozycji oraz jej ograniczenie.

Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie powiatu wodzisławskiego nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów emisji tego rodzaju energii.

Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i pozainwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów Programu. Próbę oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabelach w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych, długoterminowych oddziaływań tych zadań. W Prognozie przyjęto jedynie zidentyfikowane typy skutków środowiskowych oraz oceniono ich wpływ na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem także wpływu na zdrowie ludzi, przyrodę, obszary Natura 2000, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Oznaczenia:

- (+) - pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,
- (-) - negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania,
- (0) - brak zauważalnego oddziaływania i skutków w zakresie analizowanego zadania,
- (+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,
- (N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska:													
			Obszar NATURA 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dotykanie materiałów	
Zrównoważona gospodarka zasobami mineralnymi																
<i>Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalni oraz ochrona środowiska w trakcie i po ich eksploatacji</i>	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalni	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy w Gorzycach	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0	+
	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów chroniących obszary występowania kopalni przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację kopalni	Urząd Gminy w Gorzycach	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji																

<i>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy</i>	Informowanie mieszkańców przez portal internetowy gminy o stanie środowiska na terenie gminy i powiatu oraz działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony	Urząd Gminy Gorzyce, Starostwo Powiatowe	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Organizowanie szkoleń z zakresu kodeksu dobrych praktyk rolniczych i rolnictwa ekologicznego	Urząd Gminy Gorzyce, Starostwo Powiatowe, ODR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Organizowanie imprez pobudzających aktywność dzieci i młodzieży w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska naturalnego ("Dni Ziemi" i "Sprzątanie Świata")	Urząd Gminy Gorzyce, szkoły	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wspieranie działań wybranych placówek oświaty, przejmujących rolę lokalnych centrów edukacji	Urząd Gminy Gorzyce, szkoły	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł</i>															
<i>Wzrost efektywności wykorzystania surowców, wody i energii oraz zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów</i>	obniżenie kosztów ogrzewania budynku, poprawa stanu technicznego budynku	Urząd Gminy w Gorzycach	0	0	+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	+
	Zachęcanie mieszkańców do używania w swoich pojazdach biopaliw, benzyny bezołowiowej i gazu, oraz korzystanie z komunikacji zbiorowej	Urząd Gminy w Gorzycach, Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<i>Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł</i>															
<i>Poprawa i ochrona jakości powietrza, poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń</i>	Program Ograniczania Niskiej Emisji w Gminie Gorzyce na lata 2013 – 2015	Urząd Gminy w Gorzycach	+	+	+	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+
	Modernizacja lokalnych kotłowni	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	0	0	+	0	0	0	+	+	0	+	+	+	+

	Modernizacja dróg asfaltowych i gruntowych	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	0	0	+	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	0	0	+	0	
	Prowadzenie akcji zimowego utrzymania dróg i ulic	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	0/-	0/-	+	0	0	0	+/-	-/0	0/-	-/0	0	0	+	
	Monitoring jakości powietrza	WIOŚ w Katowicach	+	0	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+	
	Podjęcie działań w celu rozbudowy sieci gazowej celem umożliwienia wykorzystania gazu w indywidualnych systemach grzewczych	Urząd Gminy w Gorzycach, spółka gazownicza	+	0	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+	
	Kontrola przedsiębiorstw w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza	WIOŚ w Katowicach	+	+	+	+	+	0	+	0	0	+	0	0	+	
<i>Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</i>	Zmiana nośników energii z paliw stałych na paliwa płynne, gazowe lub inne ekologicznie czyste dla tzw. niskiej emisji to jest na terenach budownictwa jednorodzinnego i lokalnych kotłowniach grzewczych	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
	Promowanie wśród mieszkańców pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
<i>Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych</i>																
<i>Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych</i>	Upowszechnienie zasad ochrony gleb wynikających z „Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz potrzeb rozwoju rolnictwa ekologicznego	Urząd Gminy w Gorzycach, ODR	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	0	0	

<i>Racjonalne kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią</i>	Opracowanie koncepcji technicznej, projektu technicznego oraz realizacja zadania p.n. „Remont umocnień prawego brzegu rzeki Olzy na terenie Gminy Gorzyce pomiędzy znakami granicznymi IV/1b i 379/1 w km 0+000 – 5+850	RZGW Gliwice	+	+	+	+	0	+	0	+	0	0	+	+	+
	Rozbiórka mostu w czaszy polderu Buków w ciągu byłej ul. Kamieńskiej	RZGW Gliwice	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+
	Przebudowa układu komunikacyjnego polderu Buków celem zwiększenia efektywności upuszczania wód powodziowych z czaszy polderu, a także poprawę dostępności do budowli wpustowo – upustowych polderu	RZGW Gliwice	+	-/+	+	+	0	+	0	-/+	0	0	+	+	+
	Kompleksowy remont jazu wpustowo – upustowego polderu Buków polegający na modernizacji mechanizmów napędowych oraz odnowieniu zabezpieczeń antykorozyjnych konstrukcji stalowych jazu	RZGW Gliwice	+	-/+	+	+	0	+	0	-/+	0	0	+	+	+
	Odbudowa koryta ciek Łęgoń III w km 0+000 -1+680 w miejscowości Belsznica	ŚZMiUW w Katowicach	+	-/+	+	+	0	+	0	-/+	0	0	+	+	+
	Modernizacja obwałowań rzeki Odry i Olzy na całej ich długości	ŚZMiUW w Katowicach	+	-/+	+	+	0	+	0	-/+	0	0	+	+	+
	Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na cieku Łęgoń w miejscowości Belsznica	ŚZMiUW w Katowicach	0	-/+	+	+	0	+	0	-/+	0	0	+	+	+

	Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest	Urząd Gminy w Gorzycach, właściciele nieruchomości	0	0	-/+	+	0	0	-/+	-/+	+	0	0	0	+
Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów															
	Budowa ekranów akustycznych wzdłuż autostrady A-1, jeżeli w analizie porealizacyjnej wykonanej po roku oddania do użytkowania autostrady A-1, taka potrzeba zostanie wykazana	GDDKiA Katowice	0	0	+	-/0	0	-0	0	-/0	-	0	+	0	-
	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji)	Urząd Gminy w Gorzycach	0	+	+	+	0	0	0	+	0	0	+	+	+
	Bieżąca kontrola zakładów pracy w zakresie emisji hałasu	WIOŚ w Katowicach	0	+	+	+	0	0	+	0	0	+	+	0	0
	Prowadzenie pomiarów natężenia hałasu i pomiarów ruchu	WIOŚ, Zarządcy dróg	+	0	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+	+
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym															
<i>Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców gminy</i>	Państwowy monitoring PEM w środowisku na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi	WIOŚ w Katowicach	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0

W niniejszej Prognozie przeprowadzono analizę wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć w ramach realizacji aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce, przy założeniu, że wszystkie przedsięwzięcia będą spełniały wszystkie obowiązujące obecnie wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska. Zakres i forma przedstawionych niżej przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z ustaleniami art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przedstawiona ocena ma charakter poglądowy, gdyż dla przedsięwzięć faktycznie oddziałujących na środowisko powinny zostać opracowane szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

Zrównoważona gospodarka zasobami mineralnymi

Zadanie polegające na eliminacji miejsc nielegalnego wydobywania, oraz rekultywacji nieczynnych wyrobisk wiąże się jedynie z pozytywnym oddziaływaniem na komponenty środowiska. Jeżeli natomiast chodzi o bieżące utrzymanie złóż kopalin, to w wyniku eksploatacji zmieniony zostaje sposób użytkowania terenu. Po zakończeniu eksploatacji teren powinien być zrehabilitowany zgodnie z ustalonym kierunkiem rekultywacji, wtedy ustanie negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi.

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji

Większość przewidzianych do wykonania zadań charakteryzuje się długim czasem realizacji, a tym samym ich oddziaływanie również będzie długoterminowe. Ich wpływ będzie miał charakter bezpośredni, jak i pośredni. Pokrywa roślinna, zarówno ta utrzymywana jak i nasadzana wpływa pozytywnie na gleby, zmniejsza ich erozję powstającą poprzez spływ wód opadowych, magazynuje wodę, poprzez fotosyntezę przetwarza dwutlenek węgla, zmniejsza natężenie hałasu, poprawia warunki aerosanitarne oraz zwiększa walory estetyczne i krajobrazowe. To tylko część pozytywnych efektów, które świadczą o ważności zachowania leśnych zasobów i walorów przyrodniczych, pośrednie oddziaływanie roślinności wpływa dodatnio na nas samych, poprawiając samopoczucie. Nie istnieją więc powody, aby proponować działania ograniczające lub zapobiegające wpływ tych zadań na komponenty środowiska przyrodniczego.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednie pozytywne oddziaływanie na środowisko, ponieważ zwiększają wiedzę społeczeństwa o tym, jakie zagrożenia niesie ze sobą działalność człowieka i jakie są tego konsekwencje dla środowiska i zdrowia człowieka. Kształtowanie postaw proekologicznych jest więc ważną działalnością w ramach ochrony przyrody i zapobiegania degradacji środowiska.

Zamierzenia pozainwestycyjne to głównie podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa prowadzące do wykształcenia proekologicznych zachowań konsumenckich, prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska, organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska, uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska, zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o środowisku.

Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł

Przedsięwzięcia w zakresie ochrony powietrza mają prowadzić do ograniczenia zanieczyszczeń do atmosfery i emisji hałasu.

W celu ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń

zwłaszcza w obszarach zabudowanych planowane są przedsięwzięcia polegające na modernizacji, budowie i przebudowie dróg na terenie gminy.

Zadania polegające na remontach i budowie dróg mają negatywny wpływ na komponenty środowiska podczas etapu prac budowlanych. W odniesieniu do zaplanowanych inwestycji drogowych bezpośrednim skutkiem wynikającym z istnienia przedsięwzięcia będą emisje do środowiska:

- emisja hałasu do środowiska na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,
- emisja odpadów na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,
- emisja do powietrza na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,
- emisja ścieków do wód powierzchniowych na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,
- emisja substancji do gleby na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Z zaproponowanych zadań realizacyjnych dotyczących dróg najistotniejszym jest kontynuacja budowy autostrady A-1 na odcinku Świerklany – granica państwa wraz z urządzeniami ochrony środowiska. Identyfikuje się oddziaływania o charakterze lokalnym, związane z zaburzeniem stosunków wodnych (melioracja, budowa systemów odwadniających), przekształceniami powierzchni ziemi oraz hałasem. Oddziaływania negatywne pozostają w części rekompensowane przez oddziaływania pozytywne (tj. poprawa nawierzchni dróg, która pozwala na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i ograniczenie emisji hałasu). Przed podjęciem prac należy sporządzić raport oddziaływania na środowisko i w razie konieczności wybrać wariant najkorzystniejszy dla środowiska. Natomiast modernizacja dróg pod kątem zmiany nawierzchni wpłynie w konsekwencji na zmniejszenie emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Prawidłowe wykonawstwo wszelkich robót budowlanych pozwoli na uniknięcie wielu niepożądanych skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego. Realizowane zadania zgodnie z obowiązującymi przepisami nie wpłyną również negatywnie na stan siedlisk ani gatunków, nie pogorszą integralności obszaru i jego powiązań z innymi obszarami.

Po ich zakończeniu należy się spodziewać obojętnego wpływu. Realizacja tych zadań przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy w obrębie których zostaną zmodernizowane odcinki dróg. Zastosowanie najnowszych technologii pozwoli ograniczyć wpływ tych inwestycji na lokalne środowisko, a także w założeniu poprawi komfort akustyczny i płynność ruchu kołowego.

Również zadanie polegające na zimowym utrzymaniu dróg może nieść ze sobą negatywne skutki dla obszarów chronionych, różnorodności biologicznej, powierzchni ziemi czy krajobrazu. Przyczyną tego oddziaływania są w dużej mierze zimowe działania polegające na posypywaniu solą nawierzchni drogowych, oraz powstawanie odpadów podczas sprzątania dróg. Przy wyborze oferty przetargowej warto zwrócić uwagę, czy wykonawca nie wykorzystuje piasku zamiast soli, aby możliwie jak w największy sposób ograniczyć oddziaływanie na środowisko.

Negatywne oddziaływanie chlorku sodu powoduje wzrost stężenia soli w wodzie, co powoduje szereg zaburzeń u ryb i innych gatunków wodnych. Przy systemie odwodnienia drogi nie ma możliwości wyeliminowania chlorków, dlatego jedynym rozwiązaniem pozwalającym na ochronę wód przed zasoleniem jest odpowiednie stosowanie środków do walki ze śliskością na drodze.

Każde działanie związane z budową i modernizacją odcinków dróg niesie ze sobą oddziaływania o ładunkach zarówno dodatnich, jak i ujemnych. Sztuka polega na wykorzystywaniu takich praktyk, aby negatywne oddziaływanie było w jak największym stopniu zminimalizowane lub też kompensowane.

Z punktu widzenia jakości powietrza atmosferycznego i zmian klimatu, ważne jest przeprowadzenie analizy i oceny przyjętych celów i zadań realizacyjnych w dziedzinie energetyki. W celu ograniczenia zużycia energii przeznaczonej do ogrzewania budynków kontynuowane będą działania termomodernizacyjne, przebudowy i remonty budynków, zwłaszcza remont budynku Wiejskiego Domu Kultury w Czyżowicach. Zostaną przeprowadzone działania polegające na stosowaniu dociepleń budynków, wymianie stolarki okiennej oraz modernizacji systemów grzewczych. Niewątpliwie wpłynie to na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, mniejsze zużycie energii, a co za tym idzie ograniczenie zużycia zasobów naturalnych środowiska.

Należy jednak pamiętać, aby przed przystąpieniem do termoizolacji budynków sprawdzić czy nie występują siedliska gatunków chronionych, zwłaszcza jerzyka. Wszystkie prace, w wyniku których zniszczeniu ulegną miejsca lęgowe gatunków objętych ochroną, mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Remonty i modernizacje istniejących budynków, na ogół pozbawiają ptaki ich dotychczasowych miejsc lęgowych w tych budynkach. Szczególnie przyczynia się do tego zamykanie otworów wentylacyjnych do stropodachów.

Ptaki podlegają ochronie na podstawie Ustawy o Ochronie Przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151 poz. 1220) oraz Rozporządzenia Min. Środowiska (Dz. Ustaw nr 220 z 11 października 2004, poz. 2237). Również przepisy dotyczące prowadzenia prac budowlanych (Dz. Ustaw nr 62 z 27 kwietnia 2001, poz. 627) nakazują dbałość o ochronę środowiska przyrodniczego (ptaki są jego składnikiem). Nie wolno więc niszczyć lęgów ptaków gnieźdzących się w budynkach – np. przez zamknięcie dostępu do gniazd, ani ich płoszyć przy odbywających się lęgach – np. przez ustawienie rusztowań lub prowadzenie prac.

Wprowadzenie zmian technologii grzewczej, poprzez wyeliminowanie węgla jako paliwa i zastosowanie bardziej ekologicznych źródeł energii (np. gazu ziemnego) w lokalnych kotłowniach zbiorczych i instalacjach indywidualnych, powinno przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (ograniczenie emisji niskiej).

Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych przyczyni się do wolniejszego ich zużywania i ograniczania presji na środowisko. Zrealizowanie tych postulatów ma umożliwić wykorzystywanie energii odnawialnej. Wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł przełoży się na różnorodność oddziaływań na środowisko. Poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być słoma, zrębki, brykiet drewna. Przy zastosowaniu kolektorów słonecznych brak jakichkolwiek negatywnych oddziaływań.

Bezpośrednim oddziaływaniem, bardzo czasochłonnym, jest wybór takich metod i mechanizmów, aby zachęcić mieszkańców i potencjalnych inwestorów do zmiany sposobu myślenia i wsparcia odnawialnych źródeł energii. Poza względami przyrodniczymi zachęcanie do tego typu działań musi być poparte względami ekonomicznymi i zaprogramowane w taki sposób, aby oddziaływanie nie miało charakteru chwilowego, tylko w stały sposób wpisywało się w wszelkiego rodzaju działalność prowadzoną na terenie gminy Gorzyce.

Inwestycje związane z rozwojem energetyki odnawialnej, dzięki zmniejszeniu produkcji energii elektrycznej w elektrowniach konwencjonalnych pozwalają znacznie zmniejszyć wielkość emisji zanieczyszczeń, w tym gazu cieplarnianego, jakim jest dwutlenek węgla.

Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych

Ochrona zasobów naturalnych przed ich degradacją stanowi priorytetowy cel w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie zaproponowane działania realizujące cel będą wpływały pozytywnie na wszystkie oceniane komponenty środowiska przyrodniczego, zdrowie ludzi, oraz zabytki i dobra materialne.

Urządzanie zieleni i zapewnienie mozaikowości typów pokrycia terenu w strefach zurbanizowanych poprawić powinno warunki higieniczne, estetyczne oraz topoklimatyczne przyczyniając się jednocześnie do podniesienia standardu życia mieszkańców. Pozytywne oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska, będzie miało zwiększenie zalesień, co wpłynie na warunki retencyjne, oczyszczanie powietrza, modyfikację lokalnych warunków klimatycznych, oraz utworzy siedliska dla niektórych gatunków fauny.

Istotne z punktu widzenia rozwoju sektora turystyki na terenie gminy Gorzyce jest przedsięwzięcie polegające na stworzeniu kompleksu sportowo – rekreacyjnego z krytą pływalnią w Gorzycach. Wpłynie ono negatywnie na powierzchnię ziemi. Będzie to jednak oddziaływanie o charakterze krótkookresowym, dotyczącym wyłączenie etapu prac budowlanych. Po ich zakończeniu wpływ ten zaniknie, oddziałując wyłącznie obojętnie lub pozytywnie.

Postulowane w Programie uwzględnianie przez rolników Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, zapewnić powinno właściwe użytkowanie i ochronę gleb przed erozją i innymi zagrożeniami związanymi z działalnością rolniczą (np. w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin).

Planowane melioracje wodne mają na celu uregulowanie stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochronę użytków rolnych przed powodzią.

Zadania zaproponowane dla ochrony gleb oddziałują na wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego wyłącznie w pozytywny sposób lub obojętny, zarówno w zakresie krótko-, jak i długoterminowym. Oddziaływanie na gleby jest zarówno typem bezpośrednim, wpływa na uprawy rolne, jak i pośrednim – oddziałuje na wody gruntowe, oraz rodzaj pokrycia terenu.

Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych

Planowane modernizacje i remonty, oraz budowy odcinków sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Gorzyce będą miały z pewnością długotrwałe pozytywne oddziaływanie zarówno na wody powierzchniowe, jak i podziemne. Tego rodzaju inwestycje oddziałują na środowisko w wymiarze długookresowym. Inwestycje w zakresie wodociągów przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej oraz do podniesienia standardu życia mieszkańców. Realizacja inwestycji polegających na założeniu zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych oraz ograniczenie spływu zanieczyszczeń obszarowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

Należy jednak pamiętać, że oddziaływanie inwestycji wod-kan na etapie budowy i modernizacji będzie rodzić chwilowe niedogodności związane z ograniczeniami komunikacyjnymi dla mieszkańców oraz pewne skutki w środowisku przyrodniczym (ingerencja w środowisko wodno-gruntowe, wpływ na krajobraz). Wymienione oddziaływania będą występować tylko w krótkim okresie czasu (realizacja), a spodziewana wartość korzyści związanych z dostarczaniem wody lepszej jakości do odbiorców oraz oczyszczaniem nieczystości „u źródła” poprzez przydomowe oczyszczalnie, będzie charakteryzować się skumulowanym oddziaływaniem i przewyższy wielokrotnie sumę strat ekologicznych.

Przeprowadzenie wszystkich planowanych inwestycji liniowych spowoduje konieczność przemieszczenia gruntu. Praktycznie cały wykopany grunt zostanie wykorzystany na miejscu do niwelacji wykopów. Oddziaływania akustyczne występować będą podczas prowadzenia robót budowlanych, a ich zasięg ograniczony będzie do placu budowy oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.

Podniesienie standardów ścieków wpłynie na ogólny wzrost bezpieczeństwa sanitarnego i ekologicznego.

Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska. Sieci kanalizacyjne są przedsięwzięciem liniowym, realizowanym na obszarach zainwestowanych. Kanały poprowadzone zostaną w pasach drogowych lub w ich pobliżu.

Istotna dla gminy Gorzyce jest ochrona przed powodzią. Zaproponowane działania związane z modernizacją wałów przeciwpowodziowych i odbudową rowów wpłyną pozytywnie na uregulowanie stosunków wodnych i w znaczny sposób zminimalizują skutki powodzi.

Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

Przedsięwzięciem minimalizującym skutki powodzi jest planowana modernizacja obwałowania na całej długości rzeki Odry i Olzy, oraz budowa suchego zbiornika na cieku Łęgoń w Belsznicy.

Obwałowanie rzek w zgodzie z przyrodą wpływa na podniesienie bezpieczeństwa i powiększenie wykorzystania gospodarczego rzek. Jednak nieprzemysłane działania powodują zmiany i straty w ekosystemach. Wycinanie drzew pozbawia rzekę ocienionych fragmentów. Wpływa to na zmniejszenie różnorodności środowiska rzeczno-terenowego, sprzyja szybszemu nagrzewaniu się wody i spadkowi zawartości tlenu. W efekcie prowadzi to do wycofywania się z rzeki szeregu organizmów. Płynące wieloma odnogami rzeki, koncentruje się w jednym korycie, umacnia brzegi, otacza je wałami, skraca, odcina meandry. Powoduje to likwidację miejsc bytowania i rozrodu ryb, płazów, ptaków i zwierząt bezkręgowych. Wprowadza się uprawy rolne, stosując środki ochrony roślin, co powoduje dalsze niekorzystne zmiany w środowisku. Przyspieszenie nurtu rzeki i skracanie wpływa na intensyfikację erozji, a pogłębianie dna przy niskim stanie wody wpływa na przesuszenie terenów przyległych. W wyniku obwałowania dolin rzecznych, zmniejsza się ich retencja.

Wszelkie działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, zwłaszcza ingerujące w koryta rzek lub ich najbliższe otoczenie mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na stan siedlisk przyrodniczych. Może nastąpić ubożenie różnorodności biologicznej dolin rzek, w szczególności stref zalewowych, gdzie często zlokalizowane są chronione siedliska łęgowe. Prace budowlane związane z budową i modernizacją zbiorników, regulacją rzek i in. mogą wpływać negatywnie na

cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 poprzez m.in.: niszczenie siedlisk roślin i zwierząt (bobry), tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych (oddziaływania bezpośrednie, negatywne). W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań można m.in.: prowadzić prace w obrębie obszarów z zajęciem jak najmniejszej powierzchni obszaru, aby jak najmniej ingerować w siedliska gatunków roślin i zwierząt, np. poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem masowych migracji płazów czy poza okresem tarła ryb.

Bezpośrednie oddziaływania ze strony zaplanowanych w projekcie Programu przedsięwzięć będzie miało miejsce głównie na etapie ich realizacji (ewentualne niszczenie siedlisk), natomiast funkcjonowanie obiektów ochrony przeciwpowodziowej spowoduje trwałe, długoterminowe zmiany związane ze zmianą zagospodarowania terenu, zmianą stosunków wodnych, co może powodować zmiany w siedliskach a nawet ich zanikanie.

Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów

Planowane i realizowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami mają istotny wpływ na kształtowanie środowiska. Należy zatem dążyć do prawidłowego i racjonalnego zastosowania urządzeń technologicznych, poprzez:

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- tworzenie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych stałych i mobilnych;
- systematyczne przejmowanie przez gminy strumienia odpadów wytwarzanych na jej terenie;
- edukację społeczeństwa (szczególnie dzieci i młodzieży) w zakresie segregacji odpadów;
- systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji oraz wprowadzenie zasady stosowania najlepszych dostępnych technologii.

Oddziaływania negatywne, krótkotrwałe, o wymiarze lokalnym, mogą mieć miejsce w fazie realizacji, jeśli inwestycja będzie miała miejsce w obrębie siedzib ludzkich. Dotyczy to przede wszystkim usuwania azbestu. Podczas demontażu ma miejsce emisja pyłów zawierających włókna azbestu. Oddziaływanie na człowieka wystąpić może w przypadku samodzielnego niefachowego demontażu płyt azbestowych. Prace te powinny wykonywać wyspecjalizowane podmioty z określonymi procedurami, z zachowaniem wszystkich możliwych środków ostrożności.

Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy narażenie mieszkańców na choroby powodowane przez włókna azbestu dostające się do płuc. Efekty jego stopniowego usuwania zauważalne będą dopiero w perspektywie długoterminowej.

Planowane przedsięwzięcia realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony sąsiadujących z gminą Gorzyce obszarów NATURA 2000. Nie wpłyną również negatywnie na stan siedlisk ani gatunków, nie pogorszą integralności obszaru i jego powiązań z innymi obszarami.

Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz zwiększenie liczby mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania przyczyni się do stopniowego zmniejszania udziału odpadów o cechach surowców wtórnych (zwłaszcza odpadów opakowaniowych, biodegradowalnych, niebezpiecznych, a także wielkogabarytowych i budowlanych) w strumieniu odpadów kierowanych na składowiska. Dzięki temu nastąpi oszczędność wykorzystania pojemności składowisk. Wpłynie to bezpośrednio na zmniejszenie zapotrzebowania na zajmowanie nowych powierzchni pod deponowanie odpadów.

Odpowiednia edukacja przyczyni się do wzrostu świadomości wśród mieszkańców gminy w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami. Natomiast monitorowanie miejsc w których powstają „dzikie składowiska odpadów” pozwoli na odnalezienie sprawcy.

Jedynie realizacja zadania polegającego na zapewnieniu budowy, utrzymaniu i eksploatacji wspólnie z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych będzie negatywnie wpływać na powietrze, powierzchnie ziemi i różnorodność biologiczną, co związane jest z budową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Tego typu instalacje nie funkcjonują, oraz nie są planowane do budowy na terenie gminy Gorzyce, ale w sąsiadujących gminach planuje się ich realizację. Zmiany środowiska przyrodniczego, mogą również wpłynąć na

obszar gminy Gorzyce, zwłaszcza w przypadku infiltrujących odcieków do wód powierzchniowych i emitowanego do atmosfery gazu na składowiskach.

Pozytywne efekty realizacji Programu trzeba wiązać z rozwojem selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy, co zapewni wyższy poziom odzysku surowców oraz mniejszą presję związaną z eksploatacją zasobów przyrodniczych. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wytycznych zawartych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391), powinno pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, rozwój systemów selektywnej zbiórki, eliminację nielegalnego pozbywania się odpadów oraz właściwe zagospodarowanie masy wytworzonych odpadów.

Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów

Działania w zakresie eliminacji bądź ograniczenia hałasu powinny przyczynić się do poprawy warunków życia ludzi na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych w sąsiedztwie zakładów przemysłowych, czy tras komunikacyjnych. Prowadzenie systematycznego monitoringu, oraz pomiarów natężeń hałasu pozwoli szybciej reagować na potencjalne przekroczenia dopuszczalnych norm emisji hałasu, a tym samym przyczynić się do wprowadzania nowocześniejszych technologii eliminujących negatywne oddziaływanie ze strony hałasu.

Realizowanie inwestycji drogowych związane jest również z prowadzeniem nasadzeń zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych, oraz wprowadzaniem ekranów akustycznych, które mają za zadanie wyciszać hałas drogowy.

Wszystkie zadania prowadzące do osiągnięcia celu jakim jest ochrona przed hałasem nie będą w żaden sposób wpływać na komponenty środowiska, w tym zdrowie człowieka. Ich oddziaływanie pośrednie i bezpośrednie, oraz długo – i krótkoterminowe będzie mieć charakter pozytywny lub obojętny.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym występuje przede wszystkim w bezpośrednim otoczeniu jego źródła (np. stacje elektroenergetyczne, linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej). Dlatego, aby ograniczać negatywne oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na ludzi i środowisko, konieczne jest rozważanie problematyki oddziaływania pól elektromagnetycznych na etapie planowania przestrzennego (przy wyborze lokalizacji nowych inwestycji). Istotne jest by z jednej strony ograniczyć rozwój zabudowy w sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego, a z drugiej strony zabezpieczyć tereny zabudowy mieszkaniowej przed lokalizowaniem tych źródeł w ich najbliższym sąsiedztwie.

Zadania zaproponowane do realizacji w ramach realizacji celu ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym nie będą w żaden sposób wpływać negatywnie na środowisko przyrodnicze, ich oddziaływanie długoterminowe będzie miało dodatni wpływ na wszystkie oceniane elementy.

Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków

Zaproponowane zadanie wykonywane przez KP PSP polegające na podejmowaniu działań na rzecz przyjmowania skutecznych rozwiązań organizacyjno -, techniczno – budowlanych służących poprawie bezpieczeństwa pożarowego i miejscowego, oraz optymalizacji prowadzonych czynności kontrolno – rozpoznawczych pod kątem zwiększania skuteczności rozpoznawania, analizowania, oceny i monitoringu zagrożeń będą wpływać jedynie w pozytywny sposób na komponenty środowiska. Okresowe sprawozdania pozwolą na potencjalne wychwycenie nieprawidłowości, a tym samym uniknięcie zagrożeń.

Żadne zadanie zaproponowane w ramach realizacji celu przeciwdziałania poważnym awariom nie wpłynie negatywnie na komponenty środowiska przyrodniczego, zarówno w perspektywie krótko-, jak i długoterminowej, oraz w sposób bezpośredni i pośredni.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Analizę i oceną poszczególnych celów i zadań realizacyjnych zaproponowanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce przeprowadzono w obrębie poszczególnych obszarów priorytetowych ze szczególnym uwzględnieniem analizy i oceny zadań w zakresie rozwoju energetyki, transportu, infrastruktury ściekowej i jej urządzeń indywidualnych, gospodarki odpadami, a także przez pryzmat potencjalnych oddziaływań przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji Programu, należałoby podjąć następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- objęcie przedsięwzięć kwalifikujących się do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a w szczególności mogących oddziaływać na sąsiadujące z gminą obszary Natura 2000, procedurą oceny oddziaływania na środowisko;
- wprowadzenie ścisłego nadzoru nad wykonaniem warunków decyzji środowiskowych, a w szczególności zastosowanie wymaganych rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających oddziaływanie na środowisko;
- wprowadzenie systemu monitorowania realizacji przedsięwzięć w ramach Aktualizacji Programu.

W odniesieniu do zadań systemowych w ochronie środowiska duże znaczenie ma właściwe planowanie przestrzenne. W tym zakresie należy położyć duży nacisk na odpowiednie przygotowanie planów miejscowych, z uwzględnieniem warunków ekofizjograficznych. Ważne jest też odpowiednie wyprzedzenie czasowe w przygotowaniu planów, które nie powinny powstawać „pod naciskiem konkretnego inwestora”. Skutecznie zapobiegać zagrożeniom środowiska i eliminować lub ograniczać ewentualne konflikty przyrodnicze można poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne, które pozwala na:

- wybór niekolizyjnych środowiskowo (lub o ograniczonej konfliktowości) lokalizacji przedsięwzięć,
- zagospodarowanie terenów przeznaczonych na inwestycje zgodnie z wymogami ochrony środowiska.

Przeprowadzona analiza celów i zadań wykazała, że realizacja Aktualizacji Programu może nieść za sobą nie tylko wyłącznie pozytywne skutki, ale i takie, które w praktyce mogą być źródłem zagrożenia dla środowiska. Konieczne są zatem działania zapobiegające i ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływania.

1) Ograniczanie hałasu

Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczy sprzętu (hałas, emisja spalin wycieki), organizacji prac (np. koordynacja prac w pasie drogowym, unikanie prac będących źródłem znacznego hałasu w porze wieczornej). Minimalizowaniu znaczących oddziaływań na środowisko będzie służyło przestrzeganie obowiązujących zasad w zakresie gospodarki odpadami. Ograniczeniu emisji pyłu przy pracach ziemnych sprzyjają: zwilżanie powierzchni terenu i zwilżanie sypkiego materiału składowanego na przyzmacach (piasek), sztuczne bariery, jakimi są m. in. parkany okalające plac budowy; ograniczenie emitowanego hałasu oraz wibracji jest możliwe poprzez:

- izolowanie głośnych procesów i ograniczanie dostępu do obszarów zagrożonych hałasem,
- nasadzenia zieleni,
- ograniczenie propagacji hałasu poprzez zastosowanie obudów i ekranów akustycznych,
- stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w celu zmniejszenia odbić dźwięku,
- organizację pracy, ograniczającą czas przebywania w obszarach zagrożonych hałasem,
- planowanie hałaśliwych prac w takim czasie, aby narażona na hałas była jak najmniejsza liczba mieszkańców,
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.

2) Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego

Zbiorcze zestawienie sposobów zapobiegania, ograniczania i kompensacji negatywnych oddziaływań w przypadku przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza:

- inwentaryzacja budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy przed przystąpieniem do prac teromodernizacyjnych,
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodu zwierząt,
- stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy),

3) Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych

- rozważanie problematyki oddziaływania pól elektromagnetycznych na etapie planowania przestrzennego
- ograniczenie rozwoju zabudowy w sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- zabezpieczenie terenów zabudowy mieszkaniowej przed lokalizowaniem tych źródeł w ich najbliższym sąsiedztwie.

4) Ograniczanie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i kompensacji przyrodniczej w przypadku prac budowlanych należy warstwę gleby zdjętą z pasa robót odpowiednio zdeponować i po zakończeniu prac ponownie wykorzystać do rekultywacji terenu. Należy ograniczać przestrzenne zagospodarowanie i przekształcenie istniejącego środowiska przyrodniczego do niezbędnego minimum, w trakcie budowy o ile to możliwe maksymalnie zawęzić obszar budowy, co pozwoli ograniczyć bezpośrednie zniszczenie drzew i krzewów.

Dodatkowo rekomendowane działania minimalizujące wpływ na środowisko obejmują:

- zabezpieczenia techniczne sprzętu i placu budowy,
- dostosowanie terminu robót do terminów rozrodu zwierząt,
- ograniczenie do minimum sfery bezpośredniej ingerencji,
- stosowanie rozwiązań technicznych minimalizujących zaburzanie stosunków wodnych,
- maskowanie zielenią naziemnych elementów sieci dysharmonijnych dla krajobrazu,
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki materiałami (minimalizacja powstających odpadów),
- odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych,
- przestrzeganie rygorów technologicznych,
- stosowanie materiałów miejscowego pochodzenia.

5) Ograniczanie wytwarzania odpadów

Do najważniejszych celów, przyjętych w Programie, związanych z poprawą warunków środowiska w zakresie gospodarki odpadami (zwłaszcza komunalnymi) należą: dalszy rozwój systemów zbiórki odpadów oraz eliminacja wyrobów zawierających azbest.

- Odpowiednia edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości wśród mieszkańców w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami.
- wykonywanie prac przez wyspecjalizowane podmioty z określonymi procedurami, z zachowaniem wszystkich możliwych środków ostrożności,
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków
- racjonalna gospodarka materiałami (minimalizacja powstających odpadów)

6) Ochrona gleb, powierzchni ziemi i zasobów kopalin

Do ważniejszych środków minimalizujących oddziaływania związane z przedsięwzięciami eksploatacji złóż, jakie należy uwzględnić przy ocenie ich wpływu na środowisko można wymienić:

- Środki mające na celu zachowanie lub zabezpieczenie przed zniszczeniem siedlisk przyrodniczych lub siedlisk grzybów lub roślin chronionych:
 - i. przesadzenie roślin chronionych w miejsca o takich samych lub zbliżonych warunkach siedliskowych, po wcześniejszym uzyskaniu stosownego zezwolenia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska,

- ii. stosowanie pasa buforowego pomiędzy wyrobiskiem a otaczającymi go siedliskami.
- Środki mające na celu zachowanie siedlisk zwierząt lub ograniczenia wpływu na zwierzęta:
 - i. przeniesienie zwierząt, np. bezkręgowców, płazów i gadów w miejsca o takich samych lub zbliżonych warunkach siedliskowych, po wcześniejszym uzyskaniu stosownego zezwolenia właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
 - ii. wykonywanie prac przygotowawczych do eksploatacji (wycinka drzew i krzewów, zdjęcie warstwy gleby) poza okresem lęgowym ptaków,
 - iii. okresowe wyłączenie z eksploatacji części złóż, w których stwierdzono występowanie gniazd ptaków, np. nie prowadzenie wydobywania w okresie od 15 kwietnia do 15 sierpnia w miejscach występowania kolonii jaskółek brzegówek oraz w promieniu 50 m od tych kolonii lub wyłączenie z prac części kamieniołomów, w których stwierdzono gniazdowanie puchacza *Bubo bubo* lub sokoła wędrownego *Falco peregrinus*.
 - iv. okresowe odgradzanie dróg dojazdowych w miejscach stwierdzenia szlaków migracji płazów,
 - v. okresowe prowadzenie monitorowania lub nadzoru przyrodniczego i podejmowanie działań ochronnych właściwych dla konkretnych gatunków,
 - vi. dostosowanie kierunku rekultywacji do stanu otaczającej przyrody.

7) Odnawialne źródła energii

- Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Szczegółowa analiza lokalizacji przedsięwzięcia,
- wybranie właściwego projektu uwzględniającego potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również na etapie eksploatacji każdej inwestycji,
- zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu,
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów
- prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej,
- zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- wprowadzanie nasadzenia drzew/krzewów zimozielonych, które ograniczą ekspozycję budynków na efekt migającego cienia,
- wybór odpowiedniej lokalizacji z dala od zabudowań mieszkalnych,

8) Ograniczanie oddziaływania na zasoby przyrody

- uwzględnianie ochrony walorów krajobrazowych podczas realizacji inwestycji,
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów,

9) Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym

- Minimalizacja ryzyka skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w razie ich wystąpienia,
- usprawnienie systemu ratownictwa chemicznego i zarządzania kryzysowego,
- wyznaczanie tras przewozu materiałów niebezpiecznych poza obszarami zamieszkałymi oraz terenami przyrodniczo cennymi.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Warunkiem prawidłowego wdrożenia założeń Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań oraz dostępność środków finansowych jak i brak protestów społeczeństwa.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Programu ma zdecydowanie

pozytywny wpływ na środowisko. Biorąc pod uwagę użyteczność działań odnoszącą się do uwarunkowań strategicznych, ekonomicznych, środowiskowych oraz stopnia zaawansowania już rozpoczętych działań o znaczeniu priorytetowym (rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, oraz infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, termomodernizacja, rozwój sieci gazowniczej) planowane działania mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju gminy. Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla takich działań nie ma zatem uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, dokumenty te mają charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i przeprowadzenia postępowania w sprawie OOS. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania kluczowych problemów, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Według zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustaleń Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r., Nr 96, poz. 1110), jako oddziaływanie transgraniczne określa się *"jakiegokolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony; przy czym "oddziaływanie" oznacza jakiegokolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno-gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników"*.

Transgraniczne oddziaływania na środowisko przedsięwzięć ujętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce jest możliwe w związku z położeniem gminy przy granicy państwa z Republiką Czeską, jednak ze względu na wielkość oddziaływań na środowisko proponowanych zadań, zwłaszcza inwestycyjnych, oddziaływanie transgraniczne jest mało prawdopodobne.

Wnioski końcowe

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 nie wskazała na występowanie znaczących zagrożeń dla środowiska w proponowanych działaniach. Stwierdza się, iż przyjęcie do realizacji na etapie planowania konkretnych przedsięwzięć rozwiązań, zapobiegających i ograniczających oddziaływanie na środowisko, wyeliminuje, bądź ograniczy ewentualne konflikty środowiskowe.

Planowanymi inwestycjami na terenie gminy o największym znaczeniu z punktu widzenia potencjalnego oddziaływania na środowisko są:

- Zagospodarowanie terenu z krytą pływalnią w Gorzycach – stworzenie w gminie kompleksu sportowo – rekreacyjnego,
- Remont budynku Wiejskiego Domu Kultury w Czyżowicach,
- Przebudowa ul. Dworcowej w Czyżowicach, oraz ul. Klonowej i Wierzbowej w Gorzycach,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Gorzyce Gorzyczki, Czyżowice, Turza Śl., Olza, Odra, Rogów, Kolonia Fryderyk, Bluszczów, Belsznica, Osiny, Uchylsko,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Gorzyce – etap I – Bluszczów,
- Budowa kanalizacji sanitarnej Gorzyce – Osiny,

- Olza – budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Dworcowej i Nowej i przyłączenie budynków do sieci,
- Budowa kanalizacji sanitarnej pod torami kolejowymi w Olzie,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Gorzyce, miejscowość Turza Śl. (ulice: Kościuszki, Konfantego, Kolejowa, Tysiąclecia, boczna ul. Bogumińskiej) i miejscowość Czyżowice (ulice: Rogowska i Gorzycka) o łącznej długości 5 830,50 mb -rozszerzenie zakresu,
- Opracowanie koncepcji technicznej, projektu technicznego oraz realizacja zadania p.n. „Remont umocnień prawego brzegu rzeki Olzy na terenie Gminy Gorzyce pomiędzy znakami granicznymi IV/1b i 379/1 w km 0+000 – 5+850,
- Odbudowa koryta cieku Łęgoń III w km 0+000 -1+680 w miejscowości Bełsznica,
- Modernizacja obwałowań rzeki Odry i Olzy na całej ich długości,
- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na cieku Łęgoń w miejscowości Bełsznica,
- Kontynuacja budowy autostrady A-1 na odcinku Świerklany – granica państwa.

W przypadku realizacji wymienionych inwestycji podjęte zostaną wszelkie niezbędne działania w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i zapewnienia najwyższych standardów ochrony środowiska.

Program ze swej natury jest dokumentem ogólnym, planistycznym nie stanowi prawa miejscowego, a część jego zapisów ma charakter indykatywny. W związku z tym rekomenduje się, by w Programie sformułować ogólne zasady realizacji poszczególnych działań, zgodne z wymogami środowiskowymi.

Analiza macierzy wpływu realizacji zadań Programu pozwoliła wskazać na zasadniczą grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji wyżej wymienionych inwestycji.

Przeciwwagą do przedsięwzięć stricte budowlanych są działania związane z wydawaniem decyzji środowiskowych, pozwoleń na budowę, itp. Na etapie administracyjnym powinna zostać opracowana niezbędna dokumentacja stwierdzająca słuszność planowanej inwestycji i potencjalne oddziaływanie jej na środowisko.

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w Programie bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. W przypadku realizacji zaplanowanych inwestycji na terenach cennych przyrodniczo, należy szczegółowo rozważyć wszystkie oddziaływania.

Realizacja większości z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

Zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań prowadzi do pogorszenia stanu środowiska i pogorszenia jakości życia mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich działań Programu Ochrony Środowiska pozwala na stwierdzenie, że w zamyśle ogólnym ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiska.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze streszczenie odzwierciedla układ (rozdziały) prognozy oddziaływania na środowisko.

1. Prognoza oddziaływania programu na środowisko

Art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.) nakłada na organy administracji obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko aktualizacji niektórych planów i programów. Związane jest to

z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020. Dokument ten stanowi rezultat dotychczasowych prac prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji ustaleń aktualizacji ww. dokumentów.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.), dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów oraz dyrektywy 2003/4/WE w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska.

Zakres merytoryczny niniejszej prognozy został uzgodniony z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska, danych literaturowych.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce określone zostało określonych dziewięć głównych priorytetów:

- ***Zrównoważona gospodarka zasobami mineralnymi***
- ***Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji***
- ***Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł***
- ***Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych***
- ***Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych***
- ***Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów***
- ***Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów***
- ***Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym***
- ***Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków***

W obrębie określonych priorytetów wyznaczono cele realizacji Programu oraz zadania dążące do osiągnięcia założonych celów.

Oceniany dokument, tj. POŚ, zawiera m.in.: analizę i ocenę stanu istniejącego, perspektywy i prognozowane zmiany tego stanu, zdefiniowane cele i kierunki działań, a także wskazanie koniecznych do podjęcia działań zmierzających do poprawy istniejącego stanu. Określa także szacunkowe koszty zaproponowanych rozwiązań oraz wskazuje instrumenty prawne i finansowe służące realizacji założonych celów.

W niniejszym rozdziale przedstawiono regionalne (wojewódzkie), krajowe i unijne uwarunkowania polityki ochrony środowiska. Opisano podstawowe zasady oraz cele, z którymi musi być zgodny Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2013 -2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020. Odnosząc treść ocenianych dokumentów do tych uwarunkowań, stwierdzono zgodność ich zapisów z celami i kierunkami innych strategii. Wskazano, iż w dokumentach tych dokonano wyjścia naprzeciw przewidywanym do powstania rozwiązaniom prawnym polskim i europejskim.

Rozdział zawiera również informację o zastosowanych metodach przy sporządzaniu prognozy oraz przewidywanych metodach analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

2. Istniejący stan środowiska w gminie Gorzyce

Celem tego rozdziału jest określenie systemu ochrony środowiska w gminie Gorzyce, uwzględniającego wymagania środowiskowe, społeczne i gospodarcze. Dokument zawiera analizę istniejącego stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, uwzględnione tutaj zostały takie elementy jak: zasoby naturalne, formy ochrony przyrody oraz infrastruktura techniczna gminy.

Infrastruktura inżyniersko – techniczna ulega stałej poprawie, świadczą o tym nowe odcinki sieci wod – kan, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, bieżące modernizacje, zwiększający się udział oczyszczonych ścieków.

Walory przyrodnicze i obszary objęte ochroną stanowią ważny element gminy, zostały one szczegółowo opisane wraz z określeniem ich turystycznego znaczenia i występujących zagrożeń na ich terenie.

3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka. Rozdział przedstawia możliwe zmiany jakie będą zauważalne przy braku realizacji zapisów Programu, co z kolei prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska. Poprzez ewentualne pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, powietrza atmosferycznego, degradację powierzchni ziemi i krajobrazu zmieni się negatywnie jakość życia mieszkańców.

4. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Rozdział ten przedstawia charakterystykę stanu środowiska wzbogaconą o możliwe najaktualniejsze dane uzyskane w różnych jednostkach zajmujących się badaniem poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Instytucjami, które dostarczyły dane do opracowania tego rozdziału są: Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, oraz Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział w Katowicach.

W 2009 r. na terenie gminy wykonano waloryzację jakości gleb na podstawie metody punktowej opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, według której określonej klasie bonitacyjnej odpowiada określona ilość punktów. Najwięcej punktów przypisane mają klasy gleb najlepszych, najmniej grunty najłabsze.

Najwyższą ocenę punktową według tej metody uzyskały obręby: Odra- (68,0 pkt.), Uchylsko- (66,4 pkt.), Kamień -(63,9 pkt.), Bluszczów -(61,8 pkt.), Bełznica -(57,9 pkt.), Olza -(55,5 pkt.) i one charakteryzują się jakością gleb powyżej średniej. Poniżej średniej jakości gleby znajdują się na terenie obrębów Gorzyce – (43,7 pkt.), Rogów -(46,7 pkt) Czyżowice -(43,7 pkt.), Turza Śląska – (49,8 pkt.), Gorzyczki -(52,1 pkt.) . Dla całej gminy średni wskaźnik jakości gleb wynosi 52,2 pkt.

Na terenie gminy Gorzyce przeprowadzono badania jakości wód powierzchniowych w dwóch punktach pomiarowych na odcinku Odra od Olzy do wypływu z polderu Buków, oraz Olza - odcinek graniczny od Piotrówki do ujścia. Dla obydwóch punktów stan/ potencjał ekologiczny został określony jako słaby, natomiast stan chemiczny jako poniżej dobrego.

W punkcie pomiarowym Rudyszwałd przeprowadzono badania jakości wód podziemnych w 2011 r. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów jakość wód podziemnych została zaklasyfikowana do klasy IV, czyli wód niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

Na podstawie wieloetapowej klasyfikacji jakości powietrza w strefach, została określona konieczność realizacji programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia dla 3 zanieczyszczeń:

- pył zawieszony PM10,
- benzo(a)piren w pyłe PM10,

- pył zawieszony PM 2,5.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych.

Ze względu na przebieg dróg wojewódzkich, szczególnie uciążliwy dla mieszkańców gminy Gorzyce jest hałas drogowy, który należy uznać za ponadnormatywny i kwalifikujący klimat akustyczny gminy jako uciążliwy dla mieszkańców.

Według wykonanych w 2010 r. pomiarów, najbardziej obciążoną ruchem była wówczas droga krajowa nr 78 na odcinku Gorzyce – Wodzisław Śląski, na której odbywał się ruch lokalny i tranzytowy. Natężenie ruchu wynosiło tu ponad 10 tys. pojazdów na dobę. W porównaniu z poprzednim pomiarem ruchu z 2005 r. ilość pojazdów na tym odcinku wzrosła niemal o 19,4%.

W przypadku opracowywania aktualizacji porównanie informacji z zawartością pierwszego Programu daje obraz środowiska przyrodniczego, pokazując, czy ulega ono poprawie czy pogorszeniu jakości.

5. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu realizacji projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce

W rozdziale piątym zostały przedstawione działania, które powinny być podjęte, aby doprowadzić do polepszenia stanu jakościowego takich komponentów jak powierzchnia ziemi, obszary podlegające ochronie, zasoby przyrody, wody podziemne i powierzchniowe, powietrza atmosferycznego. Również zaproponowano działania mające na celu ograniczenie hałasu, oraz przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowemu.

Kluczowymi aspektami ochrony środowiska na terenie gminy Gorzyce są:

- udostępnianie terenów zielonych do korzystania w celach spacerowo – rekreacyjnych,
- ochrona drzewostanów przed szkodliwymi owadami, pożarami, silnymi wiatrami, zagrożeniami abiotycznymi i antropogenicznymi,
- ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze,
- rozwój rolnictwa ekologicznego,
- rozwój gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona zasobów wodnych (w tym m. in.: monitoring wód, kontrola podmiotów gospodarczych i mieszkańców pod względem wywozu ścieków; prowadzenie działalności rolniczej zgodnie z KDPR),
- minimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania
- podejmowanie przedsięwzięć z zakresu modernizacji i odbudowy systemów melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych,
- minimalizowanie skutków powodzi,
- kontrolowanie emisji gazów i pyłów do powietrza,
- poprawa infrastruktury transportowej - powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw. Określenie stopnia redukcji zanieczyszczeń do powietrza uzależniona będzie od wielu czynników, m.in.: natężenia ruchu, stanu pojazdów, wprowadzonego systemu zarządzania ruchem (synchronizacja świateł),
- prowadzenie prac termomodernizacyjnych,
- odnawialne źródła energii, w tym budowa instalacji solarnych,
- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.

Potencjalne przyszłościowe zmiany aktualnego stanu środowiska są funkcją czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu państwa, samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na

cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska a także ewolucji ekosystemów i gatunków, w tym sukcesji.

6. Identyfikacja i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony zasobów Natura 2000 oraz ich integralność

W rozdziale przedstawiono za pomocą tabeli macierzy możliwość wystąpienia pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótko, oraz długoterminowych oddziaływań poszczególnych zadań na komponenty środowiska przyrodniczego, takie jak różnorodność biologiczna, obszary Natura 2000, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Oceniono również, że niektóre zadania mogą nie mieć wcale oddziaływania na dany komponent, lub w zależności od wybranego rozwiązania oddziaływanie to może być pozytywne lub negatywne.

Sumaryczna analiza oddziaływań wykazuje, że realizacja celów i kierunków działań wynikających z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce będzie miała zdecydowanie prośrodowiskowe oddziaływanie, w związku z czym należy uznać tę realizację za wielce potrzebną. Jedyne możliwe negatywne oddziaływanie można zaobserwować w przypadku realizacji działań inwestycyjnych, podczas których roboty budowlane mogą wpłynąć na degradację powierzchni ziemi lub krajobrazu. Tego typu prace związane są jednak z działaniami kompensacyjnymi, które w większości polegają na odnowieniu warstwy ziemi i wykonywaniu nowych nasadzeń roślinności.

Warunkiem prawidłowego wdrożenia założeń Programu jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań oraz dostępność środków finansowych jak i brak protestów społeczeństwa.

Należy zatem stwierdzić, że negatywne oddziaływanie ma charakter krótkookresowy, a ogólny efekt realizacji wszystkich zaproponowanych działań dla gminy Gorzyce będzie korzystnie wpływać na wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego i zdrowie ludzi.

7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Patrząc przez pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany POŚ należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są w istocie rzeczy rozwiązania zaproponowane w aktualizacji tychże dokumentów. Niemniej należy pamiętać, iż ich realizacja może niekiedy powodować negatywne oddziaływania.

Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewidziano podstawowe środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przedstawione dla każdego priorytetu ekologicznego.

W przypadku realizacji zadań z gospodarki wodnej, w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań i kompensacji przyrodniczej dla zadań polegających na rozwoju i modernizacji infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na etapie prac budowlanych należy warstwę gleby zdjętą z pasa robót odpowiednio zdeponować i po zakończeniu prac ponownie wykorzystać do rekultywacji terenu. Należy ograniczać przestrzenne zagospodarowanie i przekształcenie istniejącego środowiska przyrodniczego do niezbędnego minimum, w trakcie budowy o ile to możliwe maksymalnie zawęzić pas budowy, co pozwoli ograniczyć bezpośrednio zniszczenie drzew i krzewów.

W przypadku ochrony powietrza i ochrony przed hałasem, przedsiębiorstwa i eksploatacja ciągów komunikacyjnych stanowią źródło zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Funkcjonuje wiele przedsiębiorstw emitujących do atmosfery zanieczyszczenia z kotłowni zakładowych i procesów technologicznych. Proces ten będzie w najbliższym czasie się nasilał.

Intensywny ruch samochodowy na terenie gminy Gorzyce ma charakter stały i zanieczyszczenia z tego tytułu stanowią istotne zagrożenia dla mieszkańców gminy, dlatego też w celu ich ograniczenia podejmowane są działania modernizacyjne. W zakresie zmniejszenia uciążliwości powodowanej przez ciągi komunikacyjne na terenie gminy prowadzone są inwestycje drogowe polegające m.in. na wymianie nawierzchni asfaltu. Realizacja zadań odbywa się w miarę dostępności środków budżetowych. Poprawa infrastruktury transportowej powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań, na etapie ich projektowania, należy szczegółowo przebadać już konkretne przedsięwzięcia pod kątem ich oddziaływania na środowisko. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź kompensacyjnych. Do dyspozycji inwestorów jest cały wachlarz rozwiązań ograniczających, a nawet całkowicie eliminujących negatywne wpływy inwestycji na środowisko przyrodnicze.

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań zaproponowanych dla gminy Gorzyce nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Zadania które zostały wyznaczone do osiągnięcia zaplanowanych celów posiadają plan szczegółowej realizacji i finansowy. Planowane działania mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju gminy i zdecydowanie pozytywnie wpływają na środowisko. Ponadto, prognoza ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Negatywne transgraniczne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć ujętych w Programie nie jest możliwe. Przewiduje się, że będzie to głównie wpływ pozytywny, związany z wieloletnim programem osiągania poprawy środowiska w zakresie porządkowania gospodarki wodno - ściekowej, gospodarki odpadami i innych. Świadczy o tym wielkość oddziaływania na środowisko, jak i odległość od granic Państwa. Tego typu zagrożenia nie stanowi również gospodarka wodno-ściekowa i gospodarka odpadami.

Literatura

- Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2008 r. Nr 138, poz. 865 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 r. Nr 63, poz. 638 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145),
- Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 25, poz. 202 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 14. grudnia 2012r r. o odpadach (Dz. U. z 2013r poz. 21.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.),

- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493 ze zm.),
- Programowanie ochrony środowiska w gminie, czyli jak skutecznie zaplanować i wdrożyć gminny program ochrony środowiska, Tom 1 – podręcznik, 2009 r., Arnold Bernaciak, Marcin Spychała,
- Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2002 r.,
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016,
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gorzyce na lata 2009 – 2016,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Gorzyce,
- Program ograniczania niskiej emisji dla Gminy Gorzyce,
- Program rozwoju turystyki Gminy Gorzyce,
- Strategia rozwoju Gminy Gorzyce do 2015 r.,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gorzyce,
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gorzyce,
- Ramowa strategia gospodarki ściekowej Gminy Gorzyce w zakresie spełnienia wymagań dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych wraz z aktualizacją **aglomeracji Gorzyce – Belsznica**,
- Aktualizacja Strategii Rozwoju Powiatu Wodzisławskiego 2008 – 2015,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018,
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego 2014,
- Raporty WIOŚ w Katowicach,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2010,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.12.2010 r., PIG, Warszawa, 2011 r.,
- Informacje z Urzędu Gminy Gorzyce,
- Informacje ze Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim,
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- Strony internetowe Centrum Informacji o Środowisku: www.cios.gov.pl,
- Strony internetowe Ministerstwa Środowiska: www.mos.gov.pl,
- Strony internetowe Natura 2000: www.natura2000.mos.gov.pl/natura2000 i www.natura2000.org.pl,
- Strony internetowe www.panorama-miast.com.pl,
- Strony internetowe www.cire.pl,
- Strony internetowe www.baza-oze.pl,
- Strony internetowe www.energiaodnawialna.net.
- Strony internetowe <http://katowice.rdos.gov.pl/>,
- Strony internetowe <http://geoportal.infoterren.pl>.

